

TERVOLAN KUNTA

TILINPÄÄTÖS 2021

Kunnanvaltuusto hyväksynyt 16.6.2022 § 54

SISÄLTÖ

TOIMINTAKERTOMUS.....	2
1 Kunnanjohtajan katsaus	2
2 Perustietoa kunnasta.....	4
3 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa.....	12
4 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä	27
5 Kokonaistalouden tarkastelu	30
6 Kuntakonsernin toiminta ja talous	38
7 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelemiseksi.....	49
TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	50
8 Käyttötalouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	50
9 Tuloslaskelmaosan toteutuminen.....	80
10 Investointiosan toteutuminen.....	84
11 Rahoitusosan toteutuminen.....	88
12 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	89
TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	91
13 Kunnan tilinpäätöslaskelmat.....	91
14 Konsernilaskelmat	95
TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	99
15 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	99
16 Tuloslaskelman liitetiedot	101
17 Tasetta koskevat liitetiedot	103
18 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot.....	108
19 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot.....	110
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA.....	111
ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	112

TOIMINTAKERTOMUS

1 Kunnanjohtajan katsaus

Jo muutaman kerran olen aloittanut tilinpäätöskatsaukseni toteamalla ”Elämme nyt suurta epävarmuuden aikaa.” Tilanne ei ole juurikaan muuttunut, päinvastoin, epävarmuus on lisääntynyt, koronapandemian on jättänyt varjoonsa Venäjän helmikuun lopussa aloittama hyökkäys Ukrainaan. Sodasta on aiheutumassa Euroopan laajin pakolaisvirta, tämänhetkisen tiedon mukaan Ukrainasta on paennut lähes 4 miljoonaa ihmistä. Suomessa valmistaudutaan ottamaan vastaan kymmeniätuhansia Ukrainan pakolaisia, osa niistä mahdollisesti tänne Tervolaan.

Viime vuoden alussa käynnistivät koronarokotukset, joiden avulla toivottiin pandemian laantuvan. Vuoden aikana todettiin, ettei yksi rokotus riitä koronan muuntuneiden muotojen nujertamiseen, rokotuskertoja on lisätty, tällä hetkellä suositellaan neljättä rokotusta hoivakodeissa asuville ja yli 80-vuotiaille. Meillä Tervolassakin korona vaikeutti palvelujen tuottamista kuntalaisille henkilökunnan sairastumisten sekä koronarajoitustoimenpiteiden vuoksi. Aika näyttää, muodostuuko koronasta kausi-influenssan tyyppinen tauti, jota vastaan rokotesuoja tulee vuosittain uusia.

Koronasta huolimatta valtaosa kuntamme palveluista pystyttiin järjestämään lähes normaaliin tapaan. Tästä parhaat kiitokset koko kunnan henkilöstölle, jonka joustavuus ja sopeutumiskyky olivat vuoden aikana moneen kertaan koeteltavana.

Kuluneen vuoden aikana tehtiin monia kauaskantoisia päätöksiä. Kunnan markkinoinnin tueksi rakennettiin uusi Tervola-brändi ”Tervola. Pieni mutta ämpäripäinen”. Brändi on herättänyt runsaasti keskustelua, brändin mukaisella ämpäripäisyydellä viitataan tervolalaisten kykyyn ennakkoluulottomaan ongelmanratkaisuun, toisin tekemiseen ja optimismiin.

Ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ja uusiutuvan energian tuotannon lisäämiseksi valtuusto päätti vuoden aikana ennakkoluulottomasti käynnistää neljän tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen. Kartoitettavina alueina ovat Valkiavaaran, Kuoringin, Pitkämaan ja Outojängän alueet, joihin on kaavailtu maksimissaan n. 100 tuulimyllyn sijoittamista.

Yritysverustanta jatkui koronasta huolimatta vilkkaana, vuoden aikana perustettiin 26 uutta yritystä. Lisäksi erityisesti puualan yritykset julkistivat merkittäviä kehittämisinvestointeja. Konserniyhtiöiden yhteistyötä tiivistettiin edelleen. laaditun selvityksen pohjalta marraskuun alusta yhdistettiin Tenergia Oy ja Tervolan Vesi Oy uudeksi Tervolan Energia ja Vesi Oy:ksi (Tenve). Yhdistymisselvityksen mukaan fuusion avulla saavutetaan selkeitä synergiahyötyjä.

Eduskunnan kesällä hyväksymien lakien pohjalta sote-palveluiden järjestämisvastuu, rahoitus ja henkilöstö siirtyvät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueille. Kyseessä on kuntahistorian suurin muutos, esim. Tervolan sote-palvelut siirtyvät Lapin hyvinvointialueen järjestettäväksi. Samalla siirtyy noin puolet kuntamme budjetista sekä henkilöstöstä hyvinvointialueelle. Tukipalveluita, kuten siivousta ja ruokahuoltoa tekevän henkilöstön osalta mahdollinen siirtyminen on vielä auki, asia ratkeaa kevään aikana.

Kuntamme asukasluvun kehitys on ollut pitkään negatiivinen, viime vuosi ei tehnyt siinä poikkeusta, kuntamme väkimäärä väheni 43 henkilöllä. Kesällä päättyneen Vastaranta-hankkeen pohjalta on tarkoitus käynnistää tänä vuonna alueen yleiskaavoitus. Kaavan valmistuttua voimme tarjota Vastaranta-alueella ainutlaatuisia mahdolli-

suuksia niin asumiseen, energiantuotantoon kuin yritystoimintaan. Kuntaamme pitkään vaivanneeseen asuntopulaan pyritään löytämään kuluvin vuoden aikana ratkaisuja.

Monista henkilöstömuutoksista ja koronasta huolimatta työntekijöidemme joustavuuden ja sitoutuvuuden ansiosta pystyimme tarjoamaan kuntalaisillemme hyvät ja laadukkaat palvelut. Vaikka talouden liikkumavara on kaventunut vuosi vuodelta, pystyimme tekemään reilun 1,9 miljoonan euron ylijäämäisen tilinpäätöksen. Vahva taloutemme mahdollistaa sote-uudistuksesta huolimatta kuntamme palveluiden kehitystyön jatkamisen pian uudistuvan kuntastrategian sekä kuntalaistemme tarpeiden pohjalta.

Tervola on välittämisen, optimismin, ennakkoluulottoman ongelmanratkaisun, toisin tekemisen ja silmäkulman pilkkeen eli ämpäripäisyyden koti. Sen varaan on hyvä rakentaa.

Mika Simoska
kunnanjohtaja

2 Perustietoa kunnasta

Perustamisvuosi	1867
Kokonaispinta-ala (1.1.2021)	1.592,21 km ²
– maata	1.559,86 km ²
– vettä	32,35 km ²
Asukkaita 31.12.2021	2.882
Tukialue	1
EU:n tukialue	1
Veroprosentti	20,0

Tärkeimmät etäisyydet keskustaajamasta

Rovaniemi	75 km
Kemi	45 km
Kemi-Tornion lentokenttä	40 km
Kemin satama	55 km
Valtatie n:o 4	2 km
Rautatieasema	2 km

Kunnan sijainti ja alue

Tervolan kunta rajoittuu etelässä Keminmaan ja Simon kuntiin, lännessä Tornion kaupunkiin, pohjoisessa Rovaniemen kaupunkiin, idässä Ranuan kuntaan ja luoteessa Ylitornion kuntaan.

Tervolan kokonaispinta-ala on 1.592,03 km². Kunnan halki virtaavan Kemijoen ja sen sivujokien varsilla on alavaa maanviljelysalueita, josta maa jatkuu loivasti kumpuillen kunnan rajoilla oleviin vaaroihin. Erilaiset suot muodostavat suurimman osan kunnan pinta-alasta.

Kunnan hallinnolliset yhteydet

- Lapin käräjäoikeus
- Lapin aluehallintovirasto
- Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- Lapin liitto
- Lapin poliisilaitos
- Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri
- Meri-Lapin kehittämiskeskus
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
- Suomen metsäkeskus

Väestö

Tervolan kunnan väkiluku vuodenvaihteessa 2021 - 2022 oli 2.882 henkilöä.

	31.12.2021		31.12.2020	
Miehiä	1.516	52,6 %	1.540	52,6 %
Naisia	1.366	47,4 %	1.385	47,4 %
Syntyneet	17		26	
Kuolleet	55		51	

Tervolan väestön kehitys vuosina 1996–2021

<i>31.12.</i>	<i>Lkm</i>	<i>Muutos</i>
1995	4.079	
2000	3.895	-184
2005	3.679	-235
2010	3.444	-249
2015	3.195	-44
2016	3.099	-96
2017	3.068	-31
2018	3.062	-6
2019	3.001	-55
2020	2.925	-76
2021	2.882	-43

Väestön ikärakenne

	31.12.2021		31.12.2020	
0–14	447	15,5 %	451	15,4 %
15–64	1.555	54,0 %	1.607	54,9 %
65–	880	30,5 %	867	29,7 %

Elinkeinorakenne**Tervolan kunnan elinkeinorakenteen muuttuminen vuodesta 1990 vuoteen 2019**

	1990	2000	2010	2015	2016	2017	2018	2019
Väestö	4.165	3.895	3.444	3.195	3.099	3.068	3.062	3.001
Työvoima	1.839	1.570	1.322	1.293	1.317	1.293	1.088	1.038
Työpaikat	1.431	1.166	1.157	932	934	940	966	959
* alkutuot.	368	186	200	148	149	148	152	147
* jalostus	207	207	306	208	218	224	234	219
* palvelut	813	745	643	559	548	551	568	574
* tuntematon		28	8	17	19	17	12	19

(Lähde: Tilastokeskus)

KUNNAN TOIMINNAN KEHITTÄMISTAVOITTEET***Myönteisiä mahdollisuuksia - Tervolan kuntastrategia 2019–2025 -asiakirjasta:*****Missio**

Tervolan kunta huolehtii kuntalaistensa hyvinvoinnista ja kunnan elinvoimaisuudesta.

Visio

Elinvoimainen Tervola on vastuullinen kestävän kehityksen ja kuntalaisten hyvinvoinnin edistäjä.

Tervolan kunnan toimintaa ohjaavat arvot ovat:***Kestävä kehitys ja vastuullisuus:***

- Noudatamme investoinneissa ja hankinnoissa kestävän kehityksen periaatteita.
- Edistämme kuntalaistemme hyvinvointia, turvallisuutta ja yhteisöllisyyttä.
- Biotalous on meille tärkeä.
- Olemme vastuullinen työnantaja ja kumppani.

Asukaslähtöisyys:

- Edistämme demokratiaa ja vuorovaikutteisuutta.
- Huomioimme kunnan asukkaiden eri elämänvaiheiden tarpeet ja palvelut.
- Kehitämme asuinympäristön viihtyvyyttä.

Idearikkaus ja innovaatiokyky:

- Hyödynnämme Tervolan kehittämisessä uutta teknologiaa.
- Olemme mukana Tervolan tavoitteita tukevissa hankkeissa.
- Kumppanuudet ja yhteistyö eri toimijoiden kanssa ovat meille tärkeitä uudistumisen ja kehittymisen väyliä.

Yrittäjähenkisyys:

- Kehitämme yritysten toimintaympäristöä ja toimintaedellytyksiä.
- Edistämme monipuolisen elinkeinorakenteen ja elinvoimaisuuden toteutumista.

- Olemme aktiivisia markkinoinnissa ja tiedottamisessa.

Strategiset päämäärät ja tavoitteet

1. *Panostamme kuntalaisten ja henkilöstön hyvinvointiin kehittämällä Tervolan palveluja ja kumppanuuksia.*

Tavoite: Tervolassa on toimivat palvelut ja kuntalaiset kaikissa eri elämäntilanteissa ovat tyytyväisiä.

Mittarit: Asukastyytyväisyys ja viihtyvyys

Mittarit	TAVOITE 2021	TP 2021	TAVOITE 2025
Asukastyytyväisyys	Tyytyväisyyttä parantavat toimenpiteet	Toimenpiteitä toteutettu (maksuttoman varhaiskasvatuksen kokeilu)	Tulos paranee (8,6/10)
Viihtyvyys	Viihtyvyyttä parantavat toimenpiteet	Toimenpiteitä toteutettu (Kätkävaaran luontopolun uudistaminen, reitistöjen suunnittelu)	Tulos paranee (8,8/10)

Toteutamme palvelujen kehittämisen idearikkaalla, innovatiivisella, uudistuvalla ja muutosvalmiilla suunnittelulla, hyvällä johtamisella ja osaavalla henkilöstöllä. Solmimme kumppanuuksia strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja hyödynnämme palvelutuotannossamme uutta teknologiaa sekä digitalisaatiomahdollisuuksia. Edistämme kumppanuuksia kolmannen sektorin toimijoiden kanssa monipuolistaaksemme palvelutarjontaamme.

Tuemme henkilöstön työkyvyn ylläpitämistä ja edistämme työhyvinvointia, sillä hyvinvoiva, osaava ja työssään viihtyvä henkilöstö on toimintamme keskeisin voimavara. Kehitämme hyvän johtamisen ja esimiestyön edellytyksiä.

2. *Panostamme kestävään kehitykseen kunnan hankinnoissa ja investoinneissa muun muassa edistämällä uusiutuvan energian käyttöä.*

Tavoite: Tervolan kunta lisää lähiruuan sekä uusiutuvan energian käyttöä.

Mittarit: Lähiruuan osuus ruokahankinnoista ja uusiutuvan energian osuus

Mittarit	TAVOITE 2021	TP 2021	TAVOITE 2025
Lähiuokapäivät (Lähiuuan osuus ruokahankinnoista)	8	9	15 (TA2020 7)
Uusiutuvan energian osuus - Uusiutuvan energian osuus kunnan kiinteistöjen lämmityksestä (tunnuslukuna käytetty lämpökeskuksessa käytetyn kotimaisen polttoaineen osuutta)	98 %	94 %	100 %

Sitoudumme noudattamaan ja edistämään biotalouden periaatteita. Tutkimme yhdessä eri asiantuntijaorganisaatioiden kanssa mahdollisuuksia ottaa käyttöön uusiutuvaa energiaa kunnan eri toiminnoissa. Panostamme ekologiseen ajatteluun ja toimintamalleihin. Teemme investoinneissamme kestävän kehityksen mukaisia valintoja.

Huomioimme kunnan hankinnoissa ja investoinneissa strategiset tavoitteet, yritysvaikutukset ja Tervolan elinkeinojen kehittämisen. Ulotamme tämän periaatteen koskemaan mahdollisuuksien mukaan toimeksiantoja, palvelusopimuksia ja muita kumppanuuksia.

3. *Lisäämme Tervolan houkuttelevuutta ja vetovoimaisuutta.*

Tavoite: Lapsi- ja perhemyönteisen Tervolan asukasluku kasvaa ja elinvoima lisääntyy.

Mittarit: Asukasluku, poismuuttaneet ja Tervolaan muuttaneet (nettomuutto) ja syntyneiden lasten määrä

Mittarit	TAVOITE 2021	TP 2021	TAVOITE 2025
Asukasluku	2950	2882	3000 (TA2020 3020)
Poismuuttaneet ja Tervolaan muuttaneet (nettomuutto)	Positiivinen	-5	Positiivinen
Syntyneiden lasten määrä	25	17	30

Panostamme suunnitelmallisesti maankäyttöön tarjotaksemme kysyntää vastaavia laadukkaita asuinpaikkoja ja tontteja. Edistämme etätyömahdollisuuksia ja tuemme palvelutarjonnan lisäämistä valokuituverkossamme. Panostamme ympäristön viihtyvyyteen ja siisteyteen suunnitelmallisesti siten, että asuminen Tervolassa on viihtyisää ja turvallista.

Maaseutukylät ja kuntakeskus luovat asukkaillemme hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä. Koulujemme pienet ryhmäkoot takaavat turvallisen oppimisympäristön. Tervola tarjoaa kuntalaisille hyvät liikunta- ja harrastusmahdollisuudet, joiden käytettävyydestä viestimme aktiivisesti.

Luomme kuntalaisille vaikuttamismahdollisuuksia kyselyillä ja tapaamisilla ja tuemme kuntalaisten, vapaa-ajan asujien osallisuutta sekä järjestöjen toimintamahdollisuuksia. Tuemme vanhus- ja vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston osallisuutta kunnallisessa päätöksenteossa.

4. *Toimimme niin, että elinkeinorakenteemme monipuolistuu ja yritystemme ja työpaikkojemme nettomäärä kasvaa.*

Tavoite: Tervola on elinvoimainen ja toimelias.

Mittarit: Yritysten ja työpaikkojen määrä, työllisyysaste, kunnan osuus työmarkkinatuesta, yritysten määrän nettolisäys, kunnan yritystuen hakijamäärä, maksetut yritystuet, yrityshankkeet

Mittarit	TAVOITE 2021	TP 2021	TAVOITE 2025
Yritysten määrä	315	280 (uusin arvo v. 2020)	355
Työpaikkojen määrä	975	959 (uusin arvo v. 2019)	1005
Työllisyysaste	Paranee edellisestä vuodesta (31.12.2019 69,6 %)	69,7 % (v. 2020)	Paranee edellisestä vuodesta
Työttömyysaste	10,0 %	11,4 %	Paranee edellisestä

			vuodesta
Kunnan osuus työmarkkinatuesta	Laskee edellisestä vuodesta (v. 2020 109 141 €)	98 209 €	Laskee edellisestä vuodesta
Yritysten määrän nettolisäys	10	25	10
Kunnan yritystuen hakijamäärä	75	54	85
Maksetut yritystuet	Budjetin mukaisesti	37 798 €	Budjetin mukaisesti
Yrityshankkeet			

Kehitämme kunnan tarjoamaa yritysneuvontaa. Vastaamme yritysten tontti- ja toimitilarapeisiin. Edistämme yritysten sijoittumista Tervolaan ja niiden toiminnan edellytyksiä elinkeino-ohjelmassa määritellyillä tavoilla. Päätoöksenteossa arvioimme ratkaisun yritysvaikutukset.

5. Kehitämme ja monipuolistamme viestintäämme.

Tavoite: Kuntalaiset, kumppanit ja muut tahot saavat tietoa Tervolan kunnan toiminnasta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista.

Mittarit: Internet-sivujen kävijät, sosiaalisen median julkaisut, kunnallisen tiedotuslehden ilmestymistiheys, tiedotuslehden ilmestyminen jokaisessa tervolalaisessa taloudessa

Mittarit	TAVOITE 2021	TP 2021	TAVOITE 2025
Internet-sivujen kävijät	125 000	130 670	125 000 (TA2020 110 000)
Sosiaalisen median julkaisut (Facebook-julkaisut)	300	474	150
Kunnallisen tiedotuslehden ilmestymistiheys	Kahden viikon välein	Kahden viikon välein	Kahden viikon välein
Tiedotuslehden ilmestyminen jokaisessa tervolalaisessa taloudessa	Toteutuu	Toteutuu	Toteutuu

Kehitämme markkinointia ja tiedotamme Tervolan mahdollisuuksista hyödyntäen vahvuuksiamme. Viestintämme on monikanavaista, vuorovaikutteista ja aktiivista. Kehitämme vuorovaikutteisuutta kuntalaisten ja järjestöjen kanssa, vastaamme ja reagoimme vuorovaikutuksessa saatuihin signaaleihin. Teemme kunnan strategiset tavoitteet ymmärrettäviksi ja näkyviksi aktiivisella tiedottamisella kunnan henkilöstön, sidosryhmien ja kuntalaisten parissa.

Toiminnan näkökulmat ja suunnittelukauden painopistealueet

Strategisen johtamisen työvälineenä käytetään Tervolan kunnassa tasapainotettua mittaristoa (Balanced Scorecard, BSC), jossa toiminnan tuloksellisuutta tarkastellaan neljästä eri näkökulmasta: vaikuttavuus, prosessit ja rakenteet, voimavarat ja talous sekä uudistuminen ja työkyky. Eri näkökulmien huomioimisella pyritään varmistamaan, ettei jokin toiminnan osa-alueista kärsi toisen kustannuksella, vaan kunnan kehittämisen painopistealueet ovat keskinäisessä tasapainossa.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 17.9.2020 hyväksynyt kunnan ja kuntakonsernin suunnittelua ohjaaviksi tavoitteiksi taloussuunnittelumakaudelle 2021–2023 seuraavat:

KOKO KUNTAKONSERNI JA KUNTA

- * viestinnän ja markkinoinnin parantaminen
- * tasapainoinen talous
- * kestävä kehityksen huomioiminen
- * viihtyisä ja turvallinen ympäristö
- * paikallisen tarjonnan hyödyntäminen
- * kotimaisen ja lähiruoan käytön lisääminen
- * etätyömahdollisuuksien parantaminen
- * työllisyysasteen nostaminen yhteistyössä yritysten ja kolmannen sektorin kanssa
- * yhteistyön syventäminen
- * yritysten toimintaympäristöjen ja -edellytysten kehittäminen

Kunnanvaltuusto asettaa hallintokunnille vuosittain talousarvion valmistelun ja hyväksymisen yhteydessä lyhyen tähtäimen toiminnalliset tavoitteet, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja valtuuston asettamista tavoitteista. Toiminnalliset tavoitteet esitetään talousarvion käyttötalousosassa. Hallintokunnat vievät tavoitteet edelleen tulosalueille operatiivisen johtamisen tueksi. Tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti osana muuta talouden ja toiminnan seuranta.

Myös erillisten toimialakohtaisten ohjelmien ja kehittämishankkeiden tulee olla kunnan strategisista tavoitteista johdettuja.

Kunnanhallituksen arvio kuntastrategian toteutumisesta

Kuntastrategiassa on mainittu, että kunnanhallitus raportoi kuntastrategian toteutumisesta koko kuntakonsernin tasolla tilinpäätöksen yhteydessä.

Tervolan kunnan kuntastrategia vuosille 2019–2025 hyväksyttiin valtuuston kokouksessa 8.11.2018. Johtuen myöhäisestä hyväksymisajankohdasta ei kuntastrategiaa voitu täysimääräisesti hyödyntää vuoden 2019 talousarvion laadinnassa vaan täysimääräinen hyödyntäminen oli mahdollista vasta vuoden 2020 talousarvion vuosien 2021 ja 2022 taloussuunnitelmien laadinnassa. Kuntastrategian jalkauttamiseen ja strategiseen johtamiseen haettiin edelleen toimivia toimintamalleja, mitä työtä on jatkettava edelleen kuntastrategiaa koskevan arviointikyselyn tulosten perusteella.

Vuonna 2021 toteutettiin koko kuntakonsernissa kuntastrategian toteutumista tukevia toimenpiteitä. Viestintään ja markkinointiin panostettiin edelleen voimakkaasti. Vuoden 2020 lopulla käynnistetty kunnan brändityö valmistui keväällä 2021. Brändityöhön osallistettiin työntekijöitä, kuntalaisia ja muita sidosryhmiä esim. erilaisten kyselyiden avulla. Kuntabrändiä tehtiin tutuksi myös henkilöstön virkistysiltapäivissä. Verkkosivujen uudistus uuden kuntabrändin mukaisiksi aloitettiin, ja valmista pitäisi olla alkusyksystä 2022.

Kunnan talous vahvistui v. 2021 koronatilanteesta huolimatta mm. arvioituja paremmista verotulokehityksestä ja osakkuussähkön tuotosta. Kuntakonserniin kuuluvien yhtiöiden taloudellinen tilanne on edelleen tiukka. Keskimääräinen työttömyysaste laski vuodesta 2020, mutta jäi tavoitteesta. Parantuneesta työllisyystilanteesta johtuen kunnan osuus maksetusta työmarkkinatuesta laski.

Kestävä kehitys on huomioitu kunnan eri toimialoilla. Vuoden 2021 aikana on tehty selvityksiä kunnan energiasäästövaihtoehtoista. Mattisen koulun lämmitystapamuutos ei kuitenkaan toteutunut. Sivistysosaston toimipisteissä on parannettu kierrätysmahdollisuuksia.

Tervolan Vuokratalot Oy:n on kunnan myöntämän lainan turvin jatkanut kiinteistöjensä peruskorjausta, mikä on osaltaan parantunut kunnan yleisilmettä ja viihtyisyyttä. Yhtiö on myös toteuttanut piharemontin Keskustien varrella olevalle kiinteistölle. Kuntakonsernin yhteistyö lisääntyi Tervolan Vesi Oy:n sulaututtua Tenergia Oy:hyn 30.11.2021. Jatkossa yhtiö toimii nimellä Tervolan Energia ja Vesi Oy.

Kunta on mukana monissa eri hankkeissa suoraan tai elinkeinoyhtiö Riverbankin tai Meri-Lapin kehittämiskeskusten kautta. Hankkeet tukevat mm. kunnan digitalisaatiokehitystä ja kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista. Yritysten toimintaedellytysten tukemiseksi kunta on tehnyt periaatepäätökset toimitilojen rakentamisesta yrityksille, minkä toivotaan lisäävän kunnan elinvoimaa ja työpaikkojen määrää. Yritysten toimintaympäristöjä ja -edellytyksiä on kehitetty mm. aktiivisen maanhankinnan kautta, jotta nykyisillä yrityksillä olisi hyvät mahdollisuudet toimintansa laajentamiseen ja uusille yrityksille olisi houkuttelevia tontteja tarjolla. Viime vuosien merkittävin hanke eli Westside-hanke päättyi kesällä 2021. Hankkeesta saatiin arvokasta tietoa Vastarannan alueen jatkokehittämistä varten.

Kunnan väkiluku jatkoi laskuaan. Onneksi lasku näyttäisi oikenevan, ja väestön vähentyminen ei olisi niin voimakasta kuin vuonna 2020. Vuonna 2021 väkiluku laski etenkin luonnollisen väestönkehityksen negatiivisuudesta johtuen. Myös kuntien välinen nettomuutto oli Tervolan osalta negatiivinen. Nettomaahanmuutto oli positiivinen kiintiöpakolaisten vastaanottamisesta johtuen.

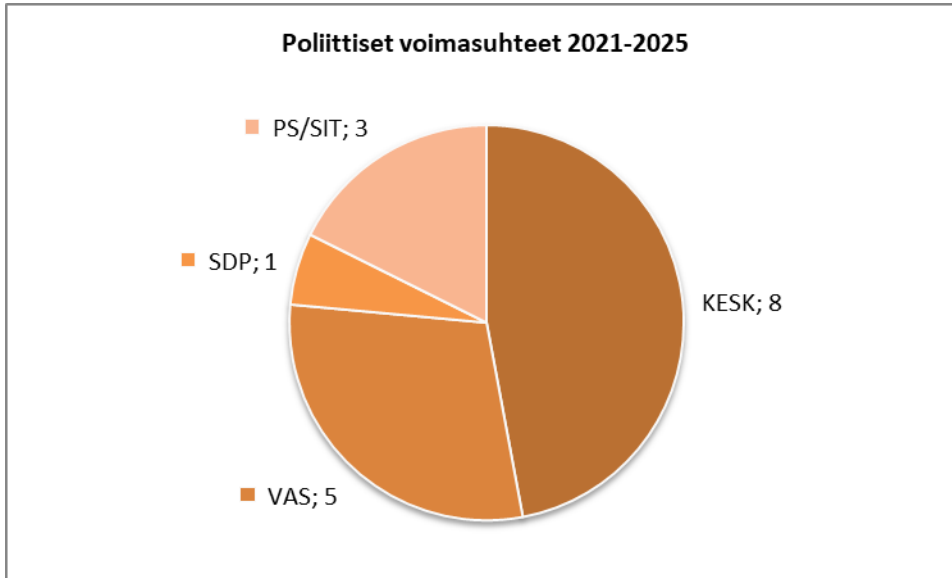
Kokonaisuudessaan voidaan kuitenkin arvioida, että kuntastrategia on toteutunut kuntakonsernissa, mutta kunnan veto-, pito- ja elinvoiman edistämiseksi kuntastrategian mukaisiin toimenpiteisiin on jatkossakin panostettava ja arvioitava kuntastrategian sisältöä säännöllisesti. Kuntastrategia tulee kuntalain mukaan päivittää vähintään kerran valtuustokaudessa. Kuntastrategian päivittäminen on aloitettu loppuvuodesta 2021. Kuntastrategian päivitys on tarkoitus hyväksyä kunnanvaltuuston kokouksessa toukokuussa 2022. Päivityksessä huomioidaan nykyisestä kuntastrategiasta tehdyn arviointikyselyn tulokset sekä kuntalaisille ja työntekijöille tehty kyselyt.

3 Olennaiset tapahtumat kunnan toiminnassa ja taloudessa

3.1 Kunnan hallinto

Kunnanvaltuusto

Kevään 2021 kuntavaaleissa kunnanvaltuustoon valittiin 17 valtuutettua. Kunnanvaltuuston voimasuhteet toimikaudelle 2021–2025 muodostuivat seuraavaksi:

Kunnanvaltuuston varsinaiset jäsenet kertomusvuoden lopussa:

Nimi	ammatti	ryhmä
Antinkaapo Niina	restonomi	SDP
Hemminki Pertti	eläkeläinen	VAS
Hietanen Ari	rajavartija	PS./SIT.
Juntunen Juha	eläkeläinen	VAS
Kaasila Hanna-Leena	maatalousyrittäjä	KESK
Keränen Pertti	kunnallisneuvos	VAS
Kokko Virva	erityisluokanopettaja	KES
Korhonen Johanna	myymäläpäällikkö	VAS
Lampela Eero	yrittäjä	KESK
Oinas Riikka	sairaanhoitaja	VAS
Palokangas Pia	yrittäjä	KESK
Pesonen Hanna	merkonomi	KESK
Tervo Rauno	eläkeläinen	PS
Vaajoensuu Matti	yrittäjä	KESK
Vaara Jorma	yrittäjä	KESK
Volotinen Juha	asentaja	PS./SIT.
Ylimartimo Eero	maanviljelijä	KESK

Ryhmittymien ensimmäiset ja toiset varajäsenet kertomusvuoden lopussa:

Nimi	ammatti	ryhmä
Miettunen Elina	sosionomi	VAS
Kauppi Janne	insinööri	KES
Kontiokoski Kari	yrittäjä	PS

Jurva Antti	nosturinkuljettaja	KES
Puikko Raimo	isännöitsijä	VAS
Salmi Veli	yrittäjä	PS

Kunnanvaltuusto kokoontui vuonna 2021 seitsemän kertaa, joissa valtuusto käsitteli 165 asiaa. Vuonna 2021 tärkeimpiä päätöksiä olivat:

Kokous 18.2.2021:

§ 14 Valkiavaaran tuulivoimaosayleiskaavan/osayleiskaavatyön käynnistäminen

Kokous 19.5.2021:

- § 33 Tervolan kunnan henkilöstötilinpäätös 2020
- § 40 Tervolabrändin kehittäminen ja kunnan vaakunan käyttöohjeistus
- § 41 Kuntakonsernin yhteistyön tiivistäminen/työryhmän esitys
- § 47 Kuoringin tuulivoimaosayleiskaava/osayleiskaavatyön käynnistäminen
- § 47 Pitkamaan tuulivoimaosayleiskaava/osayleiskaavatyön käynnistäminen

Kokous 28.6.2021:

- § 60 Kuntastrategian arviointi
- § 62 Hallintosääntöön esitettävät muutokset
- § 63 Hallintosäännön uudistaminen/työryhmän esitys/lopullinen esitys uusiksi hallintosäännön määräyksiksi
- § 70 Vuoden 2020 tilinpäätös
- § 72 Tavoiteasettelu taloussuunnittelukaudelle 2022 – 2024
- § 73 Tervolan Vesi oy:n ja Tenergia oy:n sulautuminen
- § 74 Outojängän tuulivoimaosayleiskaava/osayleiskaavatyön käynnistäminen
- § 76 Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveystalvelujen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksen muuttaminen

Kokous 12.8.2021:

- § 85 Kunnanhallituksen vaali toimikaudeksi 2021 – 2023
- § 122 Valtuustoryhmien järjestäytyminen
- § 85-91 Toimielinvalinnat

Kokous 16.9.2021:

- § 128 Muutos rakentamisohjelmaan 2021 sekä lisämäärärahan myöntäminen sosiaali- ja terveystoimen uudisrakennuksen rakennushankkeelle

Kokous 4.11.2021:

- § 140 Westside toteutettavuusselvitys ja masterplan loppuraportti
- § 142 Valtuustoaloite/maksuton päivähoito 12 kuukauden ajaksi
- § 145 Kunnan tuloveroprosentin sekä kiinteistöveroprosentin määrittäminen vuodelle 2022

Kokous 9.12.2021:

- § 159 Vuoden 2021 talousarvion tuloslaskelmaosan muutos
- § 160 Vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2023 – 2024 taloussuunnitelman hyväksyminen

Kunnanhallitus

Kunnanvaltuusto valitsi kokouksessaan 12.8.2021 kunnanhallituksen jäsenet toimikaudeksi 2021-2023. Kokoonpano on seuraava:

Nimi	ammatti	ryhmä
Varsinaiset jäsenet		
Hemminki Pertti	eläkeläinen	VAS
Hietanen Ari	rajavartija	PS./SIT.
Kaasila Hanna-Leena	maatalousyrittäjä	KESK
Oinas Riikka	sairaanhoitaja	VAS
Ylimartimo Eero	maanviljelijä	KESK

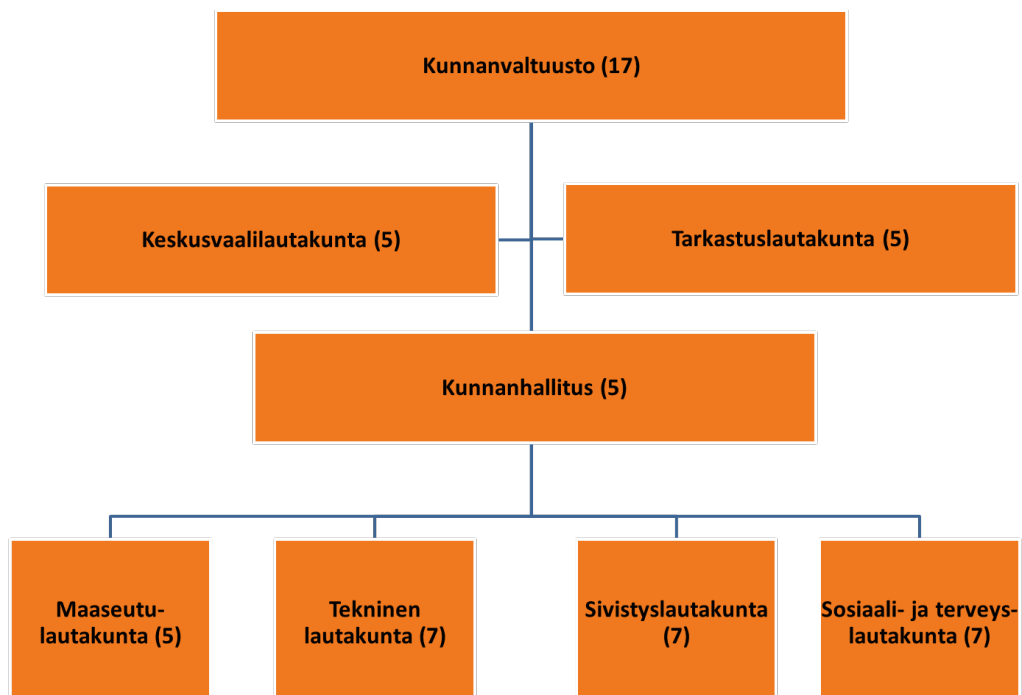
Varajäsenet

Puikko Raimo	isännöitsijä	VAS
Salmi Veli	yrittäjä	PS
Palokangas Pia	yrittäjä	KESK
Antinkaapo Niina	restonomi	SDP
Lampela Eero	yrittäjä	KESK

Kunnanhallituksen puheenjohtajana toimii maanviljelijä Eero Ylimartimo ja varapuheenjohtajana eläkeläinen Pertti Hemminki. Kunnanhallituksen esittelijänä toimi kunnanjohtaja Mika Simoska ja sihteerinä hallintojohtaja Sari Tervaniemi.

Kunnanvaltuuston asettamat toimielimet 1.8.2021 alkaen

Uuden hallintosäännön myötä lakkautettiin kehittämisjaosto, joka ei vastannut tarvetta. Sen tilalle perustettiin Tervola-neuvosto, joka vaikutustoimielimenä on verrannollinen nuorisovaltuustoon tai vanhus- ja vammaisneuvostoon. Tällä hetkellä lautakuntia on neljä: maaseutulautakunta, tekninen lautakunta, sivistyslautakunta sekä sosiaali- ja terveyslautakunta. Maaseutulautakunnan jäsenmäärä on viisi. Teknisessä, sivistyslautakunnassa ja sosiaali- ja terveyslautakunnassa jäseniä on seitsemän.

Viranhaltijaorganisaatio 1.6.2017 alkaen

Kunnan henkilöstön päävastuualueisiin pohjautuva osastojako on seuraava:

- hallinto-osasto
- tekninen osasto
- sivistysosasto
- sosiaali- ja terveysosasto

Osastopäälliköt ovat seuraavat:

- hallinto-osasto hallintojohtaja Sari Tervaniemi
- tekninen osasto tekninen johtaja Tiina Havela 30.4.2021 asti, vt. tekninen johtaja Sauli Jalasmäki 1.5.2021–31.8.2021, tekninen johtaja Mikael Yritys 1.9.2021 alkaen
- sivistysosasto sivistysjohtaja Tarja Leinonen
- sosiaali- ja terveysosasto sosiaalihohtaja Helena Hartikainen 16.12.2021 asti

Osastopäällikkö vastaa osastonsa toiminnasta sekä johtaa ja kehittää toimintaa kunnanhallituksen, kunnanjohtajan ja lautakunnan alaisuudessa.

Yhteensopivista tehtäväkokonaisuuksista on osastojen puitteissa muodostettu vastuualueita.

Kunnanjohtaja, osastojen päälliköt ja johtava lääkäri muodostivat kunnan johtoryhmän.

Kunnanvaltuusto on määritellyt tilivelvolliset luottamushenkilöt ja kunnan palveluksessa olevat viranhaltijat 6.4.2006 § 22. Vuonna 2021 tilivelvollisessa asemassa olivat:

- kaikkien toimielinten jäsenet (lukuun ottamatta valtuusto)
- kaikkien toimielinten esittelijät
- kunnanjohtaja
- osastopäälliköt
- hallintojohtaja
- maaseutupäällikkö
- tekninen johtaja
- sosiaalihohtaja
- johtava lääkäri
- sivistysjohtaja

3.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys**Yleinen taloudellinen kehitys**

Kansantalouden kasvu jatkui vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä edelleen hyvänä, joskin kasvuvauhti on hidastunut vuoden toiselta neljännekseltä. Palvelut ovat kehittyneet päätoimialoista parhaiten johtuen siitä, että ne myös supistuivat eniten vuoden 2020 aikana. Myös rakentaminen ja teollisuus ovat kasvaneet koko kolmen neljänneksen ajan. Sen sijaan alkutuotanto kääntyi kasvuun vasta toisella neljänneksellä, mutta sen kasvuvauhti nopeutui merkittävästi kolmannella neljänneksellä metsätalouden hyvän kysynnän takia tuottaen myönteisen kehityksen koko vuodelle. Tuotantopanosten kuten osin myös valmiiden hyödykkeiden hintakehitys on ollut nopeaa. Yritysten haasteina ovat olleet voimakas tuottajahintojen nousu ja komponenttipula, eikä tilanne näytä tältä osin helpottuvan lyhyellä aikavälillä. Myös osaavasta työvoimasta on pulaa erityisesti palvelualoilla. Vuonna 2021 bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan 3,4 %. Erityisesti kuljetus- ja varastointipalveluiden sekä majoi-

tus- ja ravitsemistoiminnan tuotanto on kaukana pandemiaa edeltävältä tasolta. Muun muassa näiden syiden takia vuoden 2022 talouskasvun ennustetaan nousevan 3 prosenttiin.

Työllisten määrä on lisääntynyt v. 2021 merkittävästi. Työllisiä oli lokakuussa 65 000 enemmän kuin vuosi sitten ja koko alkuvuonna määrä on lisääntynyt 2,1 % vuodentakaisesta. Työllisten määrä on kuitenkin suurempi vain määrä- ja osa-aikaista työtä tekevien palkansaajien keskuudessa. Jatkovaa kokoaikatyötä tekevien määrä on vielä viime vuotta pienempi. Tehdyn työn eli työtuntien määrä lisääntyikin vain 0,4 %. Työllisyys on lisääntynyt päätoimialoista vain palvelualoilla, pl. rahoitus- ja vakuutustoiminnassa. Sen sijaan jalostuksessa työllisten määrä on laskenut. Työllisten määrä on lisääntynyt yhtäjaksoisesti runsaan vuoden ajan ja työllisyysaste oli lokakuussa 72,7 %. Työttömien määrä on supistunut yhtäjaksoisesti vasta viiden kuukauden ajan ja työttömyysaste oli lokakuussa 7,1 %. Myös pitkäaikaistyöttömyys on kääntynyt laskuun.

Nimellispalkkojen nousuvauhti on nopeutunut v. 2021 puoli prosenttiyksikköä 2,3 prosenttiin vuodentakaisesta. Nopeutuminen johtui suuremmista sopimuskorotuksista, sillä palkkaliukumien määrä pysyi lähes vuoden 2020 suuruisena noin puolessa prosenttiyksikössä. Toimialoista teollisuudessa sekä erällä yksityisen liike-elämän palvelualoilla nimellispalkkojen nousuvauhti nopeutui. Sen sijaan kaupan ja varsinkin kiinteistöpalveluiden toimialoilla nimellispalkkojen nousuvauhti hidastui selvästi. Reaalipalkkojen nousuvauhti hidastui puoleen prosenttiin, sillä inflaatio nopeutui vajaaseen kahteen prosenttiin.

Veroaste eli julkisyhteisöjen keräämien pakollisten verojen ja veronluonteisten maksujen vuosikertymä suhteessa bruttokansantuotteeseen oli vuonna 2020 42,1 %. Vuoden 2021 veroasteeksi ennustetaan 43,5 %:a.

Yksityinen kulutus kasvoi 2,7 % tammi-syyskuussa 2021 vuoden takaiseen verrattuna. Kolmannella vuosineljänneksellä kulutus kasvoi ennakoitua hitaammin, mutta yksityinen kulutus on kehittynyt pääpiirteissään syyskuun ennusteen mukaisesti. Kotitalouksien velkaantumisaste on jatkanut nousuaan ylittäen 135 prosentin tason vuoden 2021 toisella vuosineljänneksellä. Velkaantumisastetta nostaa erityisesti kotitalouksien asuntolainakannan nopea kasvu. Kuluttajien luottamus omaan talouteen pysyi marraskuussakin erittäin korkealla. Etenkin kuluttajien arvio oman taloutensa nykytilanteesta on vahvistunut selvästi alkuvuoteen 2021 verrattuna. Korkea säästämisaste ja kuluttajien hyvä luottamus omaan talouteen luovat edellytykset yksityisen kulutuksen nopealle kasvulle.

Julkisen kulutuksen suurimmat erät koostuvat henkilöstökuluista sekä ostetuista tavaroista ja palveluista. Julkisesta kulutuksesta noin kaksi kolmasosaa koostuu paikallishallinnon kulutuksesta, neljännes valtion ja loput sosiaaliturvarahastojen kulutuksesta. Vuonna 2023 merkittävä osa kuntien ja kuntayhtymien kulutuksesta siirtyy hyvinvointialueille. Julkisten kulutusmenojen kasvun arvioidaan kiihtyvän v. 2021. Covid-19-epidemia ja sen torjunta mm. suojavaarusteiden, testauksen ja jäljittämisen sekä rokotteiden avulla ovat aiheuttaneet merkittäviä kulueriä julkiseen talouteen. Toisaalta kriisin aikana on syntynyt samanaikaisesti säästöjä joissakin toiminnoissa mm. rajoitustoimien vuoksi.

Kuluttajahintaindeksin vuosimuutos on kiihtynyt yli 3 prosenttiin vuoden 2021 loppupuolella. Hintojen nousu on suurimmalta osalta seurausta energian hinnan noususta. Nestemäisten polttoaineiden hinnat ovat edelleen korkealla ja sähkön hinnan nousu on kiihtynyt edelleen. Myös tavaroiden hintojen nousu on alkanut näkyä inflaatiota kiihdyttävänä tekijänä pitkään jatkuneen hintojen laskun jälkeen. Tavaroiden hintojen nousun taustalla on sekä kysyntä- että tarjontapuolen tekijöitä. Kysyntäpuolella keskeinen tekijä on koronaviruspandemian aikana kuluttajille kertyneiden säästöjen purkautuminen kulutukseen. Suomessa kotitalouksien kysyntä on purkautunut asuntojen remonttien ja siihen liittyvien tarvikkeiden kallistumisena. Vuonna 2021 kansallisella kuluttajahintaindeksillä mitattuna inflaatioksi ennustetaan 2,2 %. Energian hinta pitää inflaatiota yllä vuodenvaihteen ympärillä ja kääntyy vähitellen alenevaksi vuoden 2022 aikana. Vuoden 2022 inflaation arvioidaan kuitenkin kiihtyvän 2,6 prosenttiin.

Helmikuun lopulla 2022 käynnistyneellä Ukrainan sodalla on vaikutuksia kansantalouteen monin eri tavoin. Tällä hetkellä vaikutuksia voidaan vasta arvioida. Venäjälle asetetut pakotteet kattavat rahoitussektorin ohella myös henkilöpakotteita, aseiden ja muiden puolustustarvikkeiden vienti- ja tuontikieltoja, ns. kaksikäyttötuotteiden vientikieltoja ja sensitiivisen teknologian vientikieltoja sekä myös temaattisia pakotteita. Venäjä on ryhtynyt vastatoimiin asetettujen pakotteiden johdosta. Lisäksi on mahdollista, että sodan ja pakotteiden epäsuorat vaikutukset ovat merkittävästi suurempia kuin niiden suorat vaikutukset ulkomaankauppaan tai energian hintoihin. Sodan seurauksena markkinatilanne Euroopassa on joka tapauksessa muuttunut parissa viikossa merkittävästi ja epävarmuus tulevasta on noussut aivan uudelle tasolle. Sota tulee luonnollisesti heijastumaan negatiivisesti myös Suomen talouteen. Kuten laajemmin Euroopassa energian ja ruoan hinnat todennäköisesti nousevat myös Suomessa, kasvu hidastuu ja inflaatio kiihtyy, ainakin väliaikaisesti. Stagflaation riski kasvaa. Venäjän osuus Suomen koko viennistä on vajaat 5 %. Venäjän viennin loppuminen leikkaisi arviolta 1-1,5 %:a Suomen BKT:sta. Huomattavasti heikompi skenaario on mahdollinen mm. epäsuorien vaikutusten ja arvaamattomien kehityskulkujen kautta.

(Lähde: VM: Taloudellinen katsaus, Talvi 2021; VM 7.3.2022: Ukrainan sota – rahoitussektorin pakotteista ja niiden taloudellisista vaikutuksista)

Kuntien vuoden 2021 tilinpäätösarviot

Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina toisenkin koronavuoden jäljiltä. Talous vahvistui myös kuntayhtymissä. Tilikauden tulos on 1,5 mrd. euroa. Tulos ei jäänyt kauas huippuvuoden 2020 poikkeuksellisesta 1,7 miljardin euron tuloksesta. Korona kasvatti osaltaan vuonna 2021 kuntien ja kuntayhtymien menoja voimakkaasti, vajaa 8 prosenttia edellisvuoden erityisen maltilliseen kasvuun verrattuna. Tulokehitys pysyi kuitenkin menojen kehityksessä mukana: kuntien verokehitys oli hyvää jo toista vuotta peräjäälkeen. Kuntien tuloja lisäsivät myös korona-avustukset. Ennen pandemiaa kuntien verotulojen kasvu on ollut noin kahden prosentin tuntumassa, mutta nyt verotulojen kehitys lähentelee jo 7 prosenttia. Kuntien yhteisövero lisääntyi talouden elpymisen ja kuntien määräaikaisen yhteisöveron jako-osuuskorotuksen vuoksi vuonna 2021 lähes 45 prosenttia.

Kunnat ja kuntayhtymät käyttivät tulojaan investointeihin, jotka olivat ennakkotietojen mukaan 5,3 miljardia euroa vuonna 2021. Investointien määrä laski vuodesta 2020, mikä näkyi kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran vahvistumisena ja lainanottotarpeen pienentymisenä. Investoinnit huomioiden kuntatalous oli vuonna 2021 lähes tasapainossa. Lainakanta kasvoi maltillisesti vajaalla 800 miljoonalla eurolla. Syömävelkaan kunnat olivat joutuneet turvautumaan vain 10 miljoonalla eurolla.

(Lähde: Kuntaliitto 7.2.2022, Kuntatalous selvisi vahvana toisesta koronavuodesta, mutta rakenteelliset ongelmat ovat ratkaisematta)

Kemi–Tornio talousalueen kehitys

Väestön määrä

(Lähteet: Tilastokeskus: Tilastot; Suomen virallinen tilasto: Väestön ennakkotilasto, väestönmuutosten ennakkotiedot alueittain)

	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos ed. v.
Kemi	21 256	21 021	20 707	20 437	19 982	-2,2 %
Keminmaa	8 296	8 147	8 079	7 984	7 904	-1,0 %
Simo	3 110	3 045	2 988	2 950	2 904	-1,6 %
Tervola	3 068	3 062	3 001	2 925	2 882	-1,5 %

Tornio	21 928	21 875	21 602	21 467	21 333	-0,6 %
Yhteensä	57 658	57 150	56 377	55 763	55 005	-1,4 %

Väestön määrä laski vuonna 2021 kaikissa Kemi–Tornio alueen kunnissa. Koko alueen väkiluvun muutos oli -757, joka merkitsee 1,4 prosentin laskua edellisvuoden lopun tilanteeseen. Ennakkotiedon mukaan väkiluvun muutoksesta 40,7 % (-308 asukasta) selittyy luonnollisella väestönlisäyksellä, joka oli negatiivinen jokaisessa Kemi-Tornion seutukunnassa. Muu osa väkiluvun muutoksesta (-446 asukasta ja väkiluvun korjaus -3 asukasta) selittyy muuttotappiolla. Kemi-Tornio seutukunnassa kuntien välinen nettomuutto oli -595 ja nettomaahanmuutto +149. Muuttotappio johtui suurimmaksi osaksi kuntien välisestä muuttoliikkeestä, sillä nettomaahanmuutto oli Keminmaata lukuun ottamatta muissa alueen kunnissa positiivinen.

Työttömien % -osuus työvoimasta keskimäärin

(Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö: kuntapohjaisia vuosikeskiarvoja)

	2017	2018	2019	2020	2021	Muutos ed. v. (%-yks.)
Kemi	17,4	14,9	14,1	16,9	14,7	2,2
Keminmaa	11,9	9,6	8,4	10,9	9,2	1,7
Simo	13,0	10,1	8,9	11,5	9,4	2,1
Tervola	15,1	12,4	12,1	12,7	11,4	1,3
Tornio	13,1	10,6	10,1	12,0	10,5	1,5
Kemi-Tornio	14,5	12,0	11,3	13,6	11,8	1,8

Työttömien osuus työvoimasta laski vuonna 2021 kaikissa alueen kunnissa. Koko aluetta tarkasteltaessa työttömien osuuden muutos oli 1,8 prosenttiyksikköä. Seutukunnallisesti pienintä työttömyys oli vuonna 2021 Keminmaassa, ollen keskimäärin 9,2 %

Työpaikat

(Lähde: Suomen virallinen tilasto: Työssäkäynti)

	2017	Muutos % ed. v.	2018	Muutos % ed. v.	2019	Muutos % ed. v.
Kemi	8 872	0,0	8 889	0,2	8 853	-0,4
Keminmaa	2 622	5,9	2 769	5,6	2 819	1,8
Simo	613	2,5	614	0,2	596	-2,9
Tervola	940	0,6	966	2,8	959	-0,7
Tornio	8 689	-1,0	8 829	1,6	8 697	-1,5
Yhteensä	21 736	0,3	22 067	2,1	21924	-0,6

Työpaikkojen määrän kehityksestä ei ole vielä saatavilla tilastotietoa vuosilta 2020 ja 2021. Vuonna 2019 työpaikkojen määrä väheni seutukunnallisesti verrattuna vuoteen 2018 0,65 % ollen 21924. Prosentuaalisesti eniten työpaikkojen määrä lisääntyi Keminmaalla (1,8 %). Prosentuaalisesti eniten työpaikat vähenivät Simossa.

Taloudellinen huoltosuhde

(Lähde: Suomen virallinen tilasto)

	2016	2017	2018	2019	2020* ennakko
Kemi	1,97	1,91	1,84	1,83	1,92
Keminmaa	1,58	1,51	1,48	1,48	1,53
Simo	2,09	1,96	1,93	1,94	2,02
Tervola	2,01	1,96	1,81	1,73	1,78
Tornio	1,60	1,57	1,52	1,49	1,61
Kemi-Tornio	1,77	1,71	1,66	1,64	1,73

Huoltosuhteen kehitys kuvaa väestön ikärakenteen ja työllisyystilanteen kehitystä. Vuonna 2020 ennakkotiedon mukaan Kemi–Tornion alueella oli 1,73 työhön osallistumatonta yhtä työllistä kohden. Vuoden 2021 tilastotietoa ei ole vielä saatavilla. Väestön ikääntyminen koskettaa kuitenkin muun maan tavoin myös Kemi–Tornio aluetta. Työttömyyden lasku parantaa huoltosuhdetta.

3.3 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Muutokset tuloperusteissa

Kunnan väestön määrän ja työllisyystilanteen kehitys ovat keskeisiä kunnan tuloperusteisiin vaikuttavia tekijöitä. Tervolan kunnan väkiluku oli vuoden 2021 päättyessä 2.882 eli 43 henkilöä (1,5 %) vähemmän kuin vuotta aiemmin. Väestön määrän väheneminen on jatkunut koko 2000-luvun, väestökehityksessä näkyy kunnan vanhuspainotteinen ikärakenne. Vuonna 2021 luonnollinen väestönkasvu oli edelleen negatiivinen; syntyneitä oli 17 ja kuolleita 55. Kuntien välinen muuttotase oli myös negatiivinen. Kuntaan muutti 140 henkilöä ja kunnasta muutti 163 henkilöä. Kuntaan muuttaneiden määrä nousi hieman edellisvuodesta ja lähtömuutto rauhoittui. Nettomaahanmuutto oli vuonna 2021 +18. Ennakkotietojen mukaan väestön määrä on tammikuun aikana jatkanut vähenemistään.

Tervolalaisten työllisyystilanne heikkeni koronasta johtuen vuonna 2020 ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2015. Vuonna 2021 tilanne kääntyi jälleen parempaan suuntaan. Keskimääräinen työttömyysprosentti laski 1,3 prosenttiyksikköä. Tervolan työttömyysaste on edelleen toiseksi korkein Kemin jälkeen. Koko vuoden keskimääräinen työttömyysaste oli 11,4 prosenttia (v. 2020: 12,7 %). Työttömiä työnhakijoita ml. lomautetut oli keskimäärin 143 henkilöä (v. 2020 151 henkilöä). Pitkäaikaistyöttömiä vuonna 2021 oli keskimäärin 36 henkilöä eli 25,2 % työttömistä (v. 2020 20,5 %). Tervolan työttömyysaste joulukuussa 2021 oli 12,1 prosenttia ja tammikuussa 2022 10,8.

Väestöön ja työllisyyteen liittyvien tekijöiden lisäksi kunnan talouteen vaikuttavat valtion toimenpiteet. Vuodelle 2020 veroperusteisiin tehtiin kuntien verotuloihin vaikuttavia muutoksia. Muutokset pääsääntöisesti laskivat kunnallisverotuottoa. Ansiotuloveroperusteita tarkistettiin v. 2021 ansiotasoindeksin muutosta vastaavasti. Progresiivisen tuloveroasteikon euromääräisiä rajoja korotettiin. Ansiotuloverotusta kevennettiin lisäksi korottamalla työtulovähennystä ja kunnallisverotuksen perusvähennystä. Liikenteen työsuhte-etujen muutokset sekä irtaimen käyttöomaisuuden korotetut poistot myös laskivat kuntien saamia verotuloja. Asuntolainan korkojen vähennyskelpoisen osuuden pienentämistä jatkettiin hallitusohjelman mukaisesti, mikä korotti kunnallisveron tuottoa. Hallitusohjelman mukaisesti kuntien verotulomenetykset kompensoidaan nettomääräisesti.

Kiinteistöverotuksessa siirryttiin myös ns. joustavaan valmistumiseen, millä on ollut vaikutusta kuntien kiinteistöverotulokertymiin. Osa vuoden 2020 kiinteistöverotulosta maksettiin siten vasta vuoden 2021 puolella.

Koronapandemia vaikutti myös verotuloihin ja verotuloperusteisiin. Yhtenä valtion koronatukitoimenpiteenä kuntien osuutta yhteisöverotulon tuotosta nostettiin määräaikaisesti 10 prosenttiyksiköllä vuosille 2020–2021.

Valtionosuudet olivat yhteensä 7,66 mrd. euroa vuonna 2021 (8,56 mrd. euroa vuonna 2020). Lisäksi kunnille maksettiin korvauksia verotulomenetyksistä 2,36 mrd. euroa. Yhteensä edellä mainitut erät olivat 10,02 mrd. euroa, mikä tarkoittaa 8,5 % vähennystä vuoteen 2020 nähden. Merkittävin tekijä valtionosuuksien laskuun oli valtion koronatukien siirtyminen pääsääntöisesti avustusten kautta maksettavaksi. Lakiin perustuva valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus laski valtionosuutta vuonna 2021. Valtionosuuksien indeksitarkistus

puolestaan nosti valtionosuuksia. Kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousi 0,18 prosenttiyksikköä ja oli 25,67 vuonna 2021 (25,49 vuonna 2020).

Toiminnalliset muutokset

Vuoden 2021 aikana ei peruskunnassa ollut merkittäviä pysyviä toiminnallisia muutoksia. Koronarajoitusten helittäessä toiminnot pystyttiin järjestämään lähes entiseen tapaan. Kunnan toimistotyöresurssit olivat tarkastelussa vuoden 2020 aikana ja tehtäväjärjestelyjä tehtiin kunnan sisäisesti että kunnan ja Tervolan Vuokratalot Oy:n välillä. Merkittävimpiä muutoksia oli mm. teknisen toimen ja maaseutuhallinnon toimistosihteeritehtävien yhdistäminen että uuden toimen perustaminen hallinto-osastolle.

Kunnanhallitus asetti kuntakonsernin yhteistyön syventämistä selvittävän työryhmän kesällä 2020. Työryhmän loppuraportissa esittämän näkemyksen mukaan mm. kuntakonsernin yhteistyötä on tiivistettävä ja konserniohjusta vahvistettava ottaen huomioon tulevaisuuden haasteet. Työryhmän näkemyksen mukaan yhteistyön tiivistämistä olisi suositeltavaa tehdä vaiheittain, esim. seuraavasti:

- Tenergia Oy ja Tervolan Vesi Oy yhdistettäisiin "Infra Oy:ksi"
- Tervolan Palveluverkot Oy ostaisi tarvitsemansa asiakaspalvelut "Infra Oy:ltä", yhteistyötä voitaisiin vaiheittain syventää Tervolan Palveluverkot Oy:n investointivaiheen päätyttyä ja kokemuksen karttuessa
- Tervolan kunta ostaisi tarvitsemansa lämpölaitospalvelut "Infra Oy:ltä", yhteistyötä voitaisiin vaiheittain syventää lämpölaitosinvestointien valmistuttua ja kokemuksen karttuessa
- Tervolan Vuokratalot Oy jatkaisi nykyisenlaisena kunnan omistamana yhtiönä

Tervolan Vesi Oy sulautui Tenergia Oy:hyn 30.11.2021. Jatkossa yhtiö toimii nimellä Tervolan Energia ja Vesi Oy.

Talousarviopoikkeamat

Vuonna 2021 kunnan taloudenhoito toteutui kokonaisuudessaan talousarviossa ennakoitua paremmin. Toimintakatteeksi muodostui -20,90 milj. euroa ja vuosikatteen 3,55 milj. euroa. Tilikauden tulos oli 1,67 milj. euroa ja tilinpäätössiirtojen jälkeinen tilikauden ylijäämä 1,92 milj. euroa. Kunnan lainakanta laski 2,85 milj. euroon. Kertynyt ylijäämä 31.12.2021 oli 16,74 milj. euroa. Kunnan rahavarat vuoden 2021 päättyessä olivat 9,98 milj. euroa.

Vuonna 2020 siirryttiin kunnan talousarvion käyttötalousosan sitovuuden osalta nettobudjetointiin eli kunnanhallituksen ja lautakuntien talousarvion sitovuus valtuustoon nähden on toimintakate eli tulojen ja menojen välinen erotus. Valtuusto päättää talousarviossa tulojen ja menojen erotuksen määrärahana tai tuloarviona. Kunnanvaltuusto hyväksyy talousarvion kunnanhallitusta ja lautakuntia sitovaksi toimielintasolla, joten toimielin ei saa ylittää toimielintason talousarviota ilman valtuuston hyväksymistä. Toimielin voi tulosalueidensa sisällä ja välillä päättää määrärahojen siirroista.

Sisäiset erät huomioiden toimielimet alittivat oman talousarvionsa. Merkittävimmät alitukset euromääräisesti olivat sivistyslautakunnalla 0,47 milj. euroa ja sosiaali- ja terveyslautakunnalla 1,03 milj. euroa. Talousarvion alittaneista toimielimistä talousarvion alitus johtui toimintakulujen jäämisestä arvioitua pienemmäksi kunnanhallituksella, tarkastuslautakunnalla, maaseutulautakunnalla ja teknisellä lautakunnalla. Sivistyslautakunta, sosiaali- ja terveyslautakunta sekä keskusvaalilautakunta ylittivät tulotavoitteet. Sosiaali- ja terveyslautakunnan ennakoitua suuremmassa tulokertymässä merkittävä rooli on valtion myöntämällä korona-avustuksilla, joita kirjattiin n. 0,37 milj. euroa. Toiminnalliset tavoitteet saavutettiin vuonna 2021 pääosin. Syitä talousarviopoikkeamiin eritellen toimielimittäin jäljempänä asiakirjassa luvussa 8 Käyttötalouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen.

Investointimenot kokonaisuutena toteutuivat huomattavasti talousarviota pienempinä, menojen osalta talousarviopoikkeama oli 1,56 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna. Investointitulot jäivät 0,18 milj. euroa tavoitteesta. Investointimenojen toteutuminen talousarviota pienempinä johtuu lähinnä terveyskeskuksen uudisrakennushankkeen viivästymisestä. Myös pienempiä hankkeita jäi toteutumatta. Osa rakentamisohjelman hankkeista siirtynee tuleville vuosille.

Selvitys tutkimus- ja kehitystoiminnan laajuudesta

Tervolan kunta on saanut myönteisen rahoituspäätöksen Westside toteutettavuusselvitys ja masterplan -kehittämishankkeelle 8.10.2019. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 216.120 euroa, josta EAKR:n ja valtion rahoitus on 80 % ja kunnan omarahoitusosuus 20 %. Hankkeen toteutusaika kesti 30.6.2021 asti. Hankkeen tavoitteena oli luoda kuntakeskuksen vastarannalla olevasta rakentamattomasta ranta-alueesta houkutteleva asuin-, yritys- ja matkailualue, joka hyödyntää Kemijoen luontoa sekä hiilineutraalia asumista ja rakentamista.

3.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Tervolan kunnan talous on ollut pitkään ylijäämäinen. Vuoden 2020 tilinpäätös oli ylijäämäinen mm. koronatukitoimenpiteiden johdosta. Tilikauden tulos oli 0,62 milj. euroa ja tilikauden ylijäämä 0,80 milj. euroa. Vuoden 2021 tilinpäätös on myös ylijäämäinen. Taseessa 31.12.2021 oli kertynyttä ylijäämää tilikaudelta ja edellisiltä vuosilta noin 16,74 milj. euroa. Vuoden 2022 talousarvio on lievästi ylijäämäinen, mutta vuosien 2023–2024 taloussuunnitelmat ovat kuitenkin alijäämäisiä. Talouden tasapainottamiseksi kunnanvaltuusto on 17.9.2020 hyväksynyt osastokohtaiset tasapainottamistoimenpiteet. Tervolan kunnan hyvä taloudellinen tilanne antaa liikkumavaraa, mutta talouden kehityssuunta on huolestuttava.

Vuoden 2022 suunnitellut nettoinvestoinnit ovat huomattavasti korkeammat kuin aikaisempina vuosina eli n. 3,32 milj. euroa. Vuonna 2023 nettoinvestoinnit laskevat n. 1,44 milj. euroon ja kasvavat jälleen v. 2024 1,94 milj. euroon. Investointien suuruus vastaa poistojen määrää, joten investointien voidaan katsoa olevan riittävällä tasolla. Investoinnit on suunniteltu katettavaksi pääosin omalla rahoituksella, mikä tarkoittaa kunnan kassavarojen heikkenemistä.

Koronapandemia ei enää aiheuttane merkittävää epävarmuutta kunnan taloudelle ja toiminnalle, mutta helmikuussa 2022 alkanut Ukrainan sota voi etenkin pitkittyessään tuoda erilaisia haasteita Suomen kansantaloudelle ja siten myös Tervolan kunnalle. Suoria kytköksiä Venäjään tai Ukrainaan ei Tervolan kunnalla ole.

Vuoden 2023 alusta tapahtuva sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi kuntien toimintaan ja talouteen. Se vaikuttaa muun muassa kuntien tehtäviin ja niitä koskevaan rahoitukseen, verotusoikeuteen ja valtionosuusjärjestelmään, omaisuuteen, velkoihin ja sopimuksiin sekä henkilöstöön. Valtiovarainministeriön toukokuussa 2021 päivitetyn rahoituslaskelman perusteella sote-uudistuksella olisi negatiivinen vaikutus Tervolan kunnan talouteen ja kunnallisveroprosenttiin kohdistuisi 0,40 % -yks. korotuspaine. Kaikki rahoituslaskelmat ovat edelleen alustavia ja niihin liittyy poikkeuksellista epävarmuutta koronaepidemian vaikutusten takia. Valtiovarainministeriö päivittää laskelmia vielä useampaan kertaan ennen lopullista laskentaa. Seuraava päivitys tapahtuu keväällä 2022.

3.5 Kunnan henkilöstö

Tervolan kunnan palveluksessa oli vuoden 2021 lopussa henkilöstöä yhteensä 288 henkilöä, joista vakinaisessa palvelussuhteessa oli 207 henkilöä eli 71,9 prosenttia (31.12.2020 73,2 %). Edellä mainittuihin lukuihin on las-

ketu mukaan myös Terveystalon palvelukseen siirtyneet henkilöt, koska heillä on voimassaoleva palvelussuhde Tervolan kuntaan. Kokonaishenkilöstömäärä ilman Terveystalolle siirtyneitä on 275.

Vuoden 2021 maksetut palkat ja palkkiot ilman henkilösivukuluja olivat 9,20 milj. euroa (v. 2020 9,21 milj.) euroa. Tilikauden henkilöstökulut kokonaisuudessaan olivat 11,73 milj. euroa eli 0,2 prosenttia (n. 20 t€) edellisvuotta enemmän. Maksettujen palkkojen määrään ovat vaikuttaneet etenkin voimaan tulleet sopimuskorotukset. Lisäksi työsuoritusarviointeihin on kiinnitetty huomiota, millä on vaikutusta henkilökohtaisten lisien määrään. Kertomusvuonna henkilöstön määrä lisääntyi hallinto-osastolla yhden vakinaisen ja kahden määräaikaisen työntekijän johdosta. Sosiaali- ja terveysosaston henkilöstön määrä väheni vakinaisten työntekijöiden vähennettyä. Teknisellä osastolla henkilöstömäärä lisääntyi sijaisten johdosta. Sivistysosastolla henkilöstömäärä pysyi ennallaan. Muutoksen tulkinnassa on kuitenkin huomioitava, että henkilöstön määrän muutos kuvastaa ainoastaan tilannetta vertailtavien vuosien viimeisenä päivänä, kun taas kulujen muutos kertoo koko vuoden muutoksesta.

Henkilöstön sairauslomapäivien määrä nousi vuoteen 2020 verrattuna. Vuonna 2021 sairauslomapäiviä oli yhteensä 4.713 kun vuonna 2020 niitä oli 4.323. Henkilöä kohden laskettuna sairauslomapäiviä oli keskimäärin 17,1 (v. 2020 15,1). Edellä mainituissa tunnusluvuissa ei ole huomioitu Terveystalolle siirtyneitä.

Tervolan kunta laatii tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat, jotka määrittävät Tervolan kunnan toimintaa myös työnantajana. Työhyvinvointikysely (ent. työilmapiirikysely) tehdään kerran valtuustokaudessa. Kysely tehtiin edellisen kerran keväällä 2019. Kyselyn perusteella työilmapiiri on Tervolan kunnassa edelleen hyvä. Tulosten perusteella ollaan kehittämässä toimenpiteitä työhyvinvoinnin edelleen parantamiseksi. Lisäksi työntekijöitä kuullaan esimerkiksi kehityskeskusteluissa sekä muilla tarpeellisilla kyselyillä. Tervolan kunnassa toimii työhyvinvointia ylläpitävä työryhmä, jonka tehtävänä on ylläpitää ja kehittää työhyvinvointia ylläpitävää suunnitelmaa sekä tehdä konkreettisia toimenpide-ehdotuksia työssäjaksamisen ja työhyvinvoinnin lisäämiseksi.

Työterveyshuolto on järjestetty Suomen Terveystalo Oyj:n sekä maaseututoimen muualla työskentelevien osalta muiden palvelutuottajien kanssa. Työterveyshuolto kattaa ehkäisevän ja työkykyä ylläpitävän toiminnan lisäksi yleislääkäritasoisien, työterveyshuoltopainotteisen sairaanhoidon.

Tervolan kunnassa on käytössä henkilöstön kehittämisen määräraha. Vuonna 2021 saapui yksi hakemus kehittämismäärärahan käyttämiseksi. Hakemukseen tehtiin myönteinen päätös. Lisäksi vuonna 2021 hankittiin aikaisemman päätöksen perusteella sähköpöyriä kunnan eri toimipisteisiin.

Vuonna 2019 tehtiin päätös henkilöstön palkitsemisen periaatteista. Henkilöstöä palkitaan positiivisesta tuloksesta. Palkitsemisraja eli kuinka suuri tuloksen pitää olla, on kunnanhallituksen harkinnassa. Palkitsemismuotona käytetään kahta vaihtoehtoa: joko Maaseudulta käsin -messupakettia, tai vaihtoehtoisesti 20 euron saldolisäystä e-passiin. Palkitsemisen piirissä ovat ne kaikki, jotka ovat olleet Tervolan kunnan palveluksessa työ- tai virkasuhteessa 1.-31.5. välisenä aikana vähintään 5 työpäivää (ei tarvitse olla yhtäjaksoinen työsuhte) sinä vuonna, jona päätetään palkitsemisesta.

Lisätietoja henkilöstöstä annetaan tilinpäätöksen liitetiedoissa 19.

Kunnassa laaditaan erillinen henkilöstötilinpäätös.

3.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Strategiset riskit

Kunnanvaltuuston päätösten 12.12.2019 ja 13.2.2020 mukaisesti kunta voi tiettyjen kriteereiden täytyessä rakentaa pk-yrityksille toimitiloja. Kyseisellä päätöksellä kunta tavoittelee uusia työpaikkoja ja kunnan elinvoimaisuuden lisäämistä. Huolimatta yrityksille asetettavista kriteereistä, voi toimitilarakentamiseen liittyä strateginen riski, mikäli yritykset eivät pysty täyttämään kunnan asettamia velvoitteita.

Toiminnalliset riskit

Tervolan kunnan toiminnan kehittämiseen epävarmuutta luo väestön määrän kehitys, joka koko 2000-luvun on ollut aleneva. Väestömäärän lasku kiihtyi vuonna 2019 parin rauhallisemman vuoden jälkeen ja jatkui voimakkaana myös vuonna 2020. Vuonna 2021 lasku jälleen rauhoittui. Sekä luontainen väestökehitys että muuttoliike kuntien välillä ovat Tervolan kannalta negatiivisia. Maahanmuutto on ollut positiivista kiintiöpakolaisten vastaanottamisesta johtuen. Väestömäärän säilyttämisen haasteisiin kunnassa pyritään vastaamaan muun muassa asumisen laatuun, kaavoitukseen ja maan hankintaan panostamalla.

Tämän vuosituhannen alusta vuoteen 2020 kunnan ikärakenne on muuttunut merkittävästi. Lasten (alle 15 vuotta) osuus on vähentynyt n. 3,6 % -yks. (291 hlöä) ja 15–64-vuotiaiden n. 5,0 % -yks. (727 hlöä), kun taas yli 65-vuotiaiden osuus koko kunnan väestöstä on kasvanut n. 8,6 % -yks. (48 hlöä). Mikäli sama kehitys jatkuu, ikäntyneiden palveluiden kysyntä ja kunnan riippuvuus valtionosuusrahoituksesta kasvavat samalla kun työikäisen väestön vähentyminen pienentää kunnan saamia verotuloja. Tämä asettaa erityisiä vaatimuksia palvelujen järjestämiselle ja toimintojen kehittämiseksi.

Väestön määrän ja ikärakenteen kehityksen sekä niitä seuraavien taloudellisten haasteiden lisäksi kunnassa on tunnistettu henkilöstövoimavaroihin liittyviä riskejä. Pienen organisaation riskinä on tiedon ja erityisosaamisen keskittyminen ja sen myötä haavoittuvuus, mikä tuli esille etenkin loppuvuodesta tapahtuneiden lukuisten henkilöstövaihdosten ja koronasta johtuneiden poissaolojen myötä. Tätä riskiä pyritään hallitsemaan muun muassa varahenkilöjärjestelmällä ja tiedon kulun parantamisella. Työvoiman saatavuus tuo omat haasteensa kunnan toiminnalle. Viime vuosien aikana osaavan ja koulutetun työvoiman saatavuus on huomattavasti tiukentunut useilla toimialoilla. Sijaisten saatavuuteen liittyvää riskiä on pienennetty Kuntarekryn käytön tehostamisella Sijaisrekry-osion käyttöönotolla. Sijaisrekryn käyttö on kuitenkin jäänyt vähäiseksi. Työvoimapulan helpottamiseksi on myös käynnistetty oppisopimuskoulutuksia kunnan eri yksiköissä.

Palveluiden siirtyminen yhä enemmän tietoverkkoihin aiheuttaa haasteita niin tietojärjestelmien kuin tietoliikenneyhteyksien toimivuudelle. Tietoturvariskejä hallitaan mm. tietojärjestelmien varmistuksilla, käyttöoikeuksien hallinnalla sekä tietojärjestelmien suojauksilla. Kunnan tietoturvapoliittikka ja -ohjeet on hyväksytty v. 2017. Vuonna 2018 on nimetty kunnan tietosuojaja tietoturvatyöryhmä, jonka tehtävänä on edesauttaa tietosuojan ja tietoturvan toteuttamista. Lukuisat lainsäädäntömuutokset ja niiden toimeenpano asettaa omat haasteensa henkilöstöresurssien riittävyydelle että henkilöstön osaamiselle.

Yksi kunnan nykyisten tytäryhtiöiden toiminnan merkittävimmistä riskeistä on vuokrahuoneistojen käyttöasteen aleneminen, ja sen vaikutus käyttökorvaustuloihin ja kiinteistöjen ylläpitomahdollisuuksiin. Konsernissa on kiinnitettävä erityistä huomiota myös sähköisen toimitusvarmuuteen ja talousveden laadun uhkien hallintaan.

Rahoitusriskit

Kunta on saanut viime vuosina merkittävän määrän rahoitustuottoja (v. 2021 n. 0,90 milj. €) perustuen Lapin Sähkövoima Oy:n osakkeiden omistukseen. Tuottojen kertyminen on riippuvainen sähkön hinnan ja myyntimäärän kehityksestä. Vuonna 2021 tuotto nousi edellisvuodesta n. 0,57 milj. euroa.

Tervolan kunnan lainakanta vuoden 2021 lopussa oli n. 2,85 milj. euroa. Lainat on sidottu kuuden kuukauden euribor-korkoon. Tervolan kunnan lainat ovat euroissa, joten valuuttariskiä ei ole.

Kunnanvaltuusto päätti 13.6.2019 kunnan konserniyhtiöitä koskevista uusista lainajärjestelyistä. Kunnanvaltuusto myönsi Tenergia Oy:n 2.436.514,97 euron lainalle viiden vuoden vapautuksen lainan lyhennyksistä ja koroista siten, että laina-aikaa jatketaan 5 vuotta. Kunnanvaltuusto myönsi 480.000 euron lainalle kolmen vuoden vapautuksen lainan lyhennyksistä siten, että laina-aikaa jatketaan 3 vuotta. Kunnanvaltuusto muutti 100.000 euron lainan maksuohjelmaa siten, että laina-aika on vuoden 2022 loppuun saakka ja lainan lyhennykset alkavat vuonna 2020. Kunnanvaltuusto jatkoi Tervolan Palveluverkot Oy:n 225.000 euron lainan laina-aikaa viidellä vuodella siten, että laina erääntyy 31.12.2024. Kunnanvaltuusto myönsi Tervolan Palveluverkot Oy:n 2.500.000 euron lainalle viiden vuoden maksuvapautuksen lyhennysten ja korkojen osalta siten, että laina-aikaa jatketaan 5 vuotta. Lainajärjestely siirtää viimeisen lainanlyhennyksen eräpäiväksi 31.12.2039. Kunnanvaltuusto myönsi Tervolan Vesi Oy:n 500.000 euron lainalle viiden vuoden vapautuksen lainan koroista ajalle 1.1.2020–31.12.2024. Kunnanvaltuusto myönsi myös uutta lainaa Tervolan Palveluverkot Oy:lle, Tervolan Vesi Oy:lle ja Tervolan Vuokralatot Oy:lle.

Vahinkoriskit

Omaisuuksien kartoitus ja vakuutusten tarkistus suoritetaan vuosittain. Kunnan vakuutukset on kilpailutuksen tuloksena keskitetty tällä hetkellä Pohjola Vakuutus Oy:hyn. Uudet kohteet vakuutetaan välittömästi ja vakuutusten täydentämisestä huolehditaan omaisuuteen liittyvissä muutostilanteissa. Lakisääteisten vakuutusten lisäksi Tervolan kunnalla on vapaaehtoisia vakuutuksia. Teknisen toimen isoissa hankkeissa huolehditaan vakuuksien ja takauksien toimittamisesta.

Muut riskit

Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) on tehnyt vuonna 2015 tarkastuksen Tervolan paikallisyksikköön. Tarkastushavaintojen perusteella eläkelaitos on päättänyt periä Tervolan kunnalta takaisin vuosina 2013–2016 perusteetta maksettua valtionkorvausta yhteensä n. 535.000 tuhatta euroa. Tervolan kunta jätti takaisinperintäpäätöksiä hallintoriitihakemuksen Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle, joka hylkäsi Tervolan kunnan hakemuksen. Tervolan kunta on hakenut valituslupaa korkeimmasta hallinto-oikeudesta, koska Tervolan kunta katsoi Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden ottaneen kantaa päätöksessään vain osaan riidan alaisista lomituksesta. 1.6.2017

3.7 Ympäristöasiat

Tervolan sijainti suurten kuntakeskusten (Rovaniemi, Tornio, Kemi) läheisyydessä on erinomainen. Tervolan maisemaa hallitsevat Kemijoki ja lukuisat vaarat. Tervolassa on kaunis luonto, monipuolinen kasvusto ja hyvä veden laatu.

Yleisten laitosten jakaman talousveden fysikaalinen ja mikrobiologinen laatu on hyvä ja voimassa olevien vaatimusten mukainen. Yleisen vesijohdon piiriin kuuluu noin 90 % ja yleisen viemärin piiriin noin 30 % kunnan talouksista. Tervola on mukana seudullisessa jätehuollossa yhdessä Kemin, Tornion, Keminmaan ja Ylitornion kanssa. Jätehuoltoviranomaisena toimii Perämeren jätelautakunta. Perämeren jätelautakunta on päivittänyt jätehuoltomääräykset Suomen Kuntaliiton jätehuoltomääräysten laatimista koskevassa oppaassa esitettyihin seik-

koihin sekä uudesta jätteenkäsittelyjärjestelmästä saatuihin kokemuksiin perustuen. Päivitetyt jätehuoltomääräykset on lautakunta hyväksynyt 26.1.2016 ja ne ovat tulleet voimaan 1.4.2016. Alueelle on laadittu myös jätehuollon palvelutaso, jonka Perämeren jätelautakunta on kokouksessaan 10.12.2019 hyväksynyt vuosille 2020–2023.

Kuntakeskuksessa on kaukolämpöverkosto ja biopolttoainetta käyttävä lämpölaitos. Lämpölaitos käyttää lähialueelta tulevia polttoainejakeita. Kaukolämpöverkostoa laajennetaan rakentamishankkeen mukaisesti ja tavoitteena on koko kuntakeskuksen kattava kaukolämpöverkosto, jossa lämpö tuotetaan kotimaisilla biopolttoaineilla. Kunnan kiinteistöjen osalta pyritään energiamäärän pienentämiseen ja vaihteittain siirtymään uusiutuvia energialähteitä käyttäviin ratkaisuihin kuntastrategian mukaisesti. Vuoden 2015 aikana Kaisajoen koulu on siirretty käyttämään pääasiassa maalämpöä. Tervolan kunta on mukana kuntien energiatehokkuussopimuksessa.

Merkittävän ympäristöön vaikuttavan tekijän muodostaa Kemijoki Oy:n omistamat Ossauskosken ja Taivauskosken voimalaitokset. Voimalaitosten tehonnoston myötä vedenpinnan vaihtelut ovat kasvaneet, mikä aiheuttaa lisääntyvää tarvetta veneenlaskupaikkojen, uimarantojen ja muiden yleisten alueiden kunnostamiseen sekä rantojen suojaukseen.

Tervolan ensimmäinen tuulivoimapuistoa koskeva yleiskaava valmistui 2011. Kymmenen tuulimyllyn muodostama tuulivoimapuisto valmistui vuonna 2013 ja vihittiin käyttöön 10.4.2013. Vuonna 2013 aloitettu, Löylyvaaran osayleiskaavatyö kolmen tuulimyllyn tuulivoimapuistoksi hyväksyttiin 27.3.2014 kunnanvaltuustossa. Kaava on saanut lainvoiman vuonna 2016. Samassa kokouksessa päätettiin käynnistää Hevosselän tuulivoimayleiskaavan laadinta kahdeksan tuulimyllyn rakentamishankkeen toteuttamisen mahdollistamiseksi. Hevosselän tuulivoimayleiskaava hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 20.4.2018 ja kaava on lainvoimainen. Kaava mahdollistaa kuuden tuulimyllyn rakentamisen. Valkiavaaran tuulivoimapuiston kaavoitusaloite hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 18.2.2021. Tavoitteena on laatia tuulivoimaosayleiskaava 41 myllyn rakentamiseksi. Lisäksi on käynnistetty Kuoringin, Outojängän ja Pitkämaan tuulivoimaosayleiskaavojen laatiminen. Kunnalle on lisäksi jätetty kaavoitusaloite Vitsakankaan tuulivoimayleiskaavan laatimiseksi. Aloitteen käsittely on kesken.

Länsi-Lapin maakuntakaava hyväksyttiin Lapin liiton valtuustossa 26.11.2012 ja ympäristöministeriö vahvisti kaavan 19.2.2014. Maakuntakaavan mukaisesti alueiden käytön tulee edistää muun muassa yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Kaavamääräysten mukaisesti pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen.

Länsi-Lapin maakuntakaavan periaatteiden mukaisesti aloitettiin vuonna 2012 Kemijokivarren osayleiskaavan ajantasaistaminen vaihteittain. Ensimmäisessä vaiheessa aloitettiin Paakkola-Ylipaakkola osa-alueen tarkistustyö. Osa-aluetta koskeva kaava hyväksyttiin valtuustossa 16.4.2015. Hyväksytty kaava mahdollistaa huomattavasti nykyistä enemmän rakennuspaikkoja kaavoitetuille alueille ja lisää vetovoimaisten jokivarsitonttien tarjontaa merkittävästi. Kemijokivarren osayleiskaavan ajantasaistamista jatkettiin Tervola-Varejoki osa-alueella ja kaava hyväksyttiin kesäkuussa 2018. Kaavasta valitettiin korkeimpaan hallinto-oikeuteen asti. Korkein hallinto-oikeus on antanut päätöksensä osayleiskaavamuutosta koskevaan valitukseen tammikuussa 2022. Kunnanvaltuusto on käsitellyt korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun helmikuun kokouksessaan. Seuraavana käynnistyy Loue-Mattinen osa-alueen tarkistustyö.

Ranuan ja Tervolan kunnan rajalle suunniteltu Suhangon kaivoshanke on toteutuessaan mittasuhteiltaan erittäin suuri hanke. Hankkeen laajuudesta johtuen ympäristövaikutukset ulottuvat myös laajalle alueelle. Kaivoshankkeen toteuttaja on suunnitellut kaivoksen jätevesien johtamista suoraan Kemijokeen yli 40 km pituisella purkputkella, joka kulkisi pääasiassa Tervolan kunnan alueella. Alkuperäinen suunnitelma oli johtaa jätevedet Kontti-joen ja Vähäjoen kautta Kemijokeen.

3.8 Muut ei-taloudelliset asiat

Kirjanpitolain 3 a luvun mukaisesti toimintakertomuksessa on annettava tieto muun muassa siitä, miten kunta huolehtii korruption ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista. Korruption ja lahjonnan torjunnassa avainasemassa on esteellisyysien ja sidonnaisuuksien huomiointi. Esteelliset henkilöt eivät osallistu asioiden valmisteluun, päätöksentekoon tai täytäntöönpanoon. Sidonnaisuusrekisteri pidetään ajan tasalla. Hankinnat suoritetaan hankintalain ja hankintaohjeiden mukaisesti. Suorahankinnat ovat mahdollisia vain poikkeustapauksissa, pääsääntöisesti tarjoukset pyydetään vähintään kolmelta tarjoajalta. Hankintojen yhteydessä huolehditaan tarvittaessa tilaajavastuulain mukaisista velvoitteista. Tositteet asiataarkistetaan ja hyväksytään kahden eri henkilön toimesta. Kunnan henkilöstöä ja luottamushenkilöitä on ohjeistettu siitä, millaisia lahjoja voi ottaa vastaan ja miten toimia, jos huomaa joutuneensa lahjontayrityksen kohteeksi.

Tervolan kunta on laatinut tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat, joiden mukaan toimiminen edesauttaa ihmisoikeuksien toteutumista. Ulkomaalaistaustaisten kotoutumisen tueksi on laadittu kotouttamisohjelma sekä palkattu pakolaisohjaaja pakolaistyöhön. Edellä mainitut toimenpiteet osaltaan parantavat ulkomaalaistaustaisten henkilöiden yhdenvertaisuutta osana Tervolan kunnan väestöä.

4 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään saamaan kohtuullinen varmuus tavoitteiden saavuttamisesta ja toiminnan laillisuudesta. Keskeinen osa sisäistä valvontaa on riskienhallinta. Riskienhallinnalla tarkoitetaan tavoitteiden saavuttamista uhkaavien tekijöiden tunnistamista, arvioimista ja hallintaa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi vuoden 2014 alussa (30.1.2014 § 8) Tervolan kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet, joissa määritellään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävä- ja vastuunjako, toimintatavat sekä raportointivelvoitteet. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet eivät tuoneet olennaisia muutoksia aikaisemmin voimassa olleisiin toimintaperiaatteisiin, vaan täsmensivät niitä kuntakonsernin hyvän hallinnon ja johtamisen vahvistamiseksi.

Hallintosäännön 10. luvussa on määräykset sisäisestä valvonnasta ja riskien hallinnasta. Kunnanhallitus vastaa mm. kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä hyväksyy kunnan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet. Lautakunta vastaa toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kunnanjohtaja sekä osastopäälliköt vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan vastuualueita sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Tulosalueiden ja vastuualueiden esimiehet vastaavat tulosalueen ja vastuualueen riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisessä noudatetaan kunnanhallituksen 13.11.2006 hyväksymää sisäisen valvonnan ohjetta. Ohjeella tuetaan hyvän hallintotavan ja tuloksellisuuden seurannan toteutusta, määrärahojen käytön ja tulojen kertymisen tehokasta valvontaa sekä rahatoimen tuottavaa ja taloudellista hoitoa. Ohjeen päivittäminen uuden hallintosäännön mukaiseksi ja sisäisen valvonnan kokonaisvaltaisuuden ja riskienhallinnan suunnitelmallisuuden kehittämiseksi on käynnissä, ja uusi ohje valmistunee vuoden 2022 aikana. Myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet tarkistetaan samassa yhteydessä.

Alla olevassa selonteossa tarkastellaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä valvonnan eri kohdealueiden näkökulmasta. Selonteko on laadittu kunnan eri toimielinten tuottamien tietojen pohjalta.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Keskeisiä kunnan toimintaa ohjaavia lakeja ovat kuntalaki, hallintolaki, julkisuuslaki ja hankintalaki. Toiminnan laillisuus ja hyvän hallintotavan noudattaminen varmistetaan lainsäädäntöä tarkentavilla kunnan sisäisillä toimintaohjeilla ja suosituksilla, uusien työntekijöiden asianmukaisella perehdyttämisellä sekä kiinnittämällä huomiota salassapitosäännöksiin ja esteellisyyksiin asioiden käsittelyssä ja päätöksenteossa. Esteellisyyksien huomioon ottamisessa keskeisessä osassa on asianosaisen oma ilmoitus esteellisyydestään. Eräiden luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden tulee ilmoittaa myös sidonnaisuuksistaan. Toiminnan laillisuus ja hyvän hallintotavan noudattaminen edellyttävät myös selkeitä tehtäväkuvia ja vastuiden määrittelyitä. TVA-järjestelmän päivittäminen KVTES:n ja sote-sopimuksen sopimusaloilla saatiin valmiiksi vuonna 2021. Jatkuva muutos aiheuttaa haasteita TVA:n ja tehtäväkuvien ajantasaisuudelle.

Tervolan kunnanvaltuusto käsitteli 165 asiaa vuonna 2021. Päätöksistä ei jätetty valituksia.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Tulosalueiden toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan kunnanvaltuustolle ja lautakunnille säännöllisin väliajoin. Raportoinnin pääpaino pitkin talousarviovuotta on ollut taloudellisten tavoitteiden toteutumisessa. Toiminnallisten tavoitteiden raportointiin tullaan kiinnittämään entistä enemmän huomiota. Taloussuunnittelukaudella raportoinnin informatiivisuuden kehitystyötä jatketaan. Strategiseen johtamiseen ja strategian jalkauttamiseen panostetaan.

Tulosvastuun noudattamisessa ei ole havaittu olennaisia puutteita päättyneen tilikauden aikana. Merkittävimmät talousarviopoikkeamat on mainittu edellä toimintakertomuksen luvussa 3.3 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa. Tarkempi toteutumisvertailu esitetään jäljempänä tilinpäätöksen kohdassa Talousarvion toteutuminen.

Riskienhallinnan järjestäminen

Keskeisiä riskienhallintakeinoja kunnassa ovat vaarallisten tehtävähdistelmien välttäminen, tietojärjestelmien käyttöoikeuksien ajan tasalla pitäminen, asiakirja-aineistojen asianmukainen käsittely, uusien henkilöiden perehdytys ja hyvä tiedonkulku. Kunnan toiminnan kannalta tärkeät asiakirjat säilytetään paloturvallisesti. Tärkeimpien tietojärjestelmien tiedoista otetaan varmistukset säännöllisesti. Muita kunnan käyttämiä riskienhallintakeinoja ovat muun muassa varahenkilöjärjestelmä ja kiinteistökohtaiset vakuutukset. Työtapaturmia pyritään välttämään asianmukaisilla työtiloilla ja -välineillä sekä koulutuksia järjestämällä. Toimielimet määrittelevät vuosittain maksiasiakirjojen käsittelijät ja tositteiden hyväksyjät. Maaseutulautakunnan riskienhallinta ja sisäinen valvonta perustuu lisäksi viljelijätukihakemusten käsittelyn hallinnollisiin ohjeisiin, maksajavirastosopimukseen ja komission asetukseen 885/2006. Niiden vaatimat suunnitelmat päivitetään tarvittaessa maaseutulautakunnassa.

Tilivuoden aikana hallintokunnissa on kiinnitetty erityisesti huomiota tietosuoja- ja tietoturva-asioihin, tietojärjestelmien toimivuuteen, salassapitosäännöksiin ja esteellisyyksiin. Loppuvuodesta 2017 hyväksyttiin Tervolan kunnan tietoturvapoliittikka ja tietoturvaohjeet, jotka otetaan huomioon jo uuden henkilön perehdytysvaiheessa. Tietosuoja- ja tietoturvavastaavat nimettiin loppuvuonna 2017. Tietosuojapolitiikka ja -ohje ovat lähes valmiita ja hyväksyttäneen vuonna 2022.

Toimintakeskuksen omavalvontasuunnitelma on valmistunut v. 2020. Keittiöillä on omavalvontasuunnitelmat. Sosiaali- ja terveystoimessa on käytössä potilas- ja asiakasturvallisuussuunnitelma, jossa on sovittu turvallisuusriskien ja poikkeamatapahtumien varalta yhteiset toimintatavat. Koko kunnan valmiussuunnitelma edellyttää päivittämistä, joka on todella tärkeää mm maailmanpoliittisen tilanteen tiukentumisen takia.

Taloussuunnittelukaudella kehitetään riskienhallintaa lisäämällä riskien tunnistamiseen ja arviointiin liittyvää osaamista. Tiedonhallintaan liittyviä riskejä pyritään hallitsemaan päivittämällä taloussuunnittelukaudella kunnan tiedonhallintasuunnitelmat sekä päivittämällä kunnan asianhallintajärjestelmä.

Omaisuuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Omaisuuuden kartoitus ja vakuutusten tarkistus suoritetaan vuosittain. Kunnan vakuutukset on kilpailutuksen tuloksena keskitetty tällä hetkellä Pohjola Vakuutus Oy:hyn. Uudet kohteet vakuutetaan välittömästi ja vakuutusten täydentämisestä huolehditaan omaisuuteen liittyvissä muutostilanteissa.

Hankinnoissa noudatetaan julkisista hankinnoista annettua lainsäädäntöä sekä kunnanhallituksen antamia hankintaohjeita. Hankinnoissa huomioidaan sekä taloudelliset tekijät että tarkoituksenmukaisuus. Käyttösuunnitelmissa on määritelty hankintavaltuudet, joita noudatetaan hankintapäätösten yhteydessä. Hankkeiden yhteydessä huolehditaan tarvittavista vakuuksista ja takauksista.

Tulevaisuudessa haasteita voivat aiheuttaa kunnan varsinaisesta käytöstä poistuneet rakennukset, joiden ylläpitoon ja peruskorjaukseen ei riitä taloudellisia resursseja.

Sopimustoiminta

Hallintosäännössä on määräykset sopimusten hallinnasta. Kunnanhallitus vastaa sopimusten hallinnan ja sopimusvalvonnan järjestämisestä, antaa tarkemmat ohjeet sopimushallinnasta sekä määrää sopimusten vastuhenkilöt toimialallaan. Lautakunta määrää sopimusten vastuuhenkilöt toimialallaan.

Kunnanhallitus on ohjeistanut hallintokuntia ylläpitämään sopimuksistaan ja sitoumuksistaan luetteloa. Sopimustoimintaan liittyen ei ole havaittu ennakoimattomia negatiivisia seuraamuksia. Sopimustoiminnan valvontaa tullaan kehittämään edelleen taloussuunnittelukaudella sisäisen valvonnan ohjeen päivityksen, sisäisen tiedottamisen ja sisäisen tarkastuksen avulla. Tervolan kunnan ja Suomen Terveystalo Oyj:n välinen palvelusopimus muodostaa merkittävän valvottavan sopimuskokonaisuuden.

Sisäisen tarkastuksen järjestäminen

Tervolan kunnassa sisäistä tarkastusta ei ole järjestetty omana tehtäväalueenaan vaan tarvittaessa sisäinen tarkastus suoritetaan ostopalveluna. Eri vastuualueilla suoritetaan kyseisen toimialan viranomaisten toimesta kunnan sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa tukevia tarkastuksia.

Taloussuunnittelukaudella päivitettävässä kunnan sisäisen valvonnan ohjeessa tullaan kiinnittämään aiempaa enemmän huomiota keinoihin toteuttaa sisäistä tarkastusta suunnitelmallisesti.

Muu tarkastus

Ruokavirasto varmistaa kuntatarkastusten avulla, että kunnille siirretyt maaseutuhallinnon tehtävät on suoritettu säädösten edellyttämällä tavalla.

5 Kokonaistalouden tarkastelu

Kokonaistalouden kehitystä tarkastellaan päättyneen tilikauden ja sitä edeltäneiden kahden tilikauden tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja taseen sekä näiden laskelmien perusteella laskettujen tunnuslukujen avulla. Laskelmiin on sisällytetty vain kunnan ulkoiset erät ja ne esitetään tuhansina euroina.

5.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021 (1 000 euroa)	2020 (1 000 euroa)	2019 (1 000 euroa)
Toimintatuotot	4 233	3 174	3 619
Toimintakulut	-25 130	-24 844	-24 861
Toimintakate	-20 897	-21 670	-21 242
Verotulot	12 321	11 536	11 229
Valtionosuudet	11 362	11 739	10 059
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	26	22	14
Muut rahoitustuotot	909	331	449
Korkokulut	-26	-27	-28
Muut rahoituskulut	-142	-159	-112
Vuosikate	3 553	1 773	369
Poistot ja arvonalentumiset	-1 887	-1 151	-1 325
Tilikauden tulos	1 665	622	-956
Tilinpäätössiirrot	253	182	1 285
Tilikauden ylijäämä	1 918	804	329

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	16,8	12,8	14,6
Vuosikate/Poistot, %	188,2	154,0	27,8
Vuosikate, €/asukas	1 233	606	123
Asukasmäärä	2 882	2 925	3 001

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 x Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 x Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Asukaskohtainen vuosikate euroina

= Vuosikate / asukasluku

Tilikauden tuloksen analysointi

Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa, jonka tehtävänä on osoittaa tuottojen riittävyys palvelujen tuottamisesta aiheutuneisiin kuluihin.

Tilikauden 2021 toimintatuotot olivat 4,23 milj. euroa, joka on 1,06 milj. euroa (33,4 %) edellistä tilikautta enemmän. Myyntituotot laskivat 8,3 %:a ja muut toimintatuotot 1,9 %:a edellisestä vuodesta. Valtion myöntämät korona-avustukset näkyivät tukien ja avustusten kertymisestä edellisvuotta suurempina. Niiden määrä kasvoi edellis-

vuodesta 0,59 milj. euroa, josta korona-avustusten määrä on 0,37 milj. euroa. Maksutuotot kasvoivat 33,1 %:a eli 0,53 milj. euroa vuodesta 2020, mutta maksutuottoihin on kirjattu vuodelle 2020 kuuluvia tuloja 0,35 milj. euroa. Toimintatuotot ylittivät budjetoidun 0,59 milj. eurolla. Tuloarviot alittuivat myyntituotoissa (alitus 100 t €) ja muissa toimintatuotoissa (56 t €). Tuloarviot ylittyivät maksutuotoissa sekä tuet ja avustukset -kohdassa johtuen edellä mainituista tekijöistä.

Tilikauden 2021 toimintakulut olivat 25,13 milj. euroa, jossa nousua vuoteen 2020 verrattuna 0,29 milj. euroa (1,2 %). Merkittävin nousu (0,31 milj. euroa) oli palvelujen ostoissa. Erikoissairaanhoidon kustannukset nousivat n. 0,2 milj. euroa. Yhtenä selittävänä tekijänä on myös varhaiskasvatuksen palvelusetelikustannusten (0,17 milj. euroa) kirjaaminen palvelujen ostoihin vuoden 2021 alusta. Sitä ennen ne kirjattiin avustuskuluihin. Tämän johdosta Tervolan kunnan avustusmenot laskivat ollen kokonaisuudessaan 0,24 milj. euroa (-32,5 %) edellisvuotta pienemmät. Henkilöstökulut pysyivät lähes edellisvuoden tasolla. Aineisiin, tarvikkeisiin tavaroihin tarvittiin 0,16 milj. euroa enemmän rahaa kuin vuonna 2020. Niissä tapahtui nousua kautta linjan, mutta etenkin lämmitys- ja sähkötulot nousivat. Muut toimintakulut nousivat 18,5 %:a ja olivat 0,24 milj. euroa. Toimintakulut alittivat budjetoidun 1,06 milj. eurolla. Euromääräisesti merkittävimmät alitukset olivat henkilöstökuluissa (0,42 milj. euroa) sekä palvelujen ostoissa (0,51 milj. euroa).

Toimintakate osoittaa, kuinka paljon käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakatteeksi muodostui -20,90 milj. euroa, joka on 0,77 milj. euroa (3,6 %) edellistä tilikautta parempi. Lisäksi toimintakate alitti budjetoidun 1,66 milj. eurolla. Maksurahoituksen osuutta kuvaavan tunnusluvun (toimintatuotot/toimintakulut, %) arvo on heikentynyt vuoden 2011 32,4 prosentista vuoden 2021 16,8 prosenttiin (v. 2020 12,8 %). Osan tunnusluvun laskusta selittää lomituksen siirtyminen v. 2019 Ylitornion kunnan hoidettavaksi, jolloin toimintatuottojen määrä laski huomattavasti. Vuonna 2020 kuntien keskimääräinen toimintatuottojen osuus toimintakuluista oli 17,9 prosenttia (Tilastokeskus.) Kuntakohtaisia eroja selittävät muun muassa kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen ja oppilaitosten ylläpitäminen.

Verotuloja kertyi 12,32 milj. euroa, mikä merkitsee 0,78 milj. euron (6,8 %) nousua vuodesta 2020. Tervolan kunnallisveroprosenttia nostettiin 0,50 % -yks. vuodelle 2020. Kunnallisveroa kertyi n. 0,29 milj. euroa enemmän eli yhteensä 8,77 milj. euroa. Kiinteistöverotulo nousi n. 0,18 milj. euroa johtuen mm. osan vuoden 2020 kiinteistöverotuloista siirtymisestä vuodelle 2021. Osuus yhteisöveron tuotosta kohosi 0,87 milj. euroon, jossa nousua edellisestä vuodesta 0,32 milj. euroa. Merkittävä selittävä tekijä on koronatukitoimenpiteenä tehty kuntaryhmäosuuden kasvattaminen 10 prosenttiyksiköllä vuosille 2020–2021, mikä lisäsi kunnan saamaa yhteisöverotuloa n. 150 tuhatta euroa. Verotulot ylittivät alkuperäisen budjetin 0,60 milj. eurolla ja muutetun talousarvion 0,17 milj. eurolla.

Valtionosuudet kasvoivat voimakkaasti vuonna 2020 valtion koronatukitoimenpiteiden johdosta, joten valtionosuudet luonnollisesti laskivat vuonna 2021. Valtionosuuksia kertyi yhteensä 11,36 milj. euroa, josta peruspalvelujen valtionosuus oli 9,90 milj. euroa, opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitus -0,16 milj. euroa ja verotulomeneysten kompensatio 1,62 milj. euroa. Valtionosuudet kertyivät talousarvion mukaisesti.

Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä 0,77 milj. euroa, joka on peräti 357,4 prosenttia edellisvuotta enemmän. Kasvu johtuu Lapin Sähkövoima Oy:n osakkuussähkön aiempaa huomattavasti paremmasta tuotosta kun taas vastaavasti vuosi 2020 oli erittäin heikko tuotoltaan. Osakkuussähkön tuottoa kertyi 0,57 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2020 eli yhteensä 0,90 milj. euroa. Rahoitustuotot ja -kulut toteutuivat 0,63 milj. euroa alkuperäistä budjettia paremmin ja ylittivät myös muutetun budjetin 0,21 milj. eurolla. Kunnan konserniyhtiöille myönnetty määräaikaisten vapautukset koronmaksusta vaikuttavat merkittävästi kunnan rahoitustuottoihin.

Vuosikate oli 3,55 milj. euroa, mikä on 1,78 milj. euroa (100,4 %) suurempi kuin edellisellä tilikaudella. Investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin käytettävissä oleva rahoitus nousi näin ollen huomattavasti. Vuosikate

on keskeinen luku arvioitaessa kunnan tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletuksen mukaan tulorahoitus on riittävä, mikäli vuosikate on vähintään siitä vähennettävien suunnitelman mukaisten poistojen suuruinen. Tervolan kunnan vuosikatteen osuus poistoista oli 188,2 prosenttia eli selvästi yli 100 prosentin kriittisen arvon. Tunnusluku olisi ollut huomattavasti parempi (281 %), mikäli arvonalentumista ei otettaisi huomioon. Asukaskohtainen vuosikate oli 1233 euroa. Kuntakohtainen tavoitearvo tälle tunnusluvulle saadaan jakamalla keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä, jolloin Tervolan kunnan tavoitearvoksi muodostuu noin 706 euroa. Asukaskohtaisen vuosikatteen toteuma ylitti tavoitetason, mikä kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden olevan yli tavoitteen.

Suunnitelman mukaisia poistoja kirjattiin 1,26 milj. euroa, joka ylittää budjetoidun 31 tuhannella eurolla. Lisäksi vuodelle 2021 kirjattiin kuntayhtymän peruspääoman alentumisesta johtuen arvonalentumista 0,62 milj. euroa.

Tilikauden tulos muodostuu tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotuksesta ja lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tervolan kunnan tilikauden 2021 tulos oli 1,67 milj. euroa, joka on 1,04 milj. euroa (167,9 %) edellisvuotta parempi. Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Tilikaudella purettiin poistoeroa 0,25 milj. euroa. Poistoeron purku liittyy käytettyjen investointivarausten vaikutusten jakamiseen usealle tilikaudelle. Poistoeroa puretaan samassa suhteessa kuin mitä käytettyihin investointivarauxiin liittyvistä hankkeista kirjataan suunnitelman mukaisia poistoja. Vapaaehtoisia varauksia ei tilikaudella tehty. Poistoeron kirjauksen jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 1,92 milj. euroa, joka 138,6 % (1,11 milj. euroa) suurempi kuin edellisvuonna.

5.2 Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021 (1 000 euroa)	2020 (1 000 euroa)	2019 (1 000 euroa)
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	3 553	1 773	369
Tulorahoituksen korjauserät			-12
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-846	-972	-1 279
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5		159
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	48		43
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 760	801	-720
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-504	-525	-825
Antolainasaamisten vähennykset	102		507
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			632
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-30	-61	-143
Muut maksuvalmiuden muutokset	-182	243	-469
Rahoituksen rahavirta	-615	-343	-298
Rahavarojen muutos	2 145	457	-1 018
Rahavarat tilikauden alussa	7 831	7 374	8 392
Rahavarat tilikauden lopussa	9 976	7 831	7 374

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2021	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirta 5 v., 1.000 €	4 769	4 930	4 727
Investointien tulo-rahoitus, %	422,6	182,3	32,9
Laskennallinen lainanhoitokate	9,4	4,6	1,0
Lainanhoitokate	64,3	20,5	2,3
Kassan riittävyys, pv	136,5	107,5	98,8
Asukasmäärä	2 882	2 925	3 001

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta

= Toiminnan ja investointien rahavirta tilinpäätösvuonna ja neljänä edeltävänä vuonna yhteensä

Investointien tulo-rahoitus prosentteina

= $100 \times \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyh.})$

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyh.})$

Kassan riittävyys päivinä

= $365 \text{ pv} \times \text{Kassavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

(Kassasta maksut: toimintakulut, rahoituskulut, inv.menot, antolainojen lis., pitkäaik. lainojen lyh.)

Rahoituslaskelman analysointi

Toiminnan rahoitusta kuvataan rahoituslaskelmassa, jonka tehtävänä on osoittaa kunnan rahoituksen riittävyys ja se, miten investoinnit, sijoitukset ja lainojen lyhennykset on tulo-rahoituksen lisäksi muutoin rahoitettu.

Toiminnan rahavirta osoittaa, missä määrin kunta on pystynyt tilikauden aikana käyttötalouden avulla saamaan rahavaroja toimintaedellytysten säilyttämiseen, uusien investointien tekemiseen ja lainojen takaisinmaksuun. Tervolan kunnan toiminnan rahavirta 3,55 milj. euroa muodostui päättyneellä tilikaudella tuloslaskelman osoittamasta vuosikatteesta.

Investointien rahavirta osoittaa, kuinka paljon kunta on käyttänyt rahavaroja palvelutuotannon edellytysten järjestämiseksi ja tulevien rahavirtojen kerryttämiseksi pitkällä aikavälillä. Tervolan kunnan investointien omahankintameno oli päättyneellä tilikaudella 0,84 milj. euroa. Investointien tulo-rahoitusosuus oli 422,6 prosenttia, mikä kertoo, että investointeihin ei ole tarvittu pääomarahoitusta eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntiä, lainaa tai kertyneitä rahavaroja.

Toiminnan ja investointien rahavirta yhteensä oli 2,76 milj. euroa. Pitemmällä aikavälillä investointien omahankintusvaatimuksen voidaan katsoa täyttyvän, jos toiminnan ja investointien rahavirran tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymä on positiivinen. Tervolan kunnassa kyseinen kertymä 31.12.2021 oli 4,77 milj. euroa (v. 2020 4,93 milj. euroa).

Rahoituksen rahavirta osoittaa antolainojen ja muiden saamisten, toimeksiantojen varojen ja pääomien, vaihtomaisuuden sekä oman ja vieraan pääoman muutoksen tilikaudella. Tervolan kunnan rahoituksen rahavirta oli 0,62 milj. euroa negatiivinen. Rahavirran negatiivisuus tilivuonna johtui lähinnä antolainan muutoksista sekä muista maksuvalmiuden muutoksista. Laskennallinen lainanhoitokate kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulo-rahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan kun taseessa olevien korollisten pitkäaikaisten ja lyhytaikaisten lainojen yhteismäärä jaetaan luvulla 8. Laskennallinen lainanhoitokate oli vuonna 2021 9,4 (v. 2020 4,6).

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävydestä vieraan pääoman korkojen ja todellisten lyhennysten maksuun. Lainanhoitokate oli 64,3 (v. 2020 20,5). Kunnan lainanhoitokykyä pidetään hyvänä, kun edellä mainittujen tunnuslukujen arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1-2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Tervolan kunnan lainakanta muodostuu pitkäaikaisista korkotukilainoista, jolloin laskennallinen lainanhoitokate ja lainanhoitokate antavat erilaisen kuvan kunnan lainanhoitokyvystä.

Rahavarojen muutos muodostuu toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirroista yhteensä ja vastaa taseesta laskettua rahavarojen muutosta. Tervolan kunnan rahavarojen muutos tilikaudella 2021 oli 2,15 milj. euroa positiivinen. Kassan riittävyys päivinä oli 136,5, mikä edelleen kertoo hyvästä maksuvalmiudesta. Tunnusluku ilmaisee, kuinka monen päivän kassasta maksuihin tilikauden lopun rahavarat riittäisivät.

5.3 Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

	2021 (1 000 euroa)	2020 (1 000 euroa)	2019 (1 000 euroa)
VASTAAVAA			
A PYSYVÄT VASTAAVAT	23 246	23 938	23 592
I Aineettomat hyödykkeet	69	38	39
1. Aineettomat oikeudet	63	26	21
2. Muut pitkävaikutteiset menot	6	12	17
II Aineelliset hyödykkeet	11 667	12 170	12 357
1. Maa- ja vesialueet	1 346	1 308	1 220
2. Rakennukset	7 713	8 169	8 844
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 810	1 892	1 452
4. Koneet ja kalusto	239	308	264
5. Muut aineelliset hyödykkeet	21	21	21
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	538	472	556
III Sijoitukset	11 510	11 730	11 196
1. Osakkeet ja osuudet	4 078	4 701	4 691
3. Muut lainasaamiset	7 377	6 979	6 454
4. Muut saamiset	55	51	51
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	115	126	110
1. Valtion toimeksiannot			3
2. Lahjoitusrahastojen varat	0	0	0
3. Muut toimeksiantojen varat	115	126	107
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 395	9 276	9 593
I Vaihto-omaisuus	23	12	23
II Saamiset	1 396	1 433	2 197
Pitkäaikaiset saamiset	8	8	8
Lyhytaikaiset saamiset	1 388	1 425	2 189
IV Rahat ja pankkisaamiset	9 976	7 831	7 374
VASTAAVAA YHTEENSÄ	34 756	33 340	33 295
VASTATTAVAA			
A OMA PÄÄOMA	25 389	23 472	22 668
I Peruspääoma	8 651	8 651	8 651
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	14 821	14 017	13 688
V Tilikauden yli-/alijäämä	1 918	804	329
B POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET	2 011	2 264	2 446
1. Poistoero	2 011	2 264	1 946
2. Vapaaehtoiset varaukset			500

D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	393	341	296
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	0	0	0
3. Muut toimeksiantojen pääomat	393	341	296
E VIERAS PÄÄOMA	6 962	7 264	7 886
I Pitkäaikainen	3 812	3 842	3 872
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 443	1 457	1 471
3. Lainat julkisyhteisöiltä	1 379	1 395	1 411
7. Liittymismaksut ja muut velat	991	991	991
II Lyhytaikainen	3 150	3 421	4 014
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	14	14	45
3. Lainat julkisyhteisöiltä	16	16	16
5. Saadut ennakot	2	1	1
6. Ostovelat	1 072	919	1 967
7. Liittymismaksut ja muut velat	307	336	343
8. Siirtovelat	1 738	2 137	1 642
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	34 756	33 340	33 295

TASEEN TUNNUSLUVUT

	2021	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	78,8	77,2	75,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	24,9	27,5	31,7
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	16 739	14 821	14 017
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	5 808	5 067	4 671
Lainakanta 31.12., 1.000 €	2 852	2 882	2 943
Lainakanta 31.12. €/asukas	990	985	981
Lainat ja vuokravastuut, 31.12.	3 061	3 163	3 250
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	1 062	1 081	1 083
Lainasaamiset 31.12., 1.000 €	7 377	6 979	6 454
Asukasmäärä	2 882	2 925	3 001

Omavaraisuusaste prosentteina

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus prosentteina

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Asukaskohtainen lainakanta euroina

= $\text{Lainakanta} / \text{asukasluku}$

Lainat ja vuokravastuut, 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt Joukkovelkakirjalainasaamiset ja Muut lainasaamiset

Taseen analysointi

Taseen tehtävänä on kuvata kunnan tilinpäätöspäivän mukaista rahoituksen rakennetta. Rahoitusasemassa tilikauden aikana tapahtuneet muutokset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Tervolan kunnan taseen loppusumma 31.12.2021 oli 34,76 milj. euroa. Taseen loppusumma kasvoi 1,42 milj. eurolla (4,2 %) edellisestä tilinpäätöspäivästä. Taseen vastaavissa esitettävien omaisuuserien muutokset johtui-

vat pääosin muut lainasaamiset sekä rahat ja pankkisaamiset -erien kasvusta ja rakennukset sekä osakkeet ja osuudet -erien pienenemisestä. Taseen vastattavissa esitettävien pääomaerien muutokset johtuivat puolestaan pääosin oman pääoman kasvusta tilikauden ylijäämän myötä, poistoeron muutoksista ja siirtovelkojen pienenemisestä.

Omavaraisuusasteella mitataan kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Kuntien omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona pidetään 70 prosenttia. 50 prosentin tai sen alittava omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävää velkarasitetta. Vuonna 2020 kuntien keskimääräinen omavaraisuusaste oli 58 prosenttia (Tilastokeskus). Tervolan kunnassa omavaraisuusaste on ollut viime vuosina huomattavasti valtakunnallista keskiarvoa korkeampi, ja tunnusluvun arvo oli tilikauden 2021 päättyessä 78,8 prosenttia. Omavaraisuusaste parani 1,6 prosenttiyksikköä. Parantuminen johtui oman pääoman kasvamisesta.

Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Vuosina 2017–2020 kaikkien kuntien suhteellisen velkaantuneisuuden keskiarvo on kasvanut 56 prosentista 60 prosenttiin (Tilastokeskus). Tervolan kunnan suhteellinen velkaantuneisuus tilikauden 2021 päättyessä oli 24,9 prosenttia. Suhteellinen velkaantuneisuus parani, ja tunnusluvun perusteella kunnan mahdollisuudet selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella ovat hyvät.

Kertynyt ylijäämä/alijäämä osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina. Tervolan kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää 31.12.2021 16,74 milj. euroa eli 5808 euroa asukasta kohden. Vuonna 2020 kertynyttä ylijäämää asukasta kohden oli kunnissa keskimäärin 2293 euroa.

Lainakanta kuvaa kunnan korollisen vieraan pääoman määrää. Tervolan kunnan lainakanta tilikauden 2021 päättyessä oli 2,85 milj. euroa. Asukaskohtaiseksi lainamääräksi muodostui 990 euroa, joka on 5 euroa edellisen tilinpäätöspäivän tilannetta enemmän johtuen asukasluvun pienenemisestä. Vuonna 2020 kuntien keskimääräinen lainakanta asukasta kohden oli 3448 euroa. Lainakanta aleni, koska uutta lainaa ei nostettu. Lainasaamisilla tarkoitetaan taseen pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Tervolan kunnan lainasaamiset tilikauden 2021 päättyessä olivat 7,38 milj. euroa. Lainasaamisten kasvu johtui uusista nostetuista konsernilainoista.

Lainat ja vuokravastuut tunnusluku saadaan kun edellä mainittuun lainakantaan lisätään kunnan vuokravastuut. Kunnan vuokravastuut muodostuvat asumisyksikön vuokraamisesta Asumispalvelusäätiö ASPAlta sekä hammashoitolan väistötilojen vuokrauksesta Adapteo Oy:ltä. Lainojen ja vuokravastuiden yhteismäärä oli vuonna 2021 3,06 milj. euroa (1062 €/as).

5.4 Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulot ja -menot -laskelma on koottu tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain kunnan ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Laskelman tehtävänä on kuvata rahan käyttöä ja rahan lähteitä tilikauden aikana. Kokonaistuloilla tarkoitetaan varsinaisen toiminnan tuottoja, investointituloja sekä rahoitustoiminnan rahan lähteitä. Kokonaismenoilla tarkoitetaan varsinaisen toiminnan kuluja, investointimenoja sekä rahoitustoiminnan rahan käyttöä. Kokonaistulojen ja -menojen erotus vastaa rahoituslaskelman muiden maksuvalmiuden muutosten ja rahavarojen muutosten erotusta.

Tervolan kunnan tilikauden 2021 kokonaistulot olivat 29,01 milj. euroa ja kokonaismenot 26,68 milj. euroa. Kokonaistulojen ja -menojen erotus oli 2,33 milj. euroa

TULOT			MENOT		
	2021			2021	
	1 000 euroa	%		1 000 euroa	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	4 233	14,6	Toimintakulut	25 130	94,2
Verotulot	12 321	42,5	Korkokulut	26	0,1
Valtionosuudet	11 362	39,2	Muut rahoituskulut	142	0,5
Korkotulot	26	0,1			
Muut rahoitustuotot	909	3,1			
Tulorahoituksen korj.erät					
Pys. vast. luovutusvoitot					
Investoinnit			Investoinnit		
Rah.os. investointeihin	5	0,0	Investointimenot	846	3,2
Pys. vast. luovutustulot	48	0,2			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten väh.	102	0,4	Antolainasaamisten lis.	504	1,9
Pitkäaikaisten lainojen lis.			Pitkäaikaisten lainojen väh.	30	0,1
Kokonaistulot yhteensä	29 005	100,0	Kokonaismenot yhteensä	26 678	100,0

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot

2 327

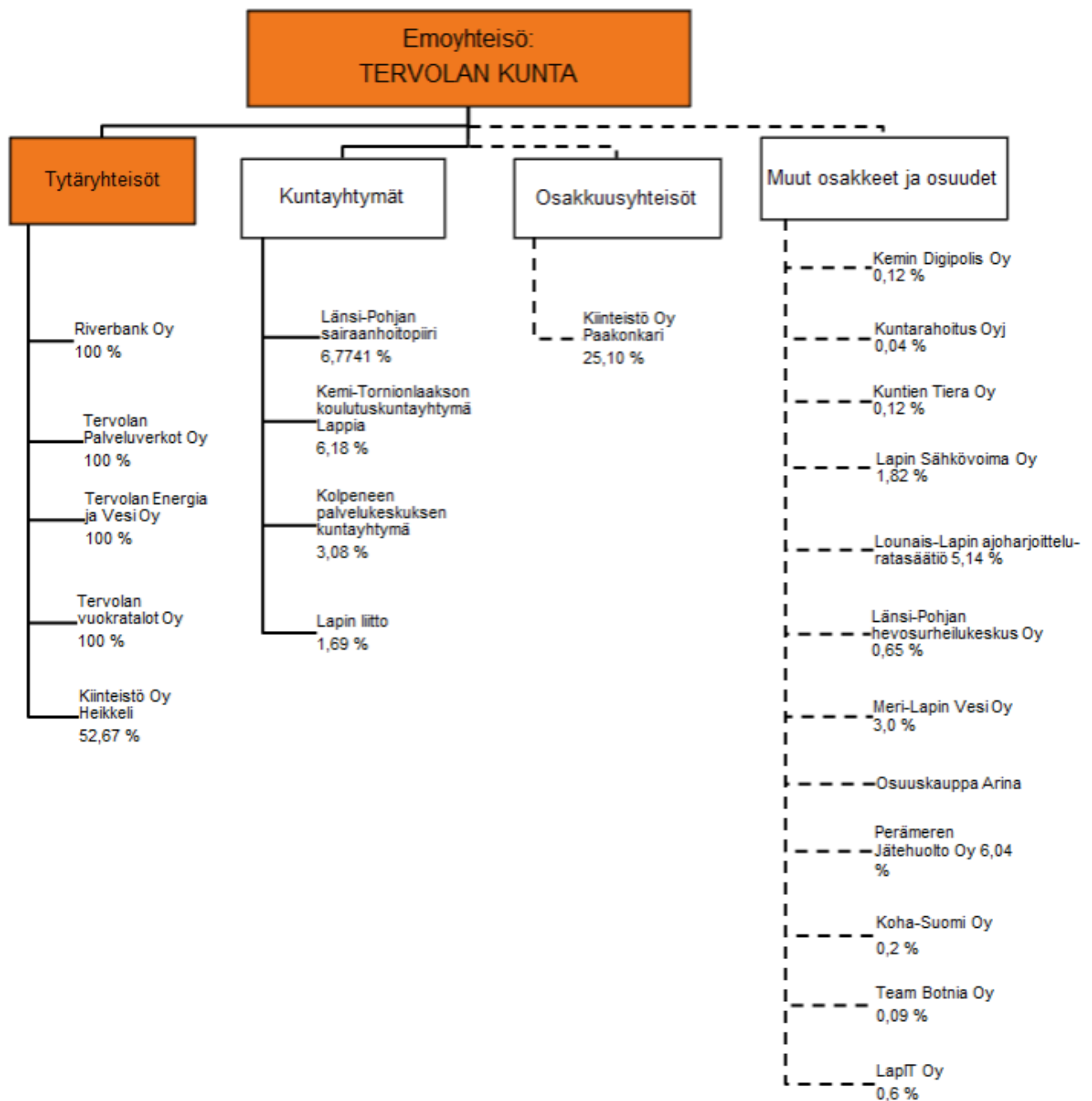
Rahavarojen muutos - Muut maksuvalm. muutokset

2 327

6 Kuntakonsernin toiminta ja talous

6.1 Tervola-konserni ja konsernitilinpäätökseen kuuluvat yhteisöt

Tervola-konserniin kuuluu emoyhteisön asemassa olevan Tervolan kunnan lisäksi viisi tytäryhtiötä, joista Kiinteistö Oy Heikkelissä kunnalla on 52,67 prosentin omistusosuus sekä kehitysyhtiö Riverbank Oy:ssä, Tervolan Palveluverkot Oy:ssä, Tervolan Energia ja Vesi Oy:ssä ja Tervolan Vuokratalot Oy:ssä täysi 100 prosentin omistusosuus. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhteisöjen lisäksi ne neljä kuntayhtymää, joissa Tervolan kunta on jäsenenä. Konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistelty konsernin ainoan osakkuusyhteisön tilinpäätöstietojä. Asiasta annetaan lisätietoja tilinpäätöksen liitetiedoissa. Kunnan tytäryhteisöt ja konsernitilinpäätökseen yhdistellyt kuntayhtymät sekä kunnan osakkuusyhteisö on esitetty alla olevassa kuvassa kunnan omistusosuuksiin. Lisäksi kuvassa on lueteltu muut yhteisöt, joista kunta omistaa osakkeita tai osuuksia.

6.2 Konsernin toiminnan ohjaus ja tavoitteiden toteutuminen

Kunnanvaltuusto on Tervola-konsernin toiminnan ylin ohjaaja, joka hyväksyy toiminnan yleiset tavoitteet ja periaatteet. Kunnanhallitus johtaa, seuraa ja valvoo Tervola-konsernin taloutta ja toimintaa. Kuntakonsernin omistajaohjauksen periaatteet on määriteltä valtuuston hyväksymässä (KV 30.12.2003 § 83) konserniohjeessa, jonka päivitystyötä jatketaan vuonna 2022.

Kunnan kokonaan omistamat yhtiöt raportoivat yhtiön talouden ja toiminnan kehityksestä kunnanhallitukselle vähintään puolivuositain. Yhtiöiden talouden ja toiminnan katsaukset, mukaan lukien tilinpäätökset, toimitetaan tiedoksi myös kunnanvaltuustolle.

Kunnanvaltuuston tavoiteasettelu tytäryhteisölle on omistajan tahdon esiintuomista. Konsernin toiminnalle merkittävimpien tavoitteiden toteutuminen sekä taloudelliset tunnusluvut tilivuodelta esitetään seuraavaksi yhtiöittäin.

Konsernijohto

Vuoden 2021 aikana toteutettiin konserniyhtiöiden uudelleenorganisointi: Tenergia Oy ja Tervolan Vesi Oy yhdistivät Tervolan Energia ja Vesi Oy:ksi.

Konserniohjeen uudistaminen aloitettiin vuonna 2021.

Riverbank Oy

Toiminta-ajatus: Yhtiö tuottaa kunnalle elinkeinopalveluja, osallistuu kehittämishankkeiden suunnitteluun, toimitilojen ja rakennuspaikkojen markkinointiin, yritysten toimintaympäristön kehittämiseen, kuntamarkkinointiin sekä elinkeinostrategian toteuttamiseen. Lisäksi yhtiö tuottaa viestintäpalveluosaamista Tervolan kunnalle.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2021–2023:

- Yritysten määrän nettolisäys vuosittain vähintään 10 ja uusia työpaikkoja Tervolaan vuosittain vähintään 10 kpl, sis. mm. toimitila- ja yritystonttimarkkinoinnin
- Kunnan palvelutuotantoa tukevan yritystoiminnan lisääntyminen
- Yrityshautomotoiminnan käynnistäminen suunnittelukaudella
- Kunnan elinkeino-ohjelman päivittäminen v. 2021 alussa
- Kunnan viestintä- ja markkinointisuunnitelman laatiminen
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on vuosittain positiivinen
- Riverbank Oy toimii tiiviissä yhteistyössä kehittämisjaoston kanssa

Riverbank Oy	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Liikevaihto	132 000	129 600	129 000
Liikevoitto	1 377		-3 939
Käyttökateprosentti	1 %		0,6 %
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	1 367		-3 939
Tilikauden tulos	1 255		-3 939
Henkilöstö, lkm	1,5	1,5	1,5
Uusien yritysten lkm, netto	10		26
Uusien työpaikkojen lkm			

Tervolan Energia ja Vesi Oy

Tenergia Oy:hyn sulautui 1. joulukuuta 2021 Tervolan Vesi Oy, jonka jälkeen yhtiö jatkaa toimintaansa Tervolan Energia ja Vesi Oy:nä.

Toiminta-ajatus: Yhtiö siirtää asiakkaille riittävän laadun omaavaa sähköä kohtuullisilla siirtohinnoilla ja yleisesti hyväksyttävällä toimintavarmuudella.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2021–2023:

- Sähkön siirtopalvelun hinnat ovat kilpailukykyiset
- Sähkön toimitusvarmuus paranee eli sähkökatkojen määrä vähenee
- Verkon siirtohäviöt pienevät
- Yhteistyö kunnan, Tervolan Vesi Oy:n, Tervolan Vuokratalot Oy:n ja Tervolan Palveluverkot Oy:n kanssa syvenee
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on vuosittain positiivinen
- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista

Tervolan Energia ja Vesi	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Liikevaihto	1 609 074	1 665 734	1 632 122
Liikevoitto	- 90 012	13 164	70 440
Käyttökateprosentti	15,8 %		25,6
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	270 803	59 164	67 738
Tilikauden tulos	270 640	0	85 801
Bruttoinvestoinnit	582 167	750 000	517 336
Lainakanta 31.12.	2 615 589	2 545 589	4 086 379
Henkilöstö, lkm	7	6	9

Tervolan Vesi Oy

Toiminta-ajatus: Yhtiö toimittaa asiakkailleen terveydelliset ja fysikaaliset laatutavoitteet ja laatuvaatimukset täyttävää talousvettä ja käsittelee vastaanottamansa asiakkaiden jätevedet valvontaviranomaisten toimesta määrättyjen lupaehtojen mukaisesti.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2021–2023:

- Yhtiön taksat ja maksut säilyvät kilpailukykyisinä verrattuna naapurikuntiin
- Rakennetun viemäriverkoston piirissä olevien talouksien liittymisaste on 100 %
- Suunnittelukaudella verkon valvontalaitteistoa kehitetään siten, että verkon toiminnasta saadaan oikea-aikaista tietoa. Saadun tiedon perusteella päästään käsiksi verkosta häviävän veden vuotopaikoista, tämän perusteella laaditaan suunnitelma vesijohtoverkon saneerauksesta aikatauluineen.
- Yhteistyö kunnan, Tenergia Oy:n, Tervolan Palveluverkot Oy:n ja Tervolan Vuokratalot Oy:n kanssa syvenee
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on vuosittain positiivinen
- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista

Tervolan Vesi Oy	TP 2020	TA 2021	TP 2021 (30.11.2021)
Liikevaihto	615 092	650 702	570 827
Liikevoitto	-59 428	50 068	-36 789
Käyttökateprosentti	13 %		16 %
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	-68 635	44 857	-45 240

Tilikauden tulos	-83 086	0	-51 744
Bruttoinvestoinnit	250 966	246 000	54 861
Lainakanta 31.12.	1 540 790	1 672 368	1 525 000
Henkilöstö, lkm	3	3	2

Tervolan Palveluverkot Oy

Yhtiön tarkoituksena on edistää Tervolan kuntalaisten tietoliikenneyhteyksiä joko itse taikka osittain tai kokonaan omistamiensa yritysten välityksellä ja laajakaistaverkon antamin edellytyksin tukea kestävästä kehitystä ja kuntalaisten tasavertaista kohtelua yhtiön toimialueella.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2021–2023:

- Valokuituverkon hyödyntäminen kunnan elinvoimaisuuden lisäämiseksi
- Liittymien aktiivinen markkinointi
- Tiedottamisen tehostaminen
- Yhtiön palvelutarjonnan laajentaminen naapurikuntiin
- Yhteistyö kunnan, Tenergia Oy:n, Tervolan Vesi Oy:n ja Tervolan Vuokratalot Oy:n kanssa syvenee
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on positiivinen
- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista

Tervolan Palveluverkot Oy	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Liikevaihto	206 203	256 000	223 046
Liikevoitto/tappio	26 992	44 000	23 724
Käyttökateprosentti	54 %		50 %
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	26 992	44 000	23 724
Tilikauden tulos	27 044	44 000	23 755
Bruttoinvestoinnit	428 667	260 000	297 601
Lainakanta 31.12.	1 825 000	2 012 500	1 825 000
Henkilöstö, lkm	0	1	0
Liittymien lukumäärä	80		29

Tervolan Vuokratalot Oy

Toiminta-ajatus: Yhtiö tarjoaa kuntalaisille ja kuntaan muuttaville riittävän tasokasta asumispalvelua viihtyisässä ympäristössä kohtuulliseen hintaan.

Tavoitteet suunnittelukaudelle 2021–2023:

- Yhtiö jatkaa asuntokannan jalostamista nykyajan asumisen vaatimustason mukaiseksi
- Nostaa asuntojen käyttöasteen 91 %:iin suunnittelukauden loppuun mennessä
- Yhteistyö kunnan, Tenergia Oy:n, Tervolan Palveluverkot Oy:n ja Tervolan Vesi Oy:n kanssa syvenee
- Yhtiön tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja on vuosittain positiivinen
- Vuosittain järjestetään seminaari yhtiön tavoitteista

Tervolan Vuokratalot Oy	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Liikevaihto	1 232 914	1 254 532	1 192 173
Liikevoitto (-tappio)	-102 279	-192 203	-150 717
Käyttökateprosentti	6,6 %	0	2,8
Tulos ennen tp-siirtoja ja veroja	-146 050	-241 886	-200 864
Tilikauden tulos	0	74 435	0

Bruttoinvestoinnit	0	0	141 648
Lainakanta 31.12.	3 631 362	3 491 362	3 794 594
Henkilöstö, lkm	1,7	2,5	2,3
Huoneistojen käyttöaste	84,5		

6.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Tervolan kuntakonsernin rakenne muuttui olennaisesti vuoden 2021 aikana kun Tervolan Vesi Oy sulautui Tenergia Oy:hyn 30.11.2021. Konserniyhtiöiden yhteistyötä on tiivistetty vuodesta 2014 jolloin kunnanvaltuuston linjauksen mukaisesti vuoden 2014 yhtiökokouksista lähtien Tenergia Oy:n, Tervolan Vesi Oy:n ja Tervolan Vuokratalot Oy:n hallitukset ovat koostuneet samoista henkilöistä ja yhtiöillä on yhteinen toimitusjohtaja. Yhteisenä toimitusjohtajana on toiminut Jarno Lumimäki 1.6.2017 lähtien. Edellä mainittujen yhtiöiden hallitukset esittivät vuoden 2019 lopulla kunnalle, että Tervolan Vesi Oy sulautettaisiin Tenergia Oy:n ja Tervolan Vuokratalot Oy:stä tehtäisiin Tenergia Oy:n tytäryhtiö. Esityksen pohjalta kunnanhallitus asetti kuntakonsernin yhteistyön syventämistä selvittävän työryhmän kesällä 2020. Työryhmän loppuraportissa esittämän näkemyksen mukaan mm. kuntakonsernin yhteistyötä on tiivistettävä ja konserniohjausta vahvistettava ottaen huomioon tulevaisuuden haasteet. Työryhmän näkemyksen mukaan yhteistyön tiivistämistä olisi suositeltavaa tehdä vaiheittain, esim. seuraavasti:

- Tenergia Oy ja Tervolan Vesi Oy yhdistettäisiin "Infra Oy:ksi"
- Tervolan Palveluverkot Oy ostaisi tarvitsemansa asiakaspalvelut "Infra Oy:ltä", yhteistyötä voitaisiin vaiheittain syventää Tervolan Palveluverkot Oy:n investointivaiheen päätyttyä ja kokemuksen karttuessa
- Tervolan kunta ostaisi tarvitsemansa lämpölaitospalvelut "Infra Oy:ltä", yhteistyötä voitaisiin vaiheittain syventää lämpölaitosinvestointien valmistuttua ja kokemuksen karttuessa
- Tervolan Vuokratalot Oy jatkaisi nykyisenlaisena kunnan omistamana yhtiönä

Kunnanvaltuusto hyväksyi 19.5.2021 Tenergia Oy:n ja Tervolan Vesi Oy:n yhdistämissuunnitelman käynnistämisen. Tervolan Vesi Oy sulautui Tenergia Oy:hyn 30.11.2021 ja yhtiö jatkaa nimellä Tervolan Energia ja Vesi Oy. Kunnanhallituksen 19.4.2021 tekemän päätöksen mukaisesti yhteistyön syventäminen myös muiden kuntakonsernitoimijoiden kanssa olisi tullut käynnistää vuoden 2021 aikana, mutta asia on viivästynyt mm. henkilöstövaihdoksista johtuen.

Tervolan Energia ja Vesi Oy:n vuoden 2021 kokonaisinvestoinnit laskivat edellisvuodesta ollen 0,52 milj. euroa. Merkittävämmän osan muodostivat verkostoinvestoinnit, joihin kuuluivat mm. 20 kV:n ja 0,4 kV:n verkkojen saneerausta ja muuntamoiden uusimisia. Vuonna 2020 Tenergia Oy osana Oulun Sähkönmyynti Oy:tä on yhdessä yhdeksän alan muun toimijan kanssa perustanut Suomeen uudet sähkönmyynti- ja asiakaspalveluyritykset: Oomi Oy:n ja Oomi Palvelut Oy:n. Ne kuuluvat Suomen suurimpien energia- ja infrastruktuurialan palveluntarjoajien joukkoon. Hankkeeseen liittyen kunta on myöntänyt Tenergia Oy:n puolesta 1.600.000 euron sähkö- ja johdannaiskaupan vakuuden, jonka voimassaoloa on jatkettu kunnanvaltuuston 17.2.2022 tekemällä päätöksellä enintään 31.12.2027 asti. Kunnanhallitus on lisäksi antanut Tervolan Energia ja Vesi Oy:lle luvan myöntää lisävakuumena 1.530.000 euron omavelkaisen takauksen Oomi Oy:lle. Kesäkuussa 2019 valtuusto päätti uusista lainajärjestelyistä vuoden 2019 lopussa päättyvien järjestelyjen jatkoksi. Kunnanvaltuusto myönsi Tenergia Oy:n 2.436.514,97 euron lainalle viiden vuoden vapautuksen lainan lyhennyksistä ja koroista ajalle 1.1.2020–31.12.2024 siten, että laina-aikaa jatketaan 5 vuotta. Lisäksi kunnanvaltuusto myönsi 480.000 euron lainalle kolmen vuoden vapautuksen lainan lyhennyksistä ajalle 1.1.2020–31.12.2022 siten, että laina-aikaa jatketaan 3 vuotta. Kunnanvaltuusto muutti 100.000 euron lainan maksuohjelmaa siten, että laina-aika on vuoden 2022 loppuun saakka ja lainan lyhennykset alkavat vuonna 2020.

Tervolan Vesi Oy:n toiminta päättyi 30.11.2021 kun yhtiö sulautui Tenergia Oy:hyn. Yhtiö saneerasi runkovesijoitoja Paakkolassa 1200 metriä, sekä asensi virtausmittauslaitteistoja runkoverkostoon 10 kappaletta. Ru-

nan jätevesipumppaamoon uusittiin automaatio ja pumpput. Kahteen vedenottamoon tehtiin automaatiouusinta. Tervolan Vesi Oy:lle myönnettyihin lainoihin on tehty myös maksujärjestelyitä. Kunnanvaltuusto päätti 13.6.2019 jatkaa 2015–2019 voimassa ollutta vapautusta 500.000 euron lainan koron maksusta ajalle 1.1.2020–31.12.2024. Samalla kunnanvaltuusto myönsi Tervolan Vesi Oy:lle 300.000 euron lainan vuosien 2020–2022 investointeihin siten, että laina-aika on 20 vuotta ja lainan korko yksi prosentti. Lainan ensimmäinen lyhennys erääntyy maksettavaksi vuonna 2032. Kunnanvaltuusto myönsi Tervolan Vesi Oy:lle jo aikaisemmin tilinpäätös-vuonna 300.000 euron lainan kolmentoista vuoden takaisinmaksuajalla Keskustien remontin yhteydessä tehtävää vesijohtoverkoston saneerausta varten.

Kunnan elinkeinojen kehitysytio Riverbank Oy:n kanssa kunta on solminut palvelusopimuksen. Palvelusopimus on päivitetty vuoden 2020 alusta alkaen, koska yhtiön kunnalle tarjoamien palveluiden määrä kasvoi viestintä-suunnittelijan palkkaamisen myötä. Samalla sopimus muutettiin toistaiseksi voimassa olevaksi. Sopimuksen mukaan Riverbank Oy tuottaa kunnalle elinkeinopalveluja, osallistuu kehittämishankkeiden suunnitteluun, toimitilojen ja rakennuspaikkojen markkinointiin, yritysten toimintaympäristöjen kehittämiseen, kuntamarkkinointiin sekä elinkeinostrategian toteuttamiseen.

Vuonna 2014 perustettu Tervolan Palveluverkot Oy käynnisti valokuituverkon rakentamisen vuoden 2015 ke-väällä Kemijoen länsipuolelle. Koko rakennettavaksi suunniteltu verkko on valmistunut vuoden 2017 aikana. Tervolan alueella yhtiön investoinnit vuonna 2021 olivat lähinnä jälkiliittymien tekoa. Tervolan Vuokratalot Oy aloitti rivitalokohteidensa liittämisen valokuituverkkoon. Vuoden 2020 aikana Tervolan Palveluverkot Oy on käynnistänyt Itä- ja Länsikosken kylien kyläverkon rakentamisen. Hanketta jatkettiin vuonna 2021 laajentamalla verkkoa Törmän suuntaan. Yhtiö on lisäksi saanut avustuksen Jaatilan kyläverkon rakentamiseen, jonka ensimmäinen vaihe toteutettiin vuoden 2021 aikana. Jaatilan alueeseen investoiminen jatkuu v. 2022 aikana Jaatila II -hankkeella, johon ELY-keskus on myöntänyt rakentamisrahoituksen. Myös Tervolan Palveluverkot Oy:tä koske-via lainajärjestelyjä tehtiin vuonna 2019. Kunnanvaltuusto jatkoi Tervolan Palveluverkot Oy:n 225.000 euron lainan laina-aikaa viidellä vuodella siten, että laina erääntyy 31.12.2024. Kunnanvaltuusto myönsi Tervolan Palveluverkot Oy:n 2.500.000 euron lainalle viiden vuoden maksuvapautuksen lyhennysten ja korkojen osalta siten, että laina-aikaa jatketaan 5 vuotta. Kunnanvaltuusto myönsi Tervolan Palveluverkot Oy:lle 250.000 euron lainan em. Itä- ja Länsikosken laajakaistaverkon rakentamiseen. Laina-aika on 5 vuotta siten, että laina-aika päättyy 31.12.2023 ja lainan korko 1 %.

Tervolan Vuokratalot Oy:n kiinteistöjen hoitokulut ovat nousseet edellisvuodesta ollen yhteensä n. 1,17 milj. eu-roa, josta korjausten osuus 0,33 milj. euroa. Täydellisiä peruskorjauksia on tehty mm. Annalantie 7 as 2-3 ja Itäpuolentie 2389 C5 asuntoihin. Annalantie 5:teen uusittiin vesikatto ja Kiviahontie 11:n lämmitysjärjestelmä maalämpöön. Kunnanvaltuusto myönsi 13.6.2019 Tervolan Vuokratalot Oy:lle 1.200.000 euron lainan vuosien 2019–2022 investointeihin. Laina-aika on 25 vuotta siten, että laina-aika päättyy 31.12.2043. Lainan korko on 12 kk euribor + 1,8 prosenttia. Lainan ensimmäinen lyhennys erääntyy maksettavaksi vuonna 2029.

Kunnan tällä hetkellä omistaman kaukolämpötoiminnan tulevaisuuden ratkaisemiseksi on selvitetty eri vaihtoehtoja. Teknisen toimen tehtäväksi on annettu laatia kannattavuuslaskelmat kaukolämpöverkon laajentamisen eri vaihtoehtoista. Laskelmien valmistuttua päätetään jatkotoimenpiteistä. Lämpölaitostoiminnan organisointi on ollut esillä myös kuntakonsernin yhteistyötä selvittävässä työryhmässä.

Tervolan kunta tuottaa talous- ja henkilöstöhallinnon sekä ICT-palvelut kunnan kokonaan omistamille osakeyhtiöille.

kunnan ja tytäryhtiöiden tilinpäätökset on yhdistetty konsernitilinpäätökseksi. Lisäksi tilinpäätöksen toimintaker-
tomuksessa esitetään tytäryhtiöiden merkittävimpien tavoitteiden toteutuminen. Konserniyhteisöt raportoivat
toiminnastaan vähintään kaksi kertaa vuodessa. Raportti annetaan kirjallisena ja raportointikaudet ovat 1.1. –
30.6 ja 1.1. – 31.12. Valtuustolle tuotettavien raporttien informatiivisuutta ja yhdenmukaisuutta tullaan kehittä-
mään tytäryhtiöille annettavaa ohjeistusta tarkentamalla.

Tervolan Energia ja Vesi Oy:ssä ja Tervolan Vuokratalot Oy:ssä on laadittu valmiussuunnitelmat, varautumis-
suunnitelmat ja varautumissuunnittelun kehittämisohjelma, jotka on käsitelty yhtiöiden hallituksissa vuonna 2016.
Näissä on otettu kantaa myös riskienhallintaan sähkön ja veden toimituksen kannalta. Tenergia Oy (nyk. Tervola-
lan Energia ja Vesi Oy) on päivittänyt edellä mainitut suunnitelmat vuonna 2019.

6.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernitilinpäätöksessä lasketaan yhteen konserniyhteisöjen yksittäiset tilinpäätökset vähentäen samalla yhtei-
söjen keskinäiset menot, tulot ja rahoitustapahtumat niin, että konsernitilinpäätökseen jäävät vain konserniyhtei-
söjen ulkopuolelle kohdistuvat liiketapahtumat

Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021 (1 000 euroa)	2020 (1 000 euroa)	2019 (1 000 euroa)
Toimintatuotot	17 465	16 447	17 021
Toimintakulut	-38 787	-38 750	-38 731
Toimintakate	-21 322	-22 303	-21 710
Verotulot	12 294	11 510	11 202
Valtionosuudet	12 955	13 340	11 561
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	12	10	4
Muut rahoitustuotot	915	704	511
Korkokulut	-73	-70	-72
Muut rahoituskulut	-146	-163	-116
Vuosikate	4 635	3 028	1 380
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 434	-2 323	-2 469
Satunnaiset erät	-2	-2	
Tilikauden tulos	2 199	703	-1 089
Tilinpäätössiirrot	4	-14	2
Laskennalliset verot	79	-3	12
Vähemmistöosuudet			
Tilikauden ylijäämä	2 282	686	-1 075

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	45,0	42,4	43,9
Vuosikate/Poistot, %	190,4	130,3	55,9
Vuosikate, €/asukas	1 608	1 036	459
Asukasmäärä 31.12.	2 882	2 924	3 001

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 x Toimintatuotot / Toimintakulut

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 x Vuosikate / Poistot

Asukaskohtainen vuosikate euroina

= Vuosikate / asukasluku

Konsernin toimintakatteeksi vuonna 2021 muodostui -21,3 milj. euroa, joka on 4,4 prosenttia edellisvuotta pienempi. Maksurahoituksen osuus eli toimintatuottojen ja -kulujen välinen suhde oli 45 prosenttia. Konsernin vuosikate oli 4,6 milj. euroa eli 53,1 prosenttia edellisvuotta suurempi. Vuosikate kattoi suunnitelman mukaiset poistot, jotka olivat 2,4 milj. euroa. Konsernin tilikauden ylijäämäksi muodostui 2,2 milj. euroa.

Konsernirahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021 (1 000 euroa)	2020 (1 000 euroa)	2019 (1 000 euroa)
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	4 635	3 029	1 379
Satunnaiset erät	-2	-2	
Tilikauden verot	79	-3	12
Tulorahoituksen korjauserät	-36	-209	47
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-2 085	-2 641	-2 556
Rahoitusosuudet investointimenoihin	139	185	94
Pys. vast. hyödykkeiden luovutustulot	52	3	47
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 782	362	-977
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		227	704
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-409	-440	-250
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-34	194	-175
Oman pääoman muutokset	-1	-6	-202
Muut maksuvalmiuden muutokset	-488	533	139
Rahoituksen rahavirta	-932	508	216
Rahavarojen muutos	1 850	870	-761
Rahavarat tilikauden alussa	10 578	9 708	10 469
Rahavarat tilikauden lopussa	12 428	10 578	9 708
Rahavarojen muutos	1 850	870	-761

KONSERNIRAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	2021	2020	2019
Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä	4473	4795	4554
Investointien tulorahoitus, %	238,1	123,3	56,0
Laskennallinen lainanhoitokate	5,4	3,4	1,6
Lainanhoitokate	9,8	6,1	4,5
Kassan riittävyys, pv	109,3	91,8	84,9

Investointien tulorahoitus prosentteina

= 100 x Vuosikate / Investointien omahankintameno

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyh.)

Lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyh.)

Kassan riittävyys päivinä

= 365 pv x Kassavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Konsernin toiminnan ja investointien rahavirta vuonna 2021 oli 2,8 milj. euroa positiivinen ja rahoituksen rahavirta 0,9 milj. euroa negatiivinen. Näin ollen konsernin rahavarat lisääntyivät 1,9 milj. eurolla 12,4 milj. euroon. Konsernin lainanhoitokyky ja maksuvalmius säilyivät hyvinä.

Konsernitase ja sen tunnusluvut

	2021 (1 000 euroa)	2020 (1 000 euroa)	2019 (1 000 euroa)
VASTAAVAA			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet	473	404	466
Aineelliset hyödykkeet	25 758	26 361	26 177
Sijoitukset			
Osakkuusyhteisöosuudet	10	10	10
Muut osakkeet ja osuudet	1 765	1 766	1 756
Muut lainasaamiset			
Muut saamiset		1	2
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	384	500	514
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus	210	217	184
Saamiset			
Pitkäaikaiset saamiset	67	28	49
Lyhytaikaiset saamiset	2 539	2 742	3 515
Rahoitusarvopaperit	105	26	26
Rahat ja pankkisaamiset	12 324	10 551	9 682
VASTAAVAA YHTEENSÄ	43 635	42 606	42 381
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA	27 974	25 694	25 015
Peruspääoma	8 651	8 651	8 651
Muut omat rahastot	95	97	104
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	16 946	16 260	17 335
Tilikauden yli-/alijäämä	2 282	686	-1 075
POISTOERO JA VAPAAEHT. VARAUKSET			
PAKOLLISET VARAUKSET	390	425	616
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	666	747	706
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 803	4 196	4 393
Lainat julkisyhteisöiltä	1 312	1 329	1 344
Lainat muilta luotonantajilta			
Saadut ennakot		4	7
Muut velat / Liittymismaks.	2 404	2 322	2 219
Siirtovelat	66	70	70
Lyhytaikainen			
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 225	1 260	1 066
Lainat julkisyhteisöiltä	16	16	16
Saadut ennakot	58	17	433

Ostovelat	1 838	1 736	2 732
Muut velat / Liittymismaks.	814	778	769
Siirtovelat	2 739	3 609	2 594
Laskennalliset verovelat	330	403	401
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	43 635	42 606	42 381

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2021	2020	2019
Omavaraisuusaste, %	64,2	60,3	59,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	34,1	38,1	39,2
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	19 228	16 946	16 260
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	6 672	5 795	5 407
Lainakanta 31.12., 1.000 €	6 357	6 800	6 819
Lainakanta 31.12. €/asukas	2 206	2 326	2 268
Lainat ja vuokravastuut 31.12.	6 839	7 423	7 584
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	2 373	2 539	2 522
Lainasaamiset 31.12., 1.000 €			
Kunnan asukasmäärä	2 882	2 924	3 001
Konsernin henkilöstömäärä	301	300	307

Omavaraisuusaste prosentteina

= $100 \times (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus prosentteina

= $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Asukaskohtainen lainakanta euroina

= $\text{Konsernin lainakanta} / \text{asukasluku}$

Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Konsernin lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

= $\text{Konsernin lainat ja vuokravastuut} / \text{asukasluku}$

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt Joukkovelkakirjalainasaamiset ja Muut lainasaamiset

Konsernin taseen loppusumma 31.12.2021 oli 43,6 milj. euroa, lisäystä edellisestä tilinpäätöspäivästä 1 milj. euroa (2,4 %).

Konsernin omavaraisuusaste nousi, ollen tilinpäätöspäivänä 64,2 prosenttia. Konsernin lainakanta 31.12.2021 oli 6,4 milj. euroa vähentyen tilikauden aikana 0,4 milj. euroa. Suhteellinen velkaantuneisuus eli vieraan pääoman suhde käyttötuloihin väheni 34,1 prosenttiin. Konsernitaseen lainat ja vuokravastuut olivat 31.12.2021 6,8 milj. euroa.

7 Kunnanhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelemiseksi

Esitys tilikauden tuloksen käsittelemiseksi

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelestä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi.

Kunnanhallitus esittää tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:

- tilikauden tulos 1.665.258,05 euroa
- aikaisempien investointihankkeiden poisterojen vähennystä kirjataan 252.703,13 euroa
- kirjausten jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 1.917.961,18 euroa, joka siirretään taseeseen tilikauden ylijäämäksi.

Kunnan taseessa oman pääoman edellisten tilikausien yli-/alijäämätilin saldo on 14.820.814,08 euroa ylijäämän puolella.

Kunnanhallitus esittää, että vuoden 2021 ylijäämä siirretään tilikauden yli-/alijäämän tilille. Kertyneeksi ylijäämäksi muodostuu 16.738.775,26 euroa.

Toimenpiteet talouden pitämiseksi tasapainossa

Kunnan talousarviota koskevan kuntalain 110 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Tässä määräajassa tulee kattaa myös talousarvion laadintavuonna tai sen jälkeen kertynyt alijäämä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Vuoden 2021 tilinpäätös osoittaa kunnan talouden olevan tasapainossa. Tilikauden tulos on 1,67 milj. euroa. Vuosi 2021 toteutui budjetoitua paremmin, muutetussa talousarviossa tilikauden tuloksen arvioitiin olevan 279.900 euroa. Voimassa olevan taloussuunnitelman mukaisesti kunnan talous on vuonna 2022 ylijäämäinen 64.900 euroa. Sitä seuraavat vuodet ovat alijäämäisiä. Taloussuunnitteluvuonna 2023 talous olisi 108.800 euroa alijäämäinen. Vuonna 2024 alijäämää muodostuisi 209.300 euroa. Taloussuunnitelman verotuloarviot on laskettu nykyisillä veroprosenteilla. Kunnanvaltuusto hyväksyi 17.9.2020 talouden tasapainottamistoimenpiteet, joiden odotetaan kääntävän kunnan talouden kehityksen positiiviseksi.

Tervolan kunnan talous on suuresti riippuvainen valtion rahoituksesta eikä talous kestä merkittäviä ennakoimattomia menoja ilman, että niiden kattamiseksi löytyy lisätuloja.

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

8 Käyttötalouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2021 talousarvioasiakirjassa käyttötalouden määrärahat ja tuloarviot on määritelty valtuustoon nähden sitoviksi nettomääräisinä toimielimittain. Toiminnalliset tavoitteet on asetettu toimielimittain.

8.1 Strateginen johto

Strategisen johdon toiminta-ajatuksena on hyvinvoinnin lisääminen tervolalaisen kulttuuriperinteen pohjalta maaseutuelämän myönteisiä mahdollisuuksia vahvistamalla. Hyvätasoiset kunnalliset palvelut turvataan ylläpitämällä vakaata talouspohjaa.

STRATEGINEN JOHTO	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-13 900		-13 900	-13 526	-374
Palvelujen ostot	-12 300		-12 300	-12 038	-262
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 500		-2 500	-2 968	468
TOIMINTAKULUT	-28 700		-28 700	-28 532	-168
TOIMINTAKATE	-28 700		-28 700	-28 532	-168
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 300		-1 300	-431	-869
Poistot ja arvonalentumiset	-1 300		-1 300	-431	-869
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-1 263	1 263
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-1 263	1 263
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-30 000		-30 000	-30 227	227

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Valtuuston kokouksia, kpl	6	7	7
Valtuustoseminaareja/iltakouluja, kpl	4	4	4

8.2 Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Kunnanhallituksen toiminta-ajatuksena on kunnan väestöpohjan kasvattaminen toimeentulomahdollisuuksia luomalla aktiivisen elinkeino-, työllisyys- ja maapolitiikan avulla sekä hyvälaatuisten kunnallisten palvelujen edelleen kehittäminen ammattitaitoisien ja hyvinvoivan henkilöstön avulla.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2021	TOTEUMA 2021
VAIKUTTA-VUUS	Työllisyysas-teen nostami-nen Monipuolinen ja laajasti käytetty elinkeinopalve-lu Aktiivinen kun-nan viestintä ja markkinointi	Työttömyyden vähentäminen Yritysosaaami-nen Sosiaalisen median hyö-dyntäminen Ajantasaiset, selkeät verkko-sivut	Työttömyysaste Yritysten ja työpaikkojen määrän muutos Sosiaalisen median julkai-sut Verkkosivu-uudistus	10,0 % Yritysten ja työpaikkojen määrä kasvaa 300 Toteutetaan uudistus kun-nan uuden brändin pohjal-ta	11,4 % Uusia yrityksiä 26 kpl 474 Toteutus osit-tain, kilpailutus suositettu v. 2021
PROSESSIT JA RAKEN-TEET	Aktiivinen työ-lisyydenhoito Selkeät sisäiset prosessit Digitalisaation edistäminen Yritysten toi-mintaympäris-töjen ja -edellytysten kehittäminen	Yhteistyö TE-hallinnon kans-sa sekä kunnan sisällä Työllistämis-mallin luominen Tehtäväkuvien päivittäminen Tietojärjestel-mien ja säh-köisten palve-luiden tunte-mus Yhteistyö yrittä-jien kanssa	Yhteistyöpal-a-vereiden määrä Työllistämis-malli Ajantasaiset tehtäväkuvat Toimenpiteet Yrittäjätapaa-misten luku-määrä Yrittäjäbaro-metri	Vähintään 1 Kunnan työllis-tämismahdolli-suuksien selvit-täminen Tehtäväkuvien päivytystä jatke-taan Nykyisten jär-jestelmien pa-rempi hyödyn-täminen Sähköistettävi-en palveluiden kartoitus Yrittäjätapaa-miset/ kehittä-mistilaisuudet väh. 4 kpl Vuoden 2020 barometrin tuloksiin rea-gointi (2,71/5)	Toteutui osit-tein, kunnan sisäinen työllis-syystyöryhmä kokoontui Ei toteutunut Toteutui, tehtä-väkuvat päivi-tetty Toteutui osit-tain, esim. Webropol Toteutui, palve-luita kartoitettu Uusi Lappilai-nen kunta – hankkeessa Toteutui, pien-ryhmätapaami-sia yli 30 kpl Toteutui osit-tain, yhteistyötä parannettu

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2021	TOTEUMA 2021
	Päätösten vaikutusten järjestelmällinen ennakkoarviointi	Arviointimenetelmän valinta ja jalkauttaminen	Toimenpiteet	Otetaan käyttöön päätösten vaikutusten ennakkoarviointi	Ei toteutunut
VOIMAVARAT JA TALOUS	Tasapainoinen talous	Hyvä kustannusten hallinta	Toimintamenot	Kasvun hillitseminen	Kh:n toimintamenot kasvoivat 5,3 % (ed. v. 6,0 %)
		Toimintatulojen lisääminen	Toimintatulot	Taksojen ja maksujen tarkistus	Ei toteutunut
		Ajantasainen taloustieto	Raportointi	1 krt/kk	Toteutui
UUDISTUMINEN JA HENKILÖSTÖ	Osaava ja ammattitaitoinen oppiva henkilöstö	Koulutustarpeiden tunnistaminen ja kouluttautumisen mahdollistaminen	Ajanmukainen koulutus ja riittävä täydennyskoulutus	Koulutus hyväksytyn koulutussuunnitelman mukaisesti	Toteutui
				Jokaisella vähintään 2 kpv	Ei toteutunut
	Hyvinvoiva, työkykyinen henkilöstö	Työhyvinvointi	Työhyvinvointikyselyn tulos	Työhyvinvointikyselyn pohjalta työilmapiiriä kehittävien toimenpiteiden jatkaminen	Toteutui
		Työmotivaatio	Kehityskeskustelujen suoriutus- %	Kehityskeskustelut 100 %	Ei toteutunut, kehityskeskustelut jäivät pitämättä
			Osastopalaverien lukumäärä	Vähintään 3	Ei toteutunut, pidetty 1

ARVIO KUNNANHALLITUKSEN ALAISTEN TULOSALUEIDEN KOKONAISONNISTUMISESTA

Kunnanhallituksen alaisten tulosalueiden käyttötalous toteutui hyvin ja asetettuihin tavoitteisiin päästiin pääsääntöisesti.

Yleisjohton tulosalueella panostettiin työllisyydenhoidossa etenkin pitkäaikaistyöttömien sekä nuorten työllistämiseen, minkä ansiosta kunnan osuus Kelan maksamasta työmarkkinatuesta laski edelleen vuonna 2021. Kuitenkin työttömyysaste ylitti tavoitteen ollen keskimäärin 11,4 %. Keskimääräinen työttömyysaste kuitenkin laski vuodesta 2020 ja vuoden 2021 aikana työttömyysaste kävi alimmillaan vuosikymmeniin ollen syyskuussa 9,9 %.

Kuntastrategian mukaisesti viestintään panostettiin voimakkaasti. Kunta on vuoden 2020 alusta ostanut Ri-verbank Oy:ltä viestintäsuunnittelijan palveluita. Tervolan kunta ja kuntakonserni ovat näkyneet aikaisempaa enemmän tiedotusvälineissä. Tervolan kunnan sosiaalisen median kanavat, Facebook ja Instagram, ovat aktiivisessa käytössä ja niiden seuraajamäärät ovat kasvaneet tasaisesti. Tiedotuslehden jakelua laajennettiin osoitteellisilla jakeluilla, jotta jakelu kattaisi koko kunnan. Tervolan kunnan kuntabrändi uudistettiin. Verkkosivujen uudistaminen uuden brändin mukaiseksi aloitettiin v. 2021 palveluntarjoajan kilpailuttamisella. Varsinainen toteutus siirtyy vuodelle 2022.

Vuonna 2021 päivitettiin palkkahallinnon ohjelma, jonka käyttöönotto ei sujunut ongelmitta. TVA-järjestelmän päivittämistä jatkettiin. Myös työsuorituksen arviointijärjestelmä (TSA) päivitettiin KVTES:n ja sote-sopimuksen soveltamisaloille. Kunnanhallitus edellytti, että työsuoritukset arvioidaan 31.3.2022 mennessä.

Uusia yrityksiä perustettiin Tervolaan 26 kappaletta, mikä on kaikkien aikojen ennätys. Vuonna 2021 päättyi Westside-hanke. Hankkeessa toteutetun masterplantyn tuloksena on saatu kattava suunnitelma, jonka pohjalta Vastarannalle rakentaminen on mahdollista. Vastarannan uuden asuinalueen kehitystyö jatkuu hankkeen jälkeen masterplanissa luodun tiekartan mukaisesti vaiheittain. Ensimmäisessä vaiheessa parannetaan ja laajennetaan jo olemassa olevan kaavan mukaista rakentamista sekä kehitetään virkistysaluetta. Samalla käynnistetään alueen kaavojen päivitys. Tämän jälkeen edetään uuden asuinalueen ja sen tukitoimintojen rakentamiseen.

Kätkävaaran luontopolkua kehitettiin Kehittyvä Kätkä -hankkeen avulla. Vuonna 2021 on ollut käynnissä myös Mereltä Lappiin sekä Mummon mökit matkailukäyttöön maaseudulla -hankkeet. Maaseudulta Käsin -messut jouduttiin perumaan myös vuonna 2021 koronatilanteen takia.

Asiointikuljetukset yhdessä kunnan muiden kuljetusten kanssa kilpailutettiin vuonna 2020. Reittihinnat nousivat merkittävästi aikaisempaan verrattuna. Myös kunnan rahoitusosuus seudullisesta joukkoliikenteestä on viime vuosina kasvanut merkittävästi, mutta siten on saatu turvattua tärkeät yhteydet Kemiin ja Tornioon. Vuoden 2021 alusta saatiin järjestettyä myös iltapäiväyhteys Paakkolaan.

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Sisäiset ja ulkoiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	182 000		182 000	125 255	56 745
Maksutuotot	73 000		73 000	51 822	21 178
Tuet ja avustukset	500 500		500 500	468 932	31 568
Muut toimintatuotot	7 900		7 900	14 998	-7 098
TOIMINTATUOTOT	763 400		763 400	661 007	102 393
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 269 100		-1 269 100	-1 222 411	-46 689
Palvelujen ostot	-1 566 300		-1 566 300	-1 448 829	-117 471
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-60 500		-60 500	-63 266	2 766
Avustukset	-203 600		-203 600	-174 738	-28 862
Muut toimintakulut	-16 000		-16 000	-21 588	5 588
TOIMINTAKULUT	-3 115 500		-3 115 500	-2 930 832	-184 668
TOIMINTAKATE	-2 352 100		-2 352 100	-2 269 825	-82 275
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-44 600		-44 600	-37 826	-6 774
Poistot ja arvonalentumiset	-44 600		-44 600	-37 826	-6 774
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				372 369	-372 369

Luontoisedut				
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)			-179 159	179 159
LASKENNALLISET ERÄT (netto)			193 210	-193 210
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 396 700	-2 396 700	-2 114 442	-282 258
Siitä sisäiset tulot	19 800	19 800	12 529	7 271
Siitä sisäiset menot	-60 100	-60 100	-54 183	-5 917

YLEISJOHTO	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Sisäiset ja ulkoiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	156 900		156 900	117 036	39 864
Maksutuotot	53 000		53 000	51 822	1 178
Tuet ja avustukset	236 000		236 000	207 329	28 671
Muut toimintatuotot	7 900		7 900	11 398	-3 498
TOIMINTATUOTOT	453 800		453 800	387 584	66 216
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 035 700		-1 035 700	-1 038 712	3 012
Palvelujen ostot	-908 400		-908 400	-878 806	-29 594
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35 600		-35 600	-46 657	11 057
Avustukset	-171 600		-171 600	-136 941	-34 659
Muut toimintakulut	-10 700		-10 700	-21 264	10 564
TOIMINTAKULUT	-2 162 000		-2 162 000	-2 122 380	-39 620
TOIMINTAKATE	-1 708 200		-1 708 200	-1 734 796	26 596
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-42 900		-42 900	-26 066	-16 834
Poistot ja arvonalentumiset	-42 900		-42 900	-26 066	-16 834
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				295 739	-295 739
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-95 619	95 619
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				200 120	-200 120
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 751 100		-1 751 100	-1 560 742	-190 358
Siitä sisäiset tulot	19 000		19 000	12 529	6 471
Siitä sisäiset menot	-54 800		-54 800	-51 375	-3 425

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Hallituksen kokouksia, kpl	15	17	18

HENKILÖSTÖ	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Sisäiset ja ulkoiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	7 300		7 300	8 219	-919
Tuet ja avustukset	65 500		65 500	53 899	11 601
TOIMINTATUOTOT	72 800		72 800	62 118	10 682
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-180 800		-180 800	-150 298	-30 502
Palvelujen ostot	-141 100		-141 100	-178 586	37 486
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 700		-4 700	-11 949	7 249
Muut toimintakulut	-300		-300	-274	-26
TOIMINTAKULUT	-326 900		-326 900	-341 107	14 207
TOIMINTAKATE	-254 100		-254 100	-278 989	24 889
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot				-11 760	11 760
Poistot ja arvonalentumiset				-11 760	11 760
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				76 630	-76 630

Arvonlisäverot (Palautusjärj.)			-15 864	15 864
LASKENNALLISET ERÄT (netto)			60 767	-60 767
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-254 100	-254 100	-229 983	-24 117
Siitä sisäiset menot	-3 300	-3 300	-2 735	-565

ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Sisäiset ja ulkoiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	17 800		17 800		17 800
Maksutuotot	20 000		20 000		20 000
Tuet ja avustukset	178 000		178 000	178 005	-5
Muut toimintatuotot				3 600	-3 600
TOIMINTATUOTOT	215 800		215 800	181 605	34 195
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-52 600		-52 600	-33 400	-19 200
Palvelujen ostot	-398 800		-398 800	-259 968	-138 832
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-19 600		-19 600	-3 838	-15 762
Avustukset	-32 000		-32 000	-37 798	5 798
Muut toimintakulut	-5 000		-5 000	-50	-4 950
TOIMINTAKULUT	-508 000		-508 000	-335 054	-172 946
TOIMINTAKATE	-292 200		-292 200	-153 450	-138 750
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 700		-1 700		-1 700
Poistot ja arvonalentumiset	-1 700		-1 700		-1 700
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-54 466	54 466
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-54 466	54 466
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-293 900		-293 900	-207 916	-85 984
Siitä sisäiset tulot	800		800		800
Siitä sisäiset menot	-2 000		-2 000	-72	-1 928

JULKINEN LIIKENNE	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Sisäiset ja ulkoiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset	21 000		21 000	29 700	-8 700
TOIMINTATUOTOT	21 000		21 000	29 700	-8 700
TOIMINTAKULUT					
Palvelujen ostot	-118 000		-118 000	-131 469	13 469
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-600		-600	-822	222
TOIMINTAKULUT	-118 600		-118 600	-132 291	13 691
TOIMINTAKATE	-97 600		-97 600	-102 591	4 991
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-13 210	13 210
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-13 210	13 210
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-97 600		-97 600	-115 801	18 201

8.3 Tarkastuslautakunta

Tarkastustoimi sisältää kunnan tilien ja hallinnon tarkastuksen sekä koko kuntakonsernin tilintarkastuksen yhteensovittamisen. Tulosalueen toimintamenot syntyvät tarkastuslautakunnan kokoustoiminnasta, ml. koulutus, ja JHT-tilintarkastajan tekemästä varsinaisesta tarkastustyöstä.

Kuntalain hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien säännösten mukaan hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat valtuuston päätettävät asiat valmistelee kunnanhallituksen sijasta tarkastuslautakunta, johon kuuluu viisi

jäsentä. Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Hallintosäännön mukaan lautakunnan jäsenistä vähintään yksi valitaan valtuutetuista tai varavaltuutetuista. Kunnanvaltuuston toimikausien 2017–2020 tilintarkastusyhteisöksi kunnanvaltuusto valitsi kokouksessaan 23.3.2017 Julkispalvelut EY Oy:n, päävastuullisena tilintarkastajana JHT, KHT Anne Räisänen. Kunnanvaltuusto päätti 13.2.2020 käyttää tilintarkastuspalveluita koskevan option, ja Julkispalvelut EY Oy jatkaa tilintarkastusyhteisönä vuodet 2021–2022. Tilintarkastusyhteisössä tapahtuneiden muutosten johdosta sopimusosapuoli on vaihtunut Ernst & Young Oy:ksi.

Tarkastustoiminnalla varmistetaan kunnan hallinnon ja taloudenhoidon laillisuus ja tuloksellisuus, sisäisen valvonnan toimivuus, kirjanpidon ja muun laskentatoimen sekä tilinpäätöksen ja keskeisten talous- ja tuloinformaation oikeellisuus ja riittävyys sekä varat ja velat. Tarkastuslautakunta on kuntalain mukaisen sidonnaisuusrekisterin ylläpitäjä ja valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Tarkastuslautakunnan työ on painottunut kunnan toimintojen seuraamiseen, perehtymiseen toimialoihin ja vierailuihin työpisteissä. Lautakunnan kokousten yhteydessä on kirjallisen aineiston tarkastelun lisäksi kuultu avoimien kysymysten ja työntekijöitä. Toiminnallisten tavoitteiden määrittely ja toteutumisen seuranta on noussut etusijalle tarkastustyössä ja kokoustoiminnassa.

Lautakunta antaa kunnanvaltuustolle erillisen arviointikertomuksen ja tilintarkastaja tilintarkastuskertomuksen.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Yleisestä sitovuudesta vuoden 2021 talousarviossa on määräys, jonka mukaan käyttötaloulosan määrärahat ja tuloarviot ovat sitovia valtuustoon nähden nettomääräisinä.

Toteutuneet menot vuonna 2021 olivat 12.326 euroa ja 4,3 euroa/asukas.

TARKASTUSLAUTAKUNTA/ TARKASTUSTOIMI	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-3 900		-3 900	-3 637	-263
Palvelujen ostot	-13 900		-13 900	-8 533	-5 367
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-100		-100	-156	56
TOIMINTAKULUT	-17 900		-17 900	-12 326	-5 574
TOIMINTAKATE	-17 900		-17 900	-12 326	-5 574
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-1 881	1 881
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-1 881	1 881
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-17 900		-17 900	-14 207	-3 693
Siitä sisäiset menot				-237	237

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lautakunnan kokouksia, kpl	7	5	7

8.4 Maaseutulautekunnan toiminta-ajatus ja toiminnalliset tavoitteet

Maaseutuelinkeinot tuottaa maaseutuyrityksille monipuolisia ja laadukkaita palveluja.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2021	TOTEUMA 2021
VAIKUTTA-VUUS	Asiakaskeskeinen toiminta Vahva perusmaatalous koko yhteistoiminta-alueella Asiakaspalvelujen saatavuus Maaseudun kehittäminen	Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö Vahvan ammattitaidon omaava henkilöstö ja luotettavat suhteet sidosryhmiin Toimipisteet, sijaistaminen Kehitetään strategisesti koko aluetta yhteistyössä toimijoiden kanssa	Maksajavirastosopimuksen vaatimat henkilöstöresurssit Aikataulujen mukaiset maksutukset ja maatilojen kehittyminen Viranhaltijoiden tavoitettavuus Neljännesvuosittain sähköpostit maaseudun kehittämisestä asiantuntijapalveluilla	5 hlöä Yhteistoiminta-alueen laadukas toiminta Riittävä määrä osaavaa henkilöstöä Viidellä alueella kehitetään maaseutua aktiivisesti toimijoiden kanssa	5 hlöä Yhteistoiminta-alueen laadukas toiminta on turvattu avaintekijöillä ja mittareiden toteumalla. Riittävä määrä osaavaa henkilöstöä pitänyt huolta asiakkaista eri toimipisteissä joustavasti. Viidellä alueella kehitetään maaseutua, raportit kulkevat.
PROSESSIT JA RAKENTEET	Lainmukaisuus Sähköinen tukihaku	Riittävä henkilöstö Tiedotus ja koulutus	Tarkastukset, maksatus, päätökset, kuulemiset, takaisinperinnät, sitoumukset Sähköisten tukihakemusten määrä	Toiminta säädösten mukaisesti 97 %	Riittävä henkilöstö pitää huolen prosessien toteutumisesta ajallaan säädösten mukaan. 95,54 % sähköisiä hakemuksia.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKIJÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2021	TOTEUMA 2021
VOIMAVARAT JA TALOUS	Kustannustehokkuus Tasapainoinen talous	Toiminta- ja taloussuunnitelman sisäistäminen Lainmukaisuus Talouden ja toiminnan seuranta	Tilinpäätös Tilinpäätös Seurannan tiheys	Talous tasapainossa Uusien tehokaiden toimintamallien omaksuminen Lautakunta 3 krt/vuosi	Talous tasapainossa Maaseutulautakunta kokoontui 4 kertaa.
UUDISTUMINEN JA HENKILÖSTÖ	Osaamistarpeiden ennakointi ja kohdentaminen Tiedon lisääminen Hyvä strategisen johtaminen	Tarkoituksenmukainen täydennyskoulutus Toimivat sidosryhmäsuhteet Täydennyskoulutus Hyvä esimies- ja alaisyö	Osaamisen ylläpitäminen Asiakaspalaute Kehittämiskeskustelut	Henkilökohtaiset tavoitteet Ammattitaitoinen henkilöstö 100 %	Osaamista on ylläpidetty Ruokaviraston kouluksilla. Kehityskeskustelut on pidetty 100 %.

ARVIO MAASEUTULAUTAKUNNAN KOKONAISONNISTUMISESTA

Tervolan kunnan hallinnoimaan yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat Kemin, Rovaniemen ja Tornion kaupungit sekä Keminmaan, Ranuan, Simon ja Tervolan kunnat. Yhteistoiminta-alueen kunnat ja kaupungit ovat tehneet yhteistoimintasopimuksen, joka koskee maaseutuelinkeinoviranomaiselle säädettyjä tehtäviä (Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa 210/2010). Lisäksi Tornion kaupungin, Ranuan ja Simon kuntien välillä on sovittu erikseen kehittämistehtävien hoidosta. Viljelijätukihallintoa ohjaa Ruokaviraston kanssa tehty maksajavirastosopimus, joka määrittelee toiminnan vaatimukset. Yhteistoiminta-alueen tuenhakijoiden määrä oli 583 tilaa vuonna 2021. Tervolan yhteistoiminta-alueen käsiteltävät EU- ja kansalliset tuet maksettiin ajallaan kaikille tuenhakijoille. Tukipäätöksiä tehtiin 3215 kpl ja tukia maksettiin vuodelta 2021 n. 25 milj. euroa. Yhteistoiminta-alueella on toimipisteet Tervolassa, Torniossa, Simossa, Ranualla ja ajanvarauksella Rovaniemellä. Lähipalvelut on koettu tärkeänä ja asiakkailta saadun palautteen mukaan yhteistoiminta-alueen toimintaan on oltu tyytyväisiä.

Vuodelle 2021 maatalouden kehittämismäärärahoja oli varattu 8.500 euroa, joista käytettiin 98,3 %. Tuettuun maksulliseen lomitukseen varattiin kunnan tukea 13.500 euroa, jota maksettiin tammikuussa 2022 13.216,02 €.

Talousarvion tuloarvio jäi alle suunnitelman, mutta toimintamenotkin alittuivat reilusti. Vuonna 2021 maaseutuhallinnossa toimi 5 vakituista viranhaltijaa.

MAASEUTULAUTAKUNTA/ MAASEUTUELINKEINOT	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot				459	-459
Maksutuotot	269 300		269 300	229 755	39 545
TOIMINTATUOTOT	269 300		269 300	230 213	39 087
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-244 700		-244 700	-204 494	-40 206
Palvelujen ostot	-17 100		-17 100	-6 740	-10 360
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 300		-6 300	-5 410	-890
Avustukset	-22 000		-22 000	-21 710	-290
Muut toimintakulut	-3 200		-3 200	-208	-2 992
TOIMINTAKULUT	-293 300		-293 300	-238 562	-54 738
TOIMINTAKATE	-24 000		-24 000	-8 349	-15 651
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-7 674	7 674
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-1 444	1 444
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-9 118	9 118
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-24 000		-24 000	-17 467	-6 533
Siitä sisäiset tulot	51 000		51 000	50 736	264
Siitä sisäiset menot	-1 200		-1 200	-981	-219

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lautakunnan kokouksia, kpl	2	3	4

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
tiloja	587	583	583
lohkoja kpl	12 940	12 817	12 817
ilmoitettu pinta-ala	24 846	26 873	26 873
maksettuja tukia €	26 320 566	n. 25 milj.	25 021 668
tukipäätöksiä kpl	3 566		3 215
sähköisiä tukihakemuksia	561	557	557

Sähköisiä tukihakemuksia oli 95,54 % kaikista tuenhakijoista.

8.5 Teknisen lautakunnan tuloarviot ja määrärahat tulosalueittain

Tekninen toimi huolehtii kunnan rakennetun ympäristön toimivuudesta, ympäristön tarkoituksenmukaisesta käytöstä, edistää rakentamista, toimivan yhdyskuntarakenteen kehittymistä, terveellisen ja turvallisen asuin- ja elinympäristön muodostumista sekä huolehtii kunnan keskitetystä ruokahuollosta ja siivouspalveluista.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2021	TOTEUMA 2021
VAIKUTTA-VUUS	Palveluiden tuottaminen kunnalle ja kuntalaisille kustannustehokkaasti ja asiantuntevasti	Toimiva hallinto ja päätöksenteko	Läsnäolo lautakunnan kokouksissa	90 %	Toteutui * 92 %
		Hankkeiden ennakointi	Seuraavan vuoden rakennushankkeiden esi- ja hanke-suunnitelmat laadittu	50 %	Ei toteutunut * 46 %
		Kustannustietoisuus ja -tehokkuus	Hankkeiden kustannusarvio/toteutuma	+/- 15 %	Toteutui * -12 %
	Vetovoimaiset rakennuspaikat teollisuudelle ja asuinrakentamiselle	Monipuolinen tonttitarjonta	Kaavoitus- ja ympäristöhankkeet	Kaavoituksia vireillä 1 hanketta Ympäristöhankkeita toteutuksessa 2	Toteutui * kaavoitus 1 * ympäristö 3
	Lähiruoan käytön lisääminen	Lähiruokien tuottajat/tarjoajat	Lähiruokapäiviä vuodessa	8	Toteutui * 9
	Toimiva ja kehittyvä tukipalvelutoiminta	Yhteistyö eri asiakasryhmien kanssa	Asiakaspalautteet ruokapalveluista ja siivouksesta	Asiakastyytyväisyyskyselyn toteuttaminen	Toteutui
PROSESSIT JA RAKENTEET	Itse tuotettujen palveluiden, kuntakonsernin yhtiöiden ja ostopalveluiden tasapaino ja niiden rajapintojen selkeys	Resurssien oikea kohdentaminen ja riittävyys	Perustehtävä, työnjako ja tavoitteenasettelu kunnan sisällä selkeä		
		Selkeät prosessit ja tehtäväkoko- naisuudet	Rakentamisohjelman toteutuminen suunnitelmien mukaan %	70 %	Ei toteutunut * 31 %

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETA-SO 2021	TOTEUMA 2021
VOIMAVARAT JA TALOUS	Palveluiden ja toimintojen oikea taksarakenne ja tasapainoinen talous	Ajantasainen taksarakenne ja kustannus-seuranta	Taksojen ja maksujen tarkastukset	50 %	Ei toteutunut * 14 %
	Ostopalveluiden käyttö	Palveluiden oston suunnitelmallisuus	Talousarvion mukaisten ostopalveluiden toteutuminen	90 %	Toteutui * 90 %
	Toimivat tietojärjestelmät ja työvälineet	Asianmukaiset järjestelmät ja työvälineet			
UUDISTUMINEN JA HENKILÖSTÖ	Osaavan ja motivoituneen työvoiman riittävyys	Kehityskeskustelut	Kehityskeskustelujen lukumäärä/hlö/vuosi	1	Ei toteutunut
	Osaamisen kehittäminen	Henkilöstön koulutus	Koulutuspäivien määrä/henkilö	Keskimäärin 0,5 pv/henkilö	Ei toteutunut * 0,4

ARVIO TEKNISEN LAUTAKUNNAN KOKONAISONNISTUMISESTA

Tekninen toimi saavutti pääosin asetetut taloudelliset tavoitteet. Lautakunnan toimintatuotot (ml. sisäiset erät) olivat 1 235 578,09 (tot. 98,8 %) ja toimintamenot (ml. sisäiset erät) -4 114 568,90 € (tot. 98,4 %). Toimintakatteeksi muodostui -2 878 990,81 € (tot. 98,3 %).

Kiinteistöt-tulosalueen toimintatuotot alittuivat n. 10 %:lla (n. 70 000 €), josta suurin osa muodostui vuokratuottojen alituksesta n. 54 000 €:lla. Kaavoitus ja ympäristö -tulosalueen toimintakatetta alentaa rakennuslupamaksujen ylittyminen n. 47 000 €:lla ja se, ettei vuonna 2021 tehty asemakaavoitukseen liittyviä palveluhankintoja. Vuoden 2021 aikana tehtiin Vanhusten rivitalojen asuntoihin pintaremontteja ja muutamaan asuntoon myös perusteellisempia remontteja. Lisäksi koulukeskuksessa uusittiin alakattorakenteita.

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	536 100		536 100	527 526	8 574
Maksutuotot	25 100		25 100	72 270	-47 170
Muut toimintatuotot	689 500		689 500	635 736	53 764
TOIMINTATUOTOT	1 250 700		1 250 700	1 235 532	15 168
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 837 400		-1 837 400	-1 802 925	-34 475
Palvelujen ostot	-806 800		-806 800	-728 387	-78 413
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 345 300		-1 345 300	-1 385 426	40 126
Avustukset	-12 500		-12 500	-6 108	-6 392
Muut toimintakulut	-178 200		-178 200	-191 934	13 734
TOIMINTAKULUT	-4 180 200		-4 180 200	-4 114 781	-65 419
TOIMINTAKATE	-2 929 500		-2 929 500	-2 879 249	-50 251
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 010 600		-1 010 600	-1 045 713	35 113
Poistot ja arvonalentumiset	-1 010 600		-1 010 600	-1 045 713	35 113
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				2 538 424	-2 538 424
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-355 211	355 211
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				2 183 214	-2 183 214
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 940 100		-3 940 100	-1 741 747	-2 198 353
Siitä sisäiset tulot	231 100		231 100	247 409	-16 309
Siitä sisäiset menot	-211 400		-211 400	-225 072	13 672
TEKNINEN JOHTO	Alkup.	TA	TA +	TOTEUMA	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät	TA	muutos	muutos	2021	
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	13 000		13 000	12 997	3
TOIMINTATUOTOT	13 000		13 000	12 997	3
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-195 300		-195 300	-190 032	-5 268
Palvelujen ostot	-10 400		-10 400	-7 046	-3 354
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 500		-1 500	-2 156	656
Muut toimintakulut	-5 000		-5 000	-1 229	-3 771
TOIMINTAKULUT	-212 200		-212 200	-200 463	-11 737
TOIMINTAKATE	-199 200		-199 200	-187 467	-11 734
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 400		-3 400	-2 241	-1 159
Poistot ja arvonalentumiset	-3 400		-3 400	-2 241	-1 159
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-4 604	4 604
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-2 004	2 004
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-6 608	6 608
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-202 600		-202 600	-196 315	-6 285
Siitä sisäiset menot	-1 400		-1 400	-1 315	-85

Toiminnan tunnuslukuja	TA 2021	TP 2021
Lautakunnan kokouksia, kpl/v	10	9

YLEISET ALUEET	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	600		600	700	-100
TOIMINTATUOTOT	600		600	700	-100
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-104 800		-104 800	-76 883	-27 917
Palvelujen ostot	-313 000		-313 000	-316 637	3 637
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-55 000		-55 000	-53 958	-1 043
Avustukset	-12 500		-12 500	-6 108	-6 392
Muut toimintakulut	-1 000		-1 000	-3 125	2 125
TOIMINTAKULUT	-486 300		-486 300	-456 711	-29 589
TOIMINTAKATE	-485 700		-485 700	-456 011	-29 689
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-348 400		-348 400	-390 373	41 973
Poistot ja arvonalentumiset	-348 400		-348 400	-390 373	41 973
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-3 070	3 070
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-85 907	85 906
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-88 976	88 976
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-834 100		-834 100	-935 361	101 261
Siitä sisäiset menot				-90	90

Toiminnan tunnuslukuja	TA 2021	TP 2021
Tiestön kunnossapito; €/km/v	1 400	1 653

KIINTEISTÖT	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	27 500		27 500	11 649	15 851
Maksutuotot	4 500		4 500	4 482	18
Muut toimintatuotot	689 500		689 500	635 380	54 120
TOIMINTATUOTOT	721 500		721 500	651 511	69 989
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-330 700		-330 700	-334 912	4 212
Palvelujen ostot	-261 000		-261 000	-257 522	-3 478
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-632 300		-632 300	-660 530	28 230
Muut toimintakulut	-170 700		-170 700	-173 175	2 475
TOIMINTAKULUT	-1 394 700		-1 394 700	-1 426 139	31 439
TOIMINTAKATE	-673 200		-673 200	-774 628	101 428
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-541 100		-541 100	-528 344	-12 756
Poistot ja arvonalentumiset	-541 100		-541 100	-528 344	-12 756
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				1 057 370	-1 057 370
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-168 872	168 872
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				888 498	-888 498
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 214 300		-1 214 300	-414 474	-799 826
Siitä sisäiset tulot	17 500		17 500	21 329	-3 829
Siitä sisäiset menot	-210 000		-210 000	-223 000	13 000

Toiminnan tunnuslukuja	TA 2021	TP 2021
Kiinteistöjen kunnossapitokustannukset; €/m ³ /vuosi	12	13,49

LÄMPÖKESKUS	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	460 000		460 000	468 370	-8 370
Muut toimintatuotot				344	-344
TOIMINTATUOTOT	460 000		460 000	468 714	-8 714
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-48 000		-48 000	-50 499	2 499
Palvelujen ostot	-21 000		-21 000	-13 217	-7 783
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-273 000		-273 000	-281 444	8 444
TOIMINTAKULUT	-342 000		-342 000	-345 159	3 159
TOIMINTAKATE	118 000		118 000	123 555	-5 555
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-102 800		-102 800	-102 465	-335
Poistot ja arvonalentumiset	-102 800		-102 800	-102 465	-335
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-1 535	1 535
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-35 571	35 571
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-37 105	37 106
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	15 200		15 200	-16 016	31 216
Siitä sisäiset tulot	210 000		210 000	222 890	-12 890

Toiminnan tunnuslukuja	TA 2021	TP 2021
Kotimaisen polttoaineen osuus, %	90	94

KAAVOITUS JA YMPÄRISTÖ	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	20 000		20 000	67 089	-47 089
TOIMINTATUOTOT	20 000		20 000	67 089	-47 089
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-42 000		-42 000	-32 473	-9 527
Palvelujen ostot	-138 000		-138 000	-83 799	-54 201
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 500		-3 500	-576	-2 924
Muut toimintakulut				-12 350	12 349
TOIMINTAKULUT	-183 500		-183 500	-129 197	-54 303
TOIMINTAKATE	-163 500		-163 500	-62 108	-101 392
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 300		-4 300	-3 649	-651
Poistot ja arvonalentumiset	-4 300		-4 300	-3 649	-651
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-2 414	2 414
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-2 414	2 414
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-167 800		-167 800	-68 171	-99 629
Siitä sisäiset tulot				150	-150

Toiminnan tunnuslukuja	TA 2021	TP 2021
Myönnetty rakentamisen luvat ja käsitellyt ilmoitukset	70	72

TUKIPALVELUKESKUS	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	35 600		35 600	34 510	1 090
Muut toimintatuotot				12	-12
TOIMINTATUOTOT	35 600		35 600	34 522	1 078
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 116 600		-1 116 600	-1 118 127	1 527
Palvelujen ostot	-63 400		-63 400	-50 166	-13 234
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-380 000		-380 000	-386 763	6 763
Avustukset					
Muut toimintakulut	-1 500		-1 500	-2 055	555
TOIMINTAKULUT	-1 561 500		-1 561 500	-1 557 112	-4 388
TOIMINTAKATE	-1 525 900		-1 525 900	-1 522 590	-3 310
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-10 600		-10 600	-18 641	8 041
Poistot ja arvonalentumiset	-10 600		-10 600	-18 641	8 041
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				1 490 263	-1 490 263
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-60 444	60 444
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				1 429 820	-1 429 820
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 536 500		-1 536 500	-111 411	-1 425 089
Siitä sisäiset tulot	3 600		3 600	3 040	560
Siitä sisäiset menot				-667	667

Toiminnan tunnuslukuja	TA 2021	TP 2021
Valmistettavia ateroita; kpl/pv	750	790

8.6 Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta tarjoaa kuntalaisille mahdollisuuksia monipuoliseen itsensä kehittämiseen ja osallistumiseen ylläpitämällä ja kehittämällä varhaiskasvatus-, koulutus-, kirjasto- ja vapaa-aikapalveluita.

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAIN-TEKIJÄT	MITTARIT	TAVOITETASO 2021	TOTEUMA 2021
VAIKUTTA-VUUS	Kehittyvät sivistystoimen palvelut	Systemaattinen arviointi	Arviointijärjestelmä	Laatu- ja arviointijärjestelmien kehittäminen tulosalueilla käynnissä	Toteutui osittain
		Säännöllinen asiakaspalautteen kerääminen	Palautekyselyt	Vähintään 1 sivistystoimen palveluita koskeva palautekysely	Toteutui, 1 palautekysely
	Kierrättäminen osana kestävä kehitystä	Kierrättämisen mahdollistavat olosuhteet	Kierrättävien toimipisteiden lkm	Vähintään 5 toimipisteessä kierrätetään paperi, kartonki, metalli, lasi sekä akut ja paristot	Toteutui, 5 toimipisteessä
	Aktiivinen ulkoinen viestintä ja markkinointi	Viestintä pohjautuu kuntastrategiaan ja hyvään hallintoon	Toimenpiteet	Sivistystoimi näkyy ja kuuluu positiivisesti ulospäin	Toteutui
PROSESSIT JA RAKENTEET	Lapsi- ja perhemyönteisyys	Lasten oikeudet tunnetaan ja ne toteutuvat	Toimenpiteet	Tutustuminen Unicefin lapsiystävällinen kunta -malliin ja lapsistrategian taustaineistoihin	Toteutui osittain
	Hyvinvoiva lapsi ja nuori	Opiskeluhooldotyön prosessit ovat toimivia	Toimenpiteet	Monialaisten toimijoiden toimintatapojen selkeyttäminen	Toteutui
VOIMAVARAT JA TALOUS	Tasapainoinen sivistystoimen talous	Talouden ja toiminnan jatkuva seuranta ja reagointivalmius	Seurannan tiheys	Esimiehet 1 krt/kk Lautakunta 4 krt/v	Toteutui
		Hankerahoitusmahdollisuuksien	Saadut hankerahoitukset kpl	4 kpl	Toteutui, 5 kpl

NÄKÖKULMA	STRATEGISET TAVOITTEET	AVAIN-TEKIJÄT	MITTARIT	TAVOITETASO 2021	TOTEUMA 2021
		hyödyntäminen			
UUDISTUMI-NEN JA HENKILÖSTÖ	Hyvä johtaminen	Johtamis-osaaminen	Esimiehillä suoritettuna Jet tai vastaava johtamiskoulutus	88 %	Toteutui osittain, 71 %, 1 tutkinto kesken
		Hyvien johtamiskäytäntöjen jakaminen	Toimenpiteet	Sivistystoimen esimiesten vertaisverkostotoiminta	Toteutui osittain
		Säännölliset kehityskeskustelut	Käydyt kehityskeskustelut % henkilöstöstä	100 %	Toteutui osittain, 93 %
	Osaava ja motivoitunut henkilöstö	Henkilöstökoulutuksen mahdollistaminen	Koulutukseen osallistuminen % henkilöstöstä	100 %	Toteutui osittain, 96 %
			Koulutuspu /v vak. hlöstö	4	3,1

ARVIO SIVISTYSLAUTAKUNNAN KOKONAISONNISTUMISESTA

Sivistyslautakunnan toimintamenot alittuivat kokonaisuudessaan 422 017 € toteuman ollessa 92,1 %. Keväästä 2020 alkaen vaikuttanut koronapandemia aiheutti sen, että lukuisia tapahtumia ja toimintoja ei voinut järjestää, joten määrärahoja jäi käyttämättä. Palveluiden ostoissa merkittävimmät alitukset muodostuivat Kivalo-opiston määrärahapalautuksista, lastenhoidon tukien tarpeen pienenemisestä ja perus- ja lukiokoulutuksen arvioitua pienemmistä koulumatkakustannuksista. Toimintatuotot muodostuivat hivenen arvioitua suuremmiksi johtuen saaduista hankerahoituksista.

Kuntastrategiaan sisältyvää kestäväää kehitystä ja ekologista ajattelua edistettiin sivistystoimen yksiköissä käynnistämällä kierrätystoiminta useassa toimipisteessä yhteistyössä teknisen toimen kanssa. Viestintää ja markkinointia edistettiin siten, että liki kaikki sivistystoimen yksiköt olivat vuoden aikana esillä tiedotusvälineissä ja somekanavissa. Lisäksi sivistystoimesta osallistuttiin aktiivisesti kunnan yhteisen sometiimin toimintaan.

Varhaiskasvatuksessa oli vuoden lopussa 129 lasta. Varhaiskasvatusjohtaja vaihtui toimintavuoden aikana ja 1.8. alkaen rekrytoitiin vakituinen varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Saaduilla hankerahoituksilla voitiin varhaiskasvatukseen rekrytoida ylimääräinen opettaja ja lastenhoitaja. Rekrytoinnit mahdollistivat suuremman panostuksen erityisvarhaiskasvatukseen vuoden aikana. Palvelusetelin kattohintaa nostettiin ja Kemianmaahan Pilke Virta -päiväkotia hyväksyttiin uudeksi palvelusetelituottajaksi. Valtuustaloite maksuttomasta varhaiskasvatusvuodesta hyväksyttiin ja se toteutuu ensimmäisen kerran vuonna 2023.

Esi- ja perusopetuksessa oli 20.9. tilastointipäivänä 332 oppilasta. Kouluissa toimittiin edelleen pitkälti koronatilanteen ehdoilla. Koulutyössä keskityttiin perusasioihin ja oheistapahtumat jäivät koronan vuoksi pois. Perusopetuksen opetussuunnitelmaa päivitettiin päättöarvioinnin kriteereiden osalta. Valmistavaa opetusta järjestettiin Lapinniemen koulussa melkein koko vuoden ajan. Saaduilla hankerahoituksilla voitiin palkata Louen koululle lisäohjaaja ja Lapinniemelle erityisopettaja sekä resurssiopettaja. Lisäksi hankerahoituksella voitiin tarjota kaikilla kouluilla tukiovetustunteja koronavaikutusten tasoittamiseksi. Opiskelijahuollossa tapahtui muutoksia vuoden aikana. Kuraattoripalveluita ei enää tuoteta omana toimintana vaan ostetaan ulkopuoliselta toimijalta. Samoin vuoden lopussa psykologipalveluiden tuottaja vaihtui.

Lukiossa oli 20.9. 38 varsinaista opiskelijaa sekä 1 aineopiskelija. Lukion uusi opetussuunnitelma otettiin käyttöön 1.8. alkaen ensimmäisen vuoden opiskelijoilla. Samaan aikaan astui voimaan myös uusi oppivelvollisuuslaki. Sen myötä lukion (kuten koko toisen asteen) opinnoista tuli maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Oppivelvollisuusudistukseen liittyen piti hallintosääntöön tehdä laajasti uudistuksia uusien roolien ja tehtävien myötä.

Koronapandemia näkyi ja vaikutti kirjaston toimintaan monin tavoin edelleen viime vuoden aikana. Kirjaston tapahtumatuotantoa jouduttiin supistamaan suunnitellusta. E-aineistopalvelujen kysyntä kasvoi räjähdysmäisesti ja loppuvuodesta aloittanut Pohjoisen eKirjasto käynnistyi sopivaan aikaan. Toimintaa sopeutettiin tilanteeseen mm. järjestämällä kouluille tarjottavat kirjavinkkaukset etävinkkauksina ja tarjoamalla esikoululaisille ja iltapäiväkerholaisille kirjakassipalvelua. Omatoimikirjastoa käytettiin vilkkaasti. Vuoden aikana oli yli 1500 kirjautumista, keskimäärin liki 40 kirjautumista viikossa.

Vapaa-aikatoimessa koronarajoitukset näkyivät keväällä tapahtumien totaalisena pysähdyksenä. Keväällä Meri-Lapin jousikvartetti striimasi konserttejaan ja ne olivat kuntalaisten kuunneltavissa verkon kautta. Kouluille ja varhaiskasvatukseen hankittiin myös Soivan Siilin videokonsertti. Nuorisotilaa voitiin pitää avoinna koko vuoden ja siellä kävikin kiitettävässä määrin erityisesti varhaisnuoria. Syksyllä tapahtumatuotantoa voitiin jonkin verran avata. Vapaa-aikatoimessa valmisteltiin toiminnan vuosikellot liikunta-, kulttuuri- ja nuorisotyöhön. Vapaa-aikatoimi sai käyttöönsä kuolinpesän omaisuutta. Sen käytöstä tehtiin suunnitelma sivistyslautakunnassa ja nuorisovaltuusto jatkossa edistää saatujen määrärahojen käyttöä.

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Ulkoiset ja sisäiset erät
TOIMINTATUOTOT

	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Myyntituotot	55 400		55 400	59 726	-4 326
Maksutuotot	132 700		132 700	138 327	-5 627
Tuet ja avustukset	99 700		99 700	140 726	-41 026
Muut toimintatuotot				1 876	-1 876
TOIMINTATUOTOT	287 800		287 800	340 655	-52 855

TOIMINTAKULUT

Henkilöstökulut	-3 833 400		-3 833 400	-3 712 649	-120 751
Palvelujen ostot	-1 117 000		-1 117 000	-870 867	-246 133
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-229 700		-229 700	-233 452	3 752
Avustukset	-175 000		-175 000	-113 478	-61 522
Muut toimintakulut	-12 000		-12 000	-14 636	2 636
TOIMINTAKULUT	-5 367 100		-5 367 100	-4 945 082	-422 018

TOIMINTAKATE

	-5 079 300		-5 079 300	-4 604 427	-474 873
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-123 100		-123 100	-133 493	10 393
Poistot ja arvonalentumiset	-123 100		-123 100	-133 493	10 393

LASKENNALLISET ERÄT (netto)				
Vyörytykset			-1 435 876	1 435 876
Luontoisedut				
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)			-104 518	104 518
LASKENNALLISET ERÄT (netto)			-1 540 394	1 540 394
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-5 202 400	-5 202 400	-6 278 314	1 075 914
Siitä sisäiset tulot				
Siitä sisäiset menot	-7 000	-7 000	-3 580	-3 420

SIVISTYSTOIMEN JOHTO	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	3 700		3 700	4 031	-331
TOIMINTATUOTOT	3 700		3 700	4 031	-331
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-83 200		-83 200	-82 850	-350
Palvelujen ostot	-7 200		-7 200	-5 492	-1 708
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 700		-2 700	-1 571	-1 129
TOIMINTAKULUT	-93 100		-93 100	-89 913	-3 187
TOIMINTAKATE	-89 400		-89 400	-85 882	-3 518
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 000		-2 000		-2 000
Poistot ja arvonalentumiset	-2 000		-2 000		-2 000
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-3 070	3 070
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-1 232	1 232
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-4 302	4 302
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-91 400		-91 400	-90 184	-1 216
Siitä sisäiset menot	-1 100		-1 100	-1 336	236

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lautakunnan kokouksia, kpl	8	7	7

VARHAISKASVATUS	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	105 000		105 000	103 909	1 091
Tuet ja avustukset	9 700		9 700	33 833	-24 133
TOIMINTATUOTOT	114 700		114 700	137 742	-23 042
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-900 000		-900 000	-839 373	-60 627
Palvelujen ostot	-214 000		-214 000	-185 746	-28 254
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 100		-12 100	-10 807	-1 293
Avustukset	-152 000		-152 000	-93 918	-58 082
Muut toimintakulut				-2 298	2 298
TOIMINTAKULUT	-1 278 100		-1 278 100	-1 132 143	-145 957
TOIMINTAKATE	-1 163 400		-1 163 400	-994 401	-168 999
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 700		-7 700	-12 302	4 602
Poistot ja arvonalentumiset	-7 700		-7 700	-12 302	4 602
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-297 731	297 731
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-5 788	5 788
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-303 519	303 519
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 171 100		-1 171 100	-1 310 222	139 122

Siitä sisäiset menot -700 -700 -115 -585

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lapsia (keskimäärin kuukaudessa)	131	110	110
Hoitopäiviä vuodessa	*	18 200	14 470

*Tietojärjestelmävaihdoksen vuoksi hoitopäivien määrää ei voitu luotettavasti laskea.

PERUSKOULUTUS	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	55 400		55 400	59 748	-4 348
Maksutuotot	15 000		15 000	21 613	-6 613
Tuet ja avustukset	63 500		63 500	73 250	-9 750
Muut toimintatuotot				1 852	-1 852
TOIMINTATUOTOT	133 900		133 900	156 463	-22 563
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-2 169 300		-2 169 300	-2 118 474	-50 826
Palvelujen ostot	-677 600		-677 600	-538 832	-138 768
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-144 500		-144 500	-149 322	4 822
Muut toimintakulut	-8 000		-8 000	-10 751	2 751
TOIMINTAKULUT	-2 999 400		-2 999 400	-2 817 380	-182 020
TOIMINTAKATE	-2 865 500		-2 865 500	-2 660 917	-204 583
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-108 900		-108 900	-114 075	5 175
Poistot ja arvonalentumiset	-108 900		-108 900	-114 075	5 175
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-957 547	957 547
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-80 523	80 523
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-1 038 070	1 038 070
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 974 400		-2 974 400	-3 813 062	838 662
Siitä sisäiset menot	-3 500		-3 500	-1 128	-2 372

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Oppilaita	319	328	332
Oppilaita, 11-v oppivelvollisuus	6	6	6
Iltaopäivätoimintaan osallistuvia	21	22	21

LUKIOKOULUTUS	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	2 000		2 000	4 321	-2 321
Tuet ja avustukset	14 000		14 000	22 243	-8 243
TOIMINTATUOTOT	16 000		16 000	26 564	-10 564
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-416 100		-416 100	-417 597	1 497
Palvelujen ostot	-40 000		-40 000	-18 557	-21 443
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 100		-16 100	-18 063	1 963
Muut toimintakulut	-4 000		-4 000	-1 566	-2 434
TOIMINTAKULUT	-476 200		-476 200	-455 783	-20 417
TOIMINTAKATE	-460 200		-460 200	-429 218	-30 982
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot				-1	1
Poistot ja arvonalentumiset				-1	1
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					

Vyörytykset			-116 759	116 759
Luontoisedut				
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)			-5 738	5 738
LASKENNALLISET ERÄT (netto)			-122 497	122 497
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-460 200	-460 200	-551 717	91 517
Siitä sisäiset menot	-600	-600	-407	-193

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Opiskelijoita	39	37	39
Yo-tutkintoja	17	14	14

AIKUISKOULUTUS	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot					
TOIMINTATUOTOT					
TOIMINTAKULUT					
Palvelujen ostot	-100 000		-100 000	-79 805	-20 195
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 000		-3 000		-3 000
TOIMINTAKULUT	-103 000		-103 000	-79 805	-23 195
TOIMINTAKATE	-103 000		-103 000	-79 805	-23 195
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)					
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-103 000		-103 000	-79 805	-23 195

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Opiskelijoita	613	800	606
Opetustunteja	2 475	4 300	2 877

KIRJASTO	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot				-22	22
Maksutuotot	3 000		3 000	3 959	-959
Muut toimintatuotot					
TOIMINTATUOTOT	3 000		3 000	3 937	-937
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-156 400		-156 400	-148 158	-8 242
Palvelujen ostot	-17 300		-17 300	-15 855	-1 445
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-46 500		-46 500	-49 085	2 585
Muut toimintakulut				-21	21
TOIMINTAKULUT	-220 200		-220 200	-213 120	-7 080
TOIMINTAKATE	-217 200		-217 200	-209 182	-8 018
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 700		-3 700	-6 321	2 621
Poistot ja arvonalentumiset	-3 700		-3 700	-6 321	2 621
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-40 929	40 929
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-9 762	9 762
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-50 692	50 692
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-220 900		-220 900	-266 196	45 296
Siitä sisäiset tulot					
Siitä sisäiset menot	-400		-400	-154	-246

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lainoja	41 946	48 000	48 258
Asiakaskäyntejä	17 323	42 000	17 390
Verkkopalvelukäyntejä	*12 435	10 000	13 083

* kunnan verkkosivujen kävijämäärästä oli tietoa saatavilla vain kesäkuusta 2020 lähtien

VAPAA-AIKA	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Maksutuotot	4 000		4 000	493	3 507
Tuet ja avustukset	12 500		12 500	11 400	1 100
Muut toimintatuotot				24	-24
TOIMINTATUOTOT	16 500		16 500	11 917	4 583
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-108 400		-108 400	-106 196	-2 204
Palvelujen ostot	-60 900		-60 900	-26 579	-34 321
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 800		-4 800	-4 603	-197
Avustukset	-23 000		-23 000	-19 560	-3 440
TOIMINTAKULUT	-197 100		-197 100	-156 939	-40 161
TOIMINTAKATE	-180 600		-180 600	-145 021	-35 579
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-800		-800	-793	-7
Poistot ja arvonalentumiset	-800		-800	-793	-7
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-19 840	19 840
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-1 475	1 475
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-21 315	21 315
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-181 400		-181 400	-167 129	-14 271
Siitä sisäiset menot	-700		-700	-438	-262

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Nuorisotilakäyntejä	622	500	1 503
Tapahtumia	20	40	35
Avustusten saajia	18	17	10

8.7 Sosiaali- ja terveystoimen lautakunta

Sosiaali- ja terveystoimen toiminta-ajatuksena on huolehtia kunnan peruspalveluista toimivalla ja tarkoituksenmukaisella tavalla, ammattitaitoisen henkilöstön avulla, tukien kuntalaisten omaehtoista selviytymistä. Sosiaali- ja terveystoimi vastaa aktiivisesti tulevien vuosien palvelutarpeiden haasteisiin.

NÄKÖ-KULMA	STRATEGI-SET TAVOITTEET	AVAINTEKI-JÄT	MITTARIT	TAVOITETASO 2021	TOTEUMA 2021
VAIKUT-TAVUUS	Hyvinvoiva kuntalainen	Hoitotakuun ja palvelulupa-uksen toteutuminen	Kiireettömään hoitoon pääsy, T3 aika päivinä	lääkäri 3 hammaslääkäri 4 hoitaja 1 suuhygienisti 4 psykiatrinen sh 2 fysioterapeutti 2	lääkäri 2,7 hammaslääkäri 14,7 hoitaja 0 suuhygienisti 14,8 psykiatrinen sh 0 fysioterapeutti 2,5
		Vanhuspalveluiden laatusuositus	>75 -vuotiaita kotona asuvat	Vähintään 93 % ikäryhmästä	92 %
	Osallistuva kuntalainen	Asiakaspalautteiden antaminen	Sähköisen palautekanavan käyttö/kk	120	Ei tietoa
	Avoimuus ja luotettavuus päätöksenteossa sekä palveluissa	Toiminnan laillisuus, päätösten oikeellisuus ja lainmukaisuus	Oikaisuvaatimukset, kantelut ja muututukset	Korkeintaan 10	Alle 10 toteutunut
PROSES-SIT JA RAKENTEET	Toimiva palvelurakenne	Asiantuntija-asiakkaiden mukaan ottaminen, osallistuminen Hoiva- ja hoitoyksiköiden käyttö	Kokoontumisen/vuosi Kuukausittainen kuormitusprosentin keskiarvo -vuodeosasto -Kullerot -Kurjenpesä	2 90 98 96	Ei toteutunut 77,77 91,47
	Sote-palveluiden järjestäminen Tervolassa	Sote maakuntavalmistelu-työhön osallistuminen (tul-sote ja rakennehankkeet)	Osallistuminen	Osallistutaan	Osallistutaan
		Osaulkoistus Terveystalo	jr kokoukset/kk	1	Ei toteutunut syksyllä
		Asiakas- ja potilasturvallisuuden lisääminen	Haipro-ilmoitusten määrä, lääkepoikkeamat	< 80	vanhuspalvelut:98 vuodeos:12
	Laadunhallinnan kehittäminen	Hoidon ja hoivan laadun kehittäminen	Laadunhallinnan ja potilas-/asiakasturvall	Päivitetään	Toteutunut osittain ja jatkuu

NÄKÖ- KULMA	STRATEGI- SET TAVOITTEET	AVAINTEKI- JÄT	MITTARIT	TAVOITETASO 2021	TOTEUMA 2021
	Monipuolinen viestintä	Sosiaali- ja terveystoimen medianäkyvyys	isuussuunnitelman päivittäminen Mediajulkaisu/vuosi	12	Toteutunut
VOIMAVARAT JA TALOUS	Voimavarojen oikea suunnittaminen	Talouden ja toiminnan jatkuva seuranta Toiminta on tehokasta ja taloudellista	Seurannan tiheys Bruttomenot /asukas € *Sosiaali- ja terveystoimen johto *Sosiaali-palvelut *Perusturva *Perusterveydenhuolto *Erikois-sairaanhoito	Vastuualueiden esimiehet 1 kertaa/kk Lautakunta 4 kertaa/vuosi 80 1501 6 1187 1710	Toteutunut 62 1383 6 1265 1846
UUDISTUMINEN JA HENKILÖSTÖ	Motivoitunut ja osaava henkilöstö Työssä jaksaminen	Ammattitaitoisuus Työhyvinvointi	Kehittämisen ja koulutussuunnitelma ajan tasalla Täydennyskoulutuspäivät/työntekijä/vuosi Kehittämiskeskustelut toteutuvat kerran vuodessa TYHY-päivät järjestetään/vuosi	Toteutuu 3 Toteutuu 100 % 2	Toteutuu Toteutuu n. 80 % 1

ARVIO SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNNAN KOKONAISONNISTUMISESTA

Sosiaali- ja terveyslautakunnan kokonaistaloudellinen onnistuminen oli erittäin hyvä. Kuntalaisten sosiaali- ja terveyspalvelut pystyttiin järjestämään hyvin.

Covid-19 pandemia näkyi sosiaali- ja terveyspalveluissa monella eri tavalla. Varautumiset koronapandemiaan

veivät voimavaroja jokaisesta toimintayksiköstä. Poikkeusolot vaikuttivat myös palveluiden tuottamiseen ja erilaisiin käytännön järjestelyihin sekä osittain palveluiden keskeytyksiin tai rajoituksiin. Vuodelle 2021 suunnitellut toimenpiteet ja toiminnot tuli priorisoida koronan edessä toisille sijoille. Henkilöstön jaksaminen, selviytyminen on ollut erinomaista. Sijaisten saatavuus on ollut haasteellista. Pandemian vuoksi lomautuksien sijaan saimme muutamaksi kuukaudeksi lisätyövoimaa eri sote-yksiköihin kunnan muista toiminnoista mm. tuki- ja hoitotyöhön. Sote-toimintojen sisällä on tehty erilaisia toimenpiteitä henkilöstön käytössä. Etätyö tuli nopealla aikataululla käyttöön ja asiakastyötä muutettiin ennakkoajanvarauksen kautta toimivaksi. Lähipalvelua ja yhteydenpitoa toteutettiin puhelimin ja eri digiviestintävälinein omaisiin, yhteistyökumppaneihin ja muihin verkostoihin päin. Etäkoulutuksen valmistelutyötä tehtiin. Tiedottamista tehtiin eri muodoissa ja tiheästi (sisäinen ja ulkoinen viestintä). Maakunnalliset sote-hankkeet lähtivät liikkeelle, pääasiallisesti hanke-esittelyin. Maakunnallisiin sote-hankkeisiin liittyen on tullut paljon erilaisia kyselyjä mm. henkilöstö ja asiakasmääriin ja asiakkuuksiin liittyen, jotka ovat kaiken muun työn ja kiireen ohella työllistäneet henkilökuntaa. Sosiaali- ja terveystoimen puolella on ollut paljon henkilövaihdoksia ja pitkiä virkavapauksia, jotka ovat kuormittaneet henkilökuntaa huomattavan paljon. Uuden tk-rakennuksen suunnittelua jatkettiin. Tiivis yhteistyö Terveystalon kanssa auttoi erityisesti pandemiatyössä.

Sosiaali- ja terveystaloutakunta toimi seurantaryhmänä Terveystalon sopimuksen valvonnan osalta.

Taloudellisesti sosiaali- ja terveystaloutakunta kokonaisuudessaan pysyi annetuissa määrärahoissa.

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	67 000		67 000	17 901	49 099
Maksutuotot	1 292 700		1 292 700	1 675 267	-382 567
Tuet ja avustukset	10 000		10 000	373 138	-363 138
Muut toimintatuotot				6 962	-6 962
TOIMINTATUOTOT	1 369 700		1 369 700	2 073 268	-703 568
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-4 935 800		-4 935 800	-4 756 908	-178 892
Palvelujen ostot	-7 929 300		-7 929 300	-7 850 381	-78 919
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-316 000		-316 000	-336 061	20 061
Avustukset	-288 000		-288 000	-178 996	-109 004
Muut toimintakulut	-6 200		-6 200	-30 729	24 529
TOIMINTAKULUT	-13 475 300		-13 475 300	-13 153 076	-322 224
TOIMINTAKATE	-12 105 600		-12 105 600	-11 079 807	-1 025 793
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-54 200		-54 200	-46 921	-7 279
Poistot ja arvonalentumiset	-54 200		-54 200	-46 921	-7 279
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-1 467 243	1 467 243
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-222 091	222 091
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-1 689 334	1 689 334
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-12 159 800		-12 159 800	-12 816 062	656 262
Siitä sisäiset tulot				152	-152
Siitä sisäiset menot	-22 200		-22 200	-26 220	4 020
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMEN JOHTO	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-197 100		-197 100	-166 356	-30 744

Palvelujen ostot	-32 600	-32 600	-11 801	-20 799
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 900	-7 900	-2 377	-5 523
TOIMINTAKULUT	-237 600	-237 600	-180 534	-57 066
TOIMINTAKATE	-237 600	-237 600	-180 534	-57 066
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-200	-200	-163	-37
Poistot ja arvonalentumiset	-200	-200	-163	-37
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				
Vyörytykset			-7 674	7 674
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)			-2 353	2 353
LASKENNALLISET ERÄT (netto)			-10 027	10 027
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-237 800	-237 800	-190 724	-47 076
Siitä sisäiset menot	-2 000	-2 000	-1 713	-287

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Lautakunnan kokouksia	10	9	10

SOSIAALIPALVELUT	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	48 000		48 000	2 838	45 162
Maksutuotot	685 000		685 000	1 107 340	-422 340
Tuet ja avustukset	6 000		6 000		6 000
Muut toimintatuotot				6 962	-6 962
TOIMINTATUOTOT	739 000		739 000	1 117 141	-378 141
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-3 441 800		-3 441 800	-3 249 224	-192 576
Palvelujen ostot	-692 100		-692 100	-492 203	-199 897
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-74 100		-74 100	-64 819	-9 281
Avustukset	-270 000		-270 000	-160 194	-109 806
Muut toimintakulut				-20 599	20 599
TOIMINTAKULUT	-4 478 000		-4 478 000	-3 987 038	-490 962
TOIMINTAKATE	-3 739 000		-3 739 000	-2 869 898	-869 102
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-35 900		-35 900	-27 533	-8 367
Poistot ja arvonalentumiset	-35 900		-35 900	-27 533	-8 367
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-850 033	850 033
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-50 450	50 450
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-900 483	900 483
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-3 774 900		-3 774 900	-3 797 914	23 014
Siitä sisäiset tulot					
Siitä sisäiset menot	-18 000		-18 000	-23 605	5 605

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kodinhuoltoapua saaneita lapsiperheitä	6	12	3
Muita kodinhuoltoapua saaneita talouksia	147	130	92
Vammaisetuuksien saajia	53	65	
Asumispalvelujen asukkaita/v.	85	75	80
Asumispalvelupäiviä	32 119	27 000	21 995
Omaishoidon tuen saajia vuoden aikana	34	37	34
Perheneuvolan asiakkaat	28	20	25
Perheneuvolakäynnit	63	45	61

Kotikuntoutuksen ohjausasiakkaat	37	25	41
----------------------------------	----	----	----

PERUSTURVA	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Tuet ja avustukset	4 000		4 000	7 668	-3 668
TOIMINTATUOTOT	4 000		4 000	7 668	-3 668
TOIMINTAKULUT					
Avustukset	-18 000		-18 000	-18 802	802
TOIMINTAKULUT	-18 000		-18 000	-18 802	802
TOIMINTAKATE	-14 000		-14 000	-11 134	-2 866
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-690	690
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-690	690
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-14 000		-14 000	-11 824	-2 176

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Kuntouttavan työtoiminnan sopimukset	17	25	19

PERUSTERVEYDENHUOLTO	Alkup. TA	TA muutos	TA + muutos	TOTEUMA 2021	Poikkeama
Ulkoiset ja sisäiset erät					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	19 000		19 000	15 063	3 937
Maksutuotot	607 700		607 700	567 927	39 773
Tuet ja avustukset				365 470	-365 470
TOIMINTATUOTOT	626 700		626 700	948 460	-321 760
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-1 296 900		-1 296 900	-1 299 773	2 873
Palvelujen ostot	-2 004 600		-2 004 600	-2 067 303	62 703
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-234 000		-234 000	-268 866	34 866
Muut toimintakulut	-6 200		-6 200	-10 131	3 931
TOIMINTAKULUT	-3 541 700		-3 541 700	-3 646 073	104 373
TOIMINTAKATE	-2 915 000		-2 915 000	-2 697 614	-217 386
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-18 100		-18 100	-19 224	1 124
Poistot ja arvonalentumiset	-18 100		-18 100	-19 224	1 124
LASKENNALLISET ERÄT (netto)					
Vyörytykset				-609 536	609 536
Luontoisedut					
Arvonlisäverot (Palautusjärj.)				-167 337	167 337
LASKENNALLISET ERÄT (netto)				-776 873	776 873
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 933 100		-2 933 100	-3 493 711	560 611
Siitä sisäiset tulot				152	-152
Siitä sisäiset menot	-2 200		-2 200	-902	-1 298

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Perusth, avopalvelukäyntejä	16522	20000	19538
Perusth, vuodeosaston hoitopäiviä	6473	8000	6529
Perusth, kotisairaanhoidon as.käynnit	639	750	574
Mielenterveystyön asumisyksikön asukkaita	9	8	8
Mielenterveystyön asumisyksikön asumispäiviä	3 132	3 285	2 767
Mielenterveysaseman käyntejä	1 516	1 000	938
Hammashuollon asiakkaita	1 758	2 200	2 872
Hammashuollon käyntejä	2 844	4 400	3 431

Veteraanikuntoutuksen laitospäätyä	28	120	14
Veteraanikuntoutuksen avohoitokäyntejä	9	8	8

ERIKOISSAIRAANHOITO

Ulkoiset ja sisäiset erät

TOIMINTAKULUT

Henkilöstökulut

Palvelujen ostot

TOIMINTAKULUT**TOIMINTAKATE**

LASKENNALLISET ERÄT (netto)

Arvonlisäverot (Palautusjärj.)

LASKENNALLISET ERÄT (netto)

TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ

Alkup.

TA**TA**

muutos

TA +

muutos

TOTEUMA**2021**

Poikkeama

-41 555

41 555

-5 200 000

-5 200 000

-5 279 074

79 074

-5 200 000

-5 200 000

-5 320 629

120 629

-5 200 000**-5 200 000****-5 320 629****120 629**

-1 261

1 261

-1 261

1 261

-5 200 000**-5 200 000****-5 321 890****121 890**

Toiminnan tunnuslukuja	TP 2020	TA 2021	TP 2021
Esh, avopalvelukäyntejä	7 257	5 000	5 810
Esh, vuodeosaston hoitopäiviä	1 393	1 600	1 347

9 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TUOSLASKELMA 2021	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Ulkoinen					
TOIMINTATUOTOT					
Myyntituotot	589 600		589 600	489 634	99 966
Maksutuotot	1 741 800		1 741 800	2 116 381	-374 581
Tuet ja avustukset	610 200		610 200	986 088	-375 888
Muut toimintatuotot	697 400		697 400	641 037	56 363
TOIMINTATUOTOT	3 639 000		3 639 000	4 233 141	-594 141
TOIMINTAKULUT					
Henkilöstökulut	-12 149 800		-12 149 800	-11 729 350	-420 450
Palvelujen ostot	-11 372 500		-11 372 500	-10 859 344	-513 156
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 752 300		-1 752 300	-1 805 747	53 447
Avustukset	-701 100		-701 100	-495 030	-206 070
Muut toimintakulut	-215 600		-215 600	-240 560	24 960
TOIMINTAKULUT	-26 191 300		-26 191 300	-25 130 031	-1 061 269
TOIMINTAKATE	-22 552 300		-22 552 300	-20 896 891	-1 655 409
Verotulot	11 718 000	432 000	12 150 000	12 320 681	-170 681
Valtionosuudet	11 361 000		11 361 000	11 361 537	-537
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	22 000		22 000	26 242	-4 242
Muut rahoitustuotot	250 000	470 000	720 000	908 844	-188 844
Korkokulut	-27 000		-27 000	-25 716	-1 284
Muut rahoituskulut	-110 000	-50 000	-160 000	-142 155	-17 845
Rahoitustuotot ja -kulut	135 000	420 000	555 000	767 215	-212 215
VUOSIKATE	661 700	852 000	1 513 700	3 552 542	-2 038 842
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 233 800		-1 233 800	-1 264 383	30 583
Arvonalentumiset				-622 901	622 901
Poistot ja arvonalentumiset	-1 233 800		-1 233 800	-1 887 284	653 484
TILIKAUDEN TULOS	-572 100	852 000	279 900	1 665 258	-1 385 358
Varausten ja rahastojen muutokset					
Poistoeron muutos				252 703	-252 703
Varausten ja rahastojen muutokset				252 703	-252 703
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-572 100	852 000	279 900	1 917 961	-1 638 061

Tuloslaskelmaosan toteutumisen analysointi

Tuloslaskelmaosa sisältää käyttötalousosan tulosalueiden yhteenlaskettujen tuottojen ja kulujen lisäksi käyttötalousosaan kohdistamattomat kunnan yhteiset tuotot ja kulut. Näitä tuloslaskelmaosassa seurattavia yhteisiä määrärahoja ja tuloarvioita ovat verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja -kulut sekä mahdolliset satunnaiset erät. Lisäksi tuloslaskelmaosassa seurataan suunnitelman mukaisia poistoja.

Verotulot

Verotuloja kertyi 12.320.681 euroa, joka on 170.681 euroa enemmän kuin talousarviomuutoksen jälkeen ennakoiitiin. Sekä kunnallisverotulot että yhteisöverotulot ylittivät sekä alkuperäisen että muutetun budjetoidun, mutta kiinteistöverotulot jäivät alkuperäisesti budjetoidusta. Yhteisöveron osalta merkittävä selittävä tekijä on koronakatoimenpiteenä tehty kuntien ryhmäosuuden kasvattaminen 10 prosenttiyksiköllä, mikä lisäsi Tervolan kunnan saamaa yhteisöverotuloa n. 150 tuhatta euroa. Kiinteistöverotulo jäi alkuperäisesti budjetoidusta 0,11 milj. euroa, mutta kertyivät muutetun talousarvion mukaisesti.

Vuonna 2021 Tervolan kunnan tuloveroprosentti oli 20,00. Yleinen kiinteistöveroprosentti oli 0,95, vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 0,50, muiden kuin vakituisten asuinrakennusten kiinteistöveroprosentti 1,00, voimalaitosrakennusten kiinteistöveroprosentti 3,10 ja yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistöveroprosentti 0,25. Rakentamattomalle rakennuspaikalle ei ole määrätty erillistä veroprosenttia.

Verotulojen toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	8 350 000	362 000	8 712 000	8 765 699	-53 699
Osuus yhteisöveron tuotosta	578 000	180 000	758 000	874 488	-116 488
Kiinteistövero	2 790 000	-110 000	2 680 000	2 680 494	-494
Yhteensä	11 718 000	432 000	12 150 000	12 320 681	-170 681

Tuloveroprosentin ja verotettavien tulojen kehitys

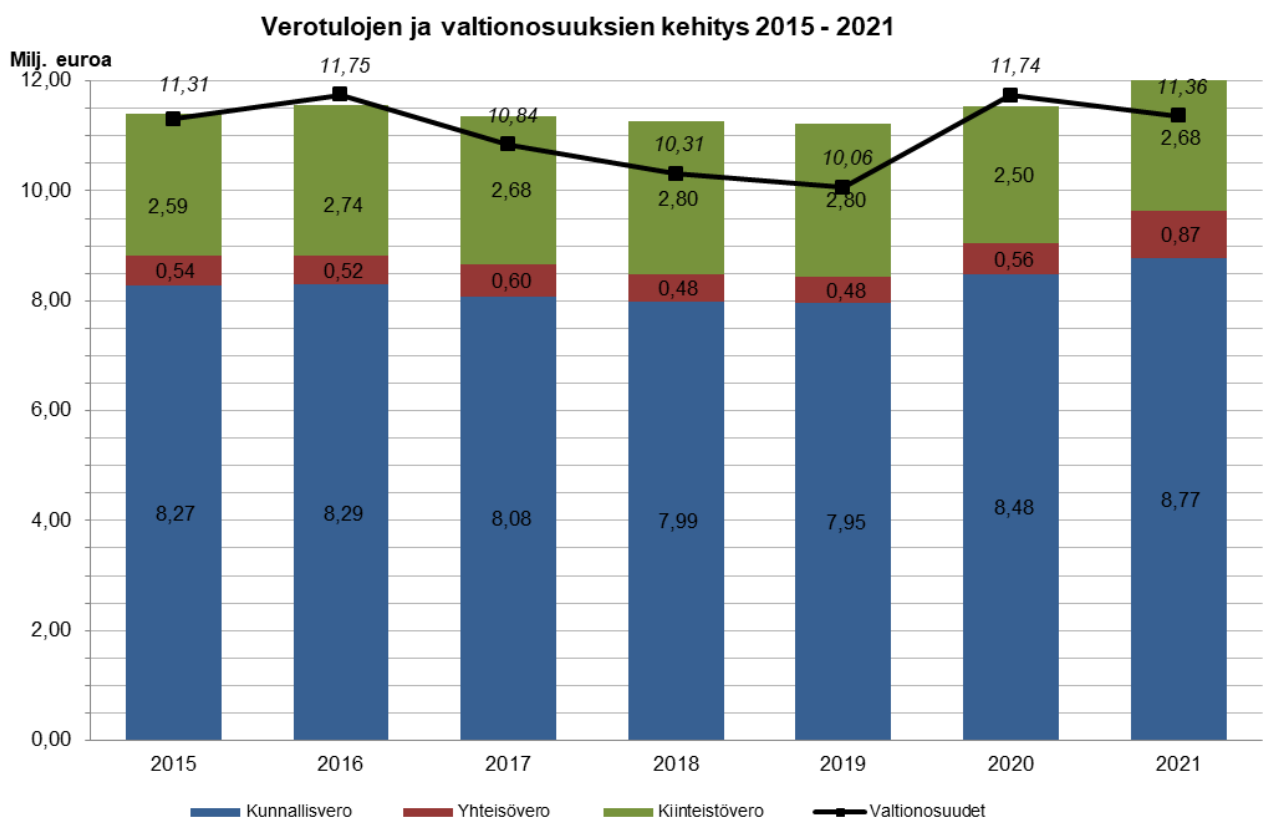
Vero- vuosi	Tulovero- prosentti	Verotettavat tulot milj. euroa	Muutos- % Tervola	Muutos- % koko maa
2015	19,5	46,0	-0,8	1,4
2016	19,5	46,2	0,5	1,8
2017	19,5	45,1	-2,4	0,1
2018	19,5	45,4	0,8	3,0
2019	19,5	47,1	3,8	3,5
2020	20,0	47,8	1,4	2,0
2021	20,0			
2022	20,0			

Valtionosuudet

Valtionosuuksia kertyi 11.361.537 euroa, joka on 537 euroa enemmän kuin talousarviossa oli ennakoitu. Peruspalvelujen valtionosuus on laskennallinen ja se perustuu kunnan asukkaiden palvelutarpeeseen ja palvelutoiminnan kustannuksia kasvattaviin olosuhdetekijöihin. Opetus- ja kulttuuritoimen muu valtionosuus perustuu pääosin toisen asteen koulutuksen ja ammattikorkeakoulutuksen rahoitukseen, jonka laskennassa käytettävä yksikköhinta on kaikille kunnille sama. Kunnissa, joissa näiden koulutusten järjestäminen tai ylläpitäminen on vähäistä, opetus- ja kulttuuritoimen muu valtionosuus jää negatiiviseksi.

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten toteutumisvertailu

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Peruspalvelujen valtion- osuus, ml. tasaukset	11 361 000			9 897 363	1 463 637
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet				-159 774	159 774
Verotulomenetysten kom- pensaatio				1 623 948	-1 623 948
Yhteensä	11 361 000			11 361 537	-537

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot toteutuivat sekä alkuperäistä että muutettua talousarviota suurempina. Rahoitustuottoja kertyi yhteensä 935.086 euroa, joka ylittää muutetun talousarvion 193.086 eurolla ja alkuperäisen talousarvion 663.086 eurolla. Korkotuottoja oli budjetoitu 22.300 euroa ja toteuma oli 26.242 euroa. Muita rahoitustuottoja oli budjetoitu talousarviomuutoksen jälkeen 720.000 euroa. Toteuma oli 908.844 euroa. Muiden rahoitustuottojen merkittävin osa muodostui Lapin Sähkövoima Oy:n osakkeiden omistuksen perusteella saaduista tuotoista (895.589 euroa). Tuotto nousi huomattavasti vuodesta 2020.

Rahoituskulut olivat yhteensä 167.872 euroa, joka on 19.128 euroa muutettua talousarviota vähemmän. Korkokuluja oli 25.716 euroa, joka oli budjetoidun mukainen. Muihin rahoituskuluihin oli budjetoitu alkuperäisessä talousarviossa 110.000 euroa, jota nostettiin 160.000 euron talousarvion muutoksen yhteydessä. Ne alittivat budje-

toidun 17.845 eurolla. Muissa rahoituskuluissa merkittävimmän erän muodostaa osakkuussähkön kulut, 108.928 euroa.

Suunnitelman mukaiset poistot

Suunnitelman mukaiset poistot on kirjattu kunnanvaltuuston 14.12.2017 § 132 hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Uusi poistosuunnitelma tuli voimaan 1.12.2017. Lisäksi ns. hakekentän myyntiin liittyen on tehty lisäpoisto 29.753 euroa. Tilikauden poistojen yhteenlaskettu määrä oli 1.264.383 euroa, joka on 30.583 euroa (2,5 %) talousarviossa ennakoitua enemmän. Suunnitelmapoistojen laskennan pohjana käytetään pysyvän vastaavan hyödykkeen hankintamenoa vähennettynä kyseiseen investointiin saaduilla ulkopuolisilla rahoitusosuuksilla. Poistojen kirjaaminen pysyvien vastaavien hyödykkeestä aloitetaan vasta silloin, kun hyödyke on otettu käyttöön toiminnassa. Investointien aikataulujen muutokset vaikuttavat näin ollen poistojen toteumaan.

Arvon alentumiset

Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveystalvelujen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alijäämän kattaminen kuntayhtymän peruspääomaa alentamalla on kirjattu 622.901,04 euron suuruisena arvonalentumisena.

Satunnaiset erät

Tuloslaskelmaan ei sisälly vuonna 2021 satunnaisia tuottoja eikä satunnaisia kuluja.

Tuloslaskelmaosan sitovuustaso

Kunnanvaltuusto on määritellyt vuoden 2021 talousarvion tuloslaskelmaosan sitovuustasoksi vuosikatteen. Muutetun talousarvion mukainen vuosikate oli 1.513.700 euroa.

Tilikauden vuosikatteeksi muodostui 3.552.542 euroa. Talousarviota paremmasta vuosikatteesta merkittävin osa selittyy käyttötalousmenojen alittumisella noin 1,66 milj. eurolla budjetoidusta. Etenkin palvelujen ostot ja henkilöstökulut jäivät arvioitua pienemmiksi. Myös toimintatuottojen, verotulojen ja rahoitustuottojen arvioitua parempi kertyminen nosti kunnan vuosikatetta.

10 Investointiosan toteutuminen

Investointiosan toteutumisessa esitetään, miten talousarviovuodelle varatut investointien määrärahat on käytetty ja miten arviot investointituloista ovat toteutuneet. Investointituloina esitetään kunnan ulkopuoliset rahoitusosuudet ja pysyvien vastaavien myynnit.

Talousarviossa 2021 investointien määrärahat olivat 3,02 milj. euroa ja tuloarviot 235 000 euroa (netto 2,6 milj. €). Kunnanvaltuusto (16.9.2021 § 128) hyväksyi muutoksen rakentamishjelmaan 2021 siten, että sosiaali- ja terveystoimen uudisrakennukseen varatusta 1,5 milj. euron määrärahasta siirretään 0,6 milj. euroa vuodelle 2022. Lisäksi kunnanvaltuusto (4.11.2021 § 144) siirsi 10 000 euroa asianhallintajärjestelmän uusintaan varatus- ta määrärahasta sähköisen arkiston hankintaan ja poisti jäljelle jäävän 10 000 euroa, koska uusintaa ei toteutettu vuoden aikana.

INVESTOINNIT YHTEENSÄ

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Menot	-3 020 000	610 000	-2 410 000	-845 793	-1 564 207
Tulot	235 000		235 000	53 025	181 975
Netto	-2 785 000	610 000	-2 175 000	-792 768	-1 382 232

Investointimenojen toteuma oli 0,85 milj. euroa, joka oli 1,56 milj. euroa suunniteltua vähemmän. Investointitulojen toteuma oli 53 tuhatta euroa. Vuoden 2021 nettoinvestoinnit olivat hieman yli 0,79 milj. euroa.

Suurimmat investointimenojen alittumiseen vaikuttaneet tekijät olivat:

- sosiaali- ja terveystoimen uudisrakennushankkeen alittuminen 0,69 milj. eurolla.
- hakekentän (0,15 milj. euroa) ja monikäyttöreististön (0,14 milj. euroa) rakentamatta jättäminen
- useita pieniä hankintoja jätettiin tekemättä

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN TOIMIELIMITÄIN JA HANKKEITTAIN/HANKERYHMITÄIN

KUNNANHALLITUS

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Muut pitkävaikutteiset menot					
Menot					
-Verkkosivujen uusinta	-20 000		-20 000		-20 000
-Asianhallintajärjestelmän uus	-20 000	20 000			
-Palkkahallintajärjestelmän versiopäivitys	-50 000		-50 000	-52 166	2 166
-Sähköinen arkisto		-10 000	-10 000	-6 983	-3 017
Tulot					
Netto	-90 000	10 000	-80 000	-59 149	-20 851
Maa- ja vesialueet					
Menot	-80 000		-80 000	-85 425	5 425
Tulot	36 000		36 000	47 954	-11 954
Netto	-44 000		-44 000	-37 471	-6 529
Rakennukset					

Menot				
-Lähestymistornit	-15 000	-15 000		-15 000
Tulot				
Netto	-15 000	-15 000		-15 000
Koneet ja kalusto				
Menot				
-Muu irtaimisto	-5 000	-5 000		-5 000
-Työpajan koneiden hankinta	-10 000	-10 000		-10 000
-Lähiarkiston ja asiointipisteen kalusteet	-25 000	-25 000		-25 000
-Kannettavat valtuutetuille	-8 000	-8 000	-7 761	-239
Menot yhteensä	-48 000	-48 000	-7 761	-40 239
Tulot				
Netto	-48 000	-48 000	-7 761	-40 239

Maa- ja vesialueiden tulot kertyivät Simula-tilan myynnistä ja määrä-alojen myynnistä Viian Puupuistoalueelta sekä tiloista Salmela, Kuntakeskus ja Sihtuunan koulu.

TEKNINEN LAUTAKUNTA

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Muut pitkävaikutteiset me- not					
Menot					
-Kiin.huollon atk-ohjelmisto	-7 000		-7 000	-5 734	-1 266
-Rakennusvalv. luvanhakujärj.	-6 000		-6 000	-5 071	-929
Tulot				5 071	-5 071
Netto	-13 000		-13 000	-5 734	-7 266
Rakennukset *)					
Menot	-1 780 000	600 000	-1 180 000	-315 549	-864 451
Tulot	30 000		30 000		30 000
Netto	-1 750 000	600 000	-1 150 000	-315 549	-834 451
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Menot	-657 000		-657 000	-297 576	-359 424
Tulot	169 000		169 000		169 000
Netto	-488 000		-488 000	-297 576	-190 424
Koneet ja kalusto					
Menot					
-Keittiöiden kaluston uusim.	-30 000		-30 000	-22 802	-7 198
-Muu teknisen toimen kalusto	-10 000		-10 000		-10 000
-Mönkijä alueid.kunnossapit.	-12 000		-12 000	-6 855	-5 145
Menot yhteensä	-52 000		-52 000	-29 657	-22 343
Tulot					
Netto	-52 000		-52 000	-29 657	-22 343

Kalustomäärärahoilla hankittiin uusia kalusteita tukipalvelukeskukseen sekä mönkijä alueiden kunnossapitoon. Rakennusvalvonnan sähköinen lupajärjestelmä sekä kiinteistöhuollon atk-ohjelmisto hankittiin.

SIVISTYSLAUTAKUNTA

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Koneet ja kalusto					
Menot					
-Opetustoimen irtaimisto (ml. atk)	-25 000		-25 000	-16 329	-8 671
-Muu sivistystoimen irtaimisto	-12 000		-12 000	-10 967	-1 033
-Kirjas. las.os. tietokirjahyllyt	-8 000		-8 000	-7 038	-962
Menot yhteensä	-45 000		-45 000	-34 334	-10 666
Tulot					
Netto	-45 000		-45 000	-34 334	-10 666

ENERGIAHUOLTO

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio- muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
Kiinteät rakenteet ja laitteet					
Menot					
-Hakekentän rakentaminen	-150 000		-150 000		-150 000
Menot yhteensä	-150 000		-150 000		-150 000
Tulot					
Netto	-150 000		-150 000		-150 000

RAKENTAMISHANKKEIDEN TOTEUTUMINEN

Vuoden aikana uusittiin Puukivillan huopakate ja kunnostettiin Lapin Saven piha ja vesikatto. Lisäksi koulukeskuksen ympäristön osalta uusittiin jättöpiha ja liittymät sekä lisättiin asiakaspaikointipaikkoja. Vuoden aikana uusittiin myös koulukeskuksen urheilukentän valaistus sekä koulukeskuksen alakoulun ja teknisen siiven ulko-ovia. Opettajanhuoneen muutostöitä ei tehty, koska se vaatii vielä lisäsuunnittelua. Kätkävaaran luontopolun esteetön osa uusittiin sekä pitkospuita kunnostettiin ja lisättiin. Terveyskeskuksen laajennuksen urakoitsijat kilpailutettiin kesällä, mutta rakennustyön aloitus siirtyi rakennusmateriaalien pitkien toimitusaikojen vuoksi keväälle 2022. Samalla hankkeen jatkokehitystä vietiin eteenpäin aloitusta odottaessa. Opinnäytetyönä jatkettiin monikäyttöreitistön esisuunnittelua selvittämällä reitin rakentamisen edellytyksiä Kemijoen länsipuolelle. Urheilukujan ja Välikujan osalta saatettiin loppuun katurakentamisen urakat. Mattisen koulun osalta lämmitystapamuutosta ei toteutettu vuonna 2021, koska tarvetta todettiin olevan myös julkisivuremontille. Hankkeet toteutetaan vuoden 2022 aikana. Terveyskeskuksen aurinkojärjestelmä tullaan suunnittelemaan terveyskeskuksen laajennuksen edetessä vuoden 2022 aikana, joten vuoden 2021 määrärahoja ei käytetty. Liikenneturvallisuushankkeisiin liittyviä toimia ei tehty vuoden 2021 aikana. Kemijokivarren osayleiskaavan Loue-Mattinen osa-alueen päivitystä ei ole käynnistetty, koska Tervola-Varejoki -osa-alueen kaava oli edelleen korkeimman hallinto-oikeuden käsittelyssä.

TERVOLAN KUNTA Euroa ilman alv VALM. = Hanke valmistui v. 2021 Menot (-) Tulot (+)	Kokonais- kustannus- arvio	Ed. vuosien käyttö ja rahoitus	2021	TA- muutokset	Talousarvio + muutokset	Toteuma	Poikkeama	Kustannus- arviosa käytetty 31.12.2021
HANKEKOHTAINEN TALONRAKENNUS:								
SOTER -rakennushankkeet Hammashoitola-Neuvola-MTT	-2 500 000	-224 048	-1 500 000	600 000	-900 000	-208 479	691 521	17,3 %
MUU TALONRAKENNUS:								
Mattisen koulun lämmitysmuutos <i>Ulkopuolinen rahoitus</i>	-120 000		-120 000		-120 000			
Keskuskoulun muutostyöt	-225 000	-75 582	-65 000		-65 000	-28 470	36 530	46,2 %
Terveyskeskuksen aurinkosähköjärjestelmä	-150 000		-10 000		-10 000		10 000	
Puukivillan vesikatto	-40 000		-40 000		-40 000	-32 000	8 000	80,0 %
Lapin Saven muutostyöt	-135 000	-133 573	-45 000		-45 000	-46 600	-1 600	133,5 %
JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS:								
Yleiset alueet								
Koulukeskuksen ympäristön kehittäminen	-213 000	-37 032	-160 000		-160 000	-124 703	35 297	75,9 %
Monikäyttöreitistö	-585 000		-135 000		-135 000		135 000	
<i>Ulkopuolinen rahoitus</i>			108 000		108 000			
Kätkävaaran luontopolku	-122 000		-122 000		-122 000	-127 593	-5 593	104,6 %
<i>Ulkopuolinen rahoitus</i>			61 000		61 000			
Liikenne ja katurakennus								
Tie- ja katuvalojen uusimiset			-55 000		-55 000		55 000	
Tie- ja katuinvestointisuunnitelman mukaiset työt			-120 000		-120 000	-45 280	74 720	
Liikenneturvallisuuteen liittyvät hankkeet			-15 000		-15 000		15 000	
Kaavoitus								
Kemijokivarren osayleiskaavan tarkistus	-100 000		-50 000		-50 000			
Loue-Mattinen								
Energiahuolto								
Hakekenttä	-150 000		-150 000		-150 000		150 000	
YHTEENSÄ, NETTO			-2 388 000	600 000	-1 788 000	-613 125	1 203 875	

11 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMA 2021	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
TOIMINTA JA INVESTOINNIT					
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	661 700	852 000	1 513 700	3 552 542	-2 038 842
Tulorahoituksen korjauserät					
	661 700	852 000	1 513 700	3 552 542	-2 038 842
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-3 020 000	610 000	-2 410 000	-845 793	-1 564 207
Rahoitusosuudet investointimenoihin	199 000		199 000	5 071	193 929
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luov.tulot	36 000		36 000	47 954	-11 954
	-2 785 000	610 000	-2 175 000	-792 768	-1 382 232
Toiminta ja investoinnit, netto	-2 123 300	1 462 000	-661 300	2 759 774	-3 421 074
RAHOITUSTOIMINTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	-400 000		-400 000	-504 136	104 136
Antolainasaamisten vähennys	101 600		101 600	101 579	21
	-298 400		-298 400	-402 557	104 157
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys					
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-30 000		-30 000	-29 896	-104
	-30 000		-30 000	-29 896	-104
Rahoitustoiminnan kassavirta	-328 400		-328 400	-432 453	104 053
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN	-2 451 700	1 462 000	-989 700	2 327 321	-3 317 021

Rahoitusosan toteutumisen analysointi

Rahoitusosan toteutumisessa osoitetaan, miten kunnan menot on rahoitettu. Rahoituslaskelman avulla kootaan kunnan tulorahoitus, investoinnit, anto- ja ottolainaus sekä muu rahoitustoiminta yhteen laskelmaan.

Tilikauden rahavarojen muutos ilman muita maksuvalmiuden muutoksia oli 2.327.321 euroa positiivinen, mikä oli 3.317.021 euroa arvioitua paremmin. Rahavarojen lisääntyminen johtui vuosikatteesta sekä investointien jäämisestä budjetoitua pienemmäksi. Kokonaisuudessaan toiminnan ja investointien rahavirta, 2,76 milj. euroa, oli 3,42 milj. euroa parempi kuin talousarviossa arvioitu.

Rahoituksen rahavirta ilman muita maksuvalmiuden muutoksia oli 432.453 euroa toteutuen 104.053 euroa talousarviota heikompana. Konserniyhtiöiden lainannosto ylitti ennakoidun määrän. Vuonna 2021 konserniyhtiöt nostivat uutta lainaa 500.000 euroa. Vuoden aikana pitkäaikaisia lainoja lyhennettiin 29.896 eurolla, joka oli 104 euroa budjetoitua vähemmän. Muut maksuvalmiuden muutokset toteutuivat 182.247 euroa negatiivisena, jolloin kokonaisuudessaan kunnan rahavarat kasvoivat 2.145.075 eurolla.

Rahoitusosan sitovuustaso

Kunnanvaltuusto on määritellyt vuoden 2021 talousarviossa valtuustoon nähden sitovaksi pitkäaikaisten lainojen muutoksen. Pitkäaikaisten lainojen lyhennyksiin oli varauduttu 30.000 eurolla. Tilinpäätöksen mukaisesti kunnan lainamäärä väheni vuonna 2021 29.896 eurolla.

12 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Sitoumuksot: Käyttötaloudessa nettomääräraha/-tuloarvio ja investoinneissa bruttomääräraha/-tuloarvio, tuloslaskelmassa vuosikate									
Poikkeama: (-) -merkkinen = määräraha ylittynyt tai tuloarvio alittunut; (+) -merkkinen = määräraha alittunut tai tuloarvio ylittynyt									
MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
Alkup. Talousarvio	Talousarvio muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Alkup. Talousarvio	Talousarvio muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
ULKOINEN+SISÄINEN									
KÄYTTÖTALOUSOSA									
Kunnanvaltuusto	28 700	28 700	28 533	167					
Strateginen johto	28 700	28 700	28 533	167					
Kunnanhallitus	3 115 500	3 115 500	2 930 832	184 668	763 400		763 400	661 006	-102 394
Yleisjohto	2 162 000	2 162 000	2 122 380	39 620	453 800		453 800	387 584	-66 216
Henkilöstö	326 900	326 900	341 107	-14 207	72 800		72 800	62 118	-10 682
Elinkeinojen kehittäminen	508 000	508 000	335 054	172 946	215 800		215 800	181 604	-34 196
Julkisen liikenne	118 600	118 600	132 291	-13 691	21 000		21 000	29 700	8 700
Tarkastuslautakunta	17 900	17 900	12 326	5 574					
Tarkastustoimi	17 900	17 900	12 326	5 574					
Keskusvaalilautakunta	15 200	15 200	17 667	-2 467				3 291	3 291
Vaalit	15 200	15 200	17 667	-2 467				3 291	3 291
Maaseutulautekunta	293 300	293 300	238 562	54 738	269 300		269 300	230 213	-39 087
Maaseutuelikeyto	293 300	293 300	238 562	54 738	269 300		269 300	230 213	-39 087
Tekninen lautakunta	4 180 200	4 180 200	4 114 781	65 419	1 250 700		1 250 700	1 235 532	-15 168
Tekninen johto	212 200	212 200	200 463	11 737	13 000		13 000	12 996	-4
Yleiset alueet	486 300	486 300	456 711	29 589	600		600	700	100
Kiinteistöt	1 394 700	1 394 700	1 426 139	-31 439	721 500		721 500	651 511	-69 989
Lämpökeskus	342 000	342 000	345 159	-3 159	460 000		460 000	468 714	8 714
Kaavoitus ja ympäristö	183 500	183 500	129 197	54 303	20 000		20 000	67 089	47 089
Tukipalvelukeskus	1 561 500	1 561 500	1 557 112	4 388	35 600		35 600	34 522	-1 078
Sivistyslautakunta	5 367 100	5 367 100	4 945 083	422 017	287 800		287 800	340 664	52 864
Sivistystoimen johto	93 100	93 100	89 913	3 187	3 700		3 700	4 031	331
Varhaiskasvatus	1 278 100	1 278 100	1 132 143	145 957	114 700		114 700	137 742	23 042
Peruskoulutus	2 999 400	2 999 400	2 817 380	182 020	133 900		133 900	156 463	22 563
Lukiokoulutus	476 200	476 200	455 783	20 417	16 000		16 000	26 564	10 564
Aikuiskoulutus	103 000	103 000	79 805	23 195				10	10
Kirjasto	220 200	220 200	213 120	7 080	3 000		3 000	3 937	937
Vapaa-aika	197 100	197 100	156 939	40 161	16 500		16 500	11 917	-4 583
Sosiaali- ja terv.ltk	13 475 300	13 475 300	13 153 076	322 224	1 369 700		1 369 700	2 073 268	703 568
Sosiaali- ja terv. johto	237 600	237 600	180 534	57 066					
Sosiaalipalvelut	4 478 000	4 478 000	3 987 038	490 962	739 000		739 000	1 117 140	378 140
Perusturva	18 000	18 000	18 802	-802	4 000		4 000	7 668	3 668
Perusterveystenhuolto	3 541 700	3 541 700	3 646 073	-104 373	626 700		626 700	948 460	321 760
Erikoissairaanhoido	5 200 000	5 200 000	5 320 629	-120 629					

ULKOINEN+SISÄINEN	MÄÄRÄRAHAT					TULOARVIOT				
	Alkup. Talousarvio	Talousarvio muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama	Alkup. Talousarvio	Talousarvio muutokset	Muutettu talousarvio	Toteuma	Poikkeama
TULOSLASKELMAOSA	Verotulot					11 718 000	432 000	12 150 000	12 320 681	170 681
	Valtionosuudet					11 361 000		11 361 000	11 361 537	537
	Korkotuotot					22 000		22 000	26 242	4 242
	Muut rahoitustuotot					250 000	470 000	720 000	908 844	188 844
	Korkokulut	27 000		27 000	25 717					
	Muut rahoituskulut	110 000	50 000	160 000	142 156					
	INVESTOINTIOSA									
	Investointimenot	3 020 000	-610 000	2 410 000	845 794	1 564 206	235 000	235 000	53 025	-181 975
	Investointitulot						199 000	199 000	5 071	-193 929
	Rahoitusosuudet						36 000	36 000	47 954	11 954
RAHOITUSOSA										
Antolainojen lis.	400 000		400 000	504 136	-104 136					
Antolainojen väh.						101 600	101 600	101 578	-22	
Pitkäaik. lainojen lis.										
Pitkäaik. lainojen väh.	30 000		30 000	29 896	104					
Muut maksuvalm. muutokset				182 247						
YHTEENSÄ	30 080 200	-560 000	29 520 200	27 170 806	2 349 394	27 628 500	902 000	28 530 500	29 315 881	785 381
KASSAVAROJEN MUUTOS										
2 145 075										

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

13 Kunnan tilinpäätöslaskelmat

13.1 Tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2021	1.1. - 31.12.2020
TOIMINTATUOTOT		
Myyntituotot	489 634,10	534 219,48
Maksutuotot	2 116 381,18	1 589 535,91
Tuet ja avustukset	986 088,04	396 863,06
Muut toimintatuotot	641 037,19	653 692,19
TOIMINTATUOTOT	4 233 140,51	3 174 310,64
TOIMINTAKULUT		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-9 198 074,06	-9 208 996,41
Henkilöstösivukulut		
Eläkekulut	-2 185 187,77	-2 340 676,90
Muut henkilösivukulut	-346 087,90	-161 302,19
Palvelujen ostot	-10 859 344,04	-10 550 376,26
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 805 747,44	-1 646 334,66
Avustukset	-495 030,00	-733 532,91
Muut toimintakulut	-240 559,91	-202 953,53
TOIMINTAKULUT	-25 130 031,12	-24 844 172,86
TOIMINTAKATE	-20 896 890,61	-21 669 862,22
Verotulot	12 320 681,35	11 536 139,03
Valtionosuudet	11 361 537,00	11 739 029,00
Korkotuotot	26 242,36	22 032,24
Muut rahoitustuotot	908 844,13	331 414,13
Korkokulut	-25 716,44	-26 886,95
Muut rahoituskulut	-142 155,39	-158 822,05
Rahoitustuotot ja -kulut	767 214,66	167 737,37
VUOSIKATE	3 552 542,40	1 773 043,18
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 264 383,31	-1 151 332,26
Arvon alentumiset	-622 901,04	
Poistot ja arvonalentumiset	-1 887 284,35	-1 151 332,26
TILIKAUDEN TULOS	1 665 258,05	621 710,92
Varausten ja rahastojen muutokset		
Poistoeron muutos	252 703,13	-318 023,83
Varausten muutos		500 000,00
Varausten ja rahastojen muutokset	252 703,13	181 976,17
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	1 917 961,18	803 687,09

13.2 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA	31.12.2021	31.12.2020
KASSAVIRTA/VARS.TNTA JA INVESTOINNIT		
TOIMINNAN RAHAVIRTA		
Vuosikate	3 552 542,40	1 773 043,18
Tulorahoituksen korjauserät		
TULORAHOTUS	3 552 542,40	1 773 043,18
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-845 793,33	-972 345,66
Rahoitusosuudet investointimenoihin	5 071,00	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	47 954,00	
INVESTOINNIT	-792 768,33	-972 345,66
KASSAVIRTA/VARS.TNTA JA INVESTOINNIT	2 759 774,07	800 697,52
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA		
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET		
Antolainasaamisten lisäys	-504 136,00	-525 000,00
Antolainasaamisten vähennys	101 578,94	
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET	-402 557,06	-525 000,00
LAINAKANNAN MUUTOKSET		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-29 895,52	-61 011,52
LAINAKANNAN MUUTOKSET	-29 895,52	-61 011,52
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	63 255,64	29 039,11
Vaihto-omaisuuden muutos	-11 117,63	11 097,82
Saamisten muutos	37 366,69	763 609,95
Korottomien velkojen muutos	-271 751,42	-561 141,71
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	-182 246,72	242 605,17
RAHOITUSTOIMINNAN KASSAVIRTA	-614 699,30	-343 406,35
KASSAVAROJEN MUUTOS	2 145 074,77	457 291,17
KASSAVARAT 31.12.	9 976 017,59	7 830 942,82
KASSAVARAT 1.1.	7 830 942,82	7 373 651,65
KASSAVAROJEN MUUTOS	2 145 074,77	457 291,17

13.3 Tase

TASE	31.12.2021	31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
<i>Aineettomat oikeudet</i>	62 776,48	25 946,03
<i>Muut pitkävaikutteiset menot</i>	6 151,30	11 774,62
Aineettomat hyödykkeet	68 927,78	37 720,65
Aineelliset hyödykkeet		
<i>Maa- ja vesialueet</i>	1 345 513,91	1 308 042,91
<i>Rakennukset</i>	7 712 645,31	8 169 462,72
<i>Kiinteät rakenteet ja laitteet</i>	1 810 396,24	1 891 645,59
<i>Koneet ja kalusto</i>	239 376,96	307 949,10
<i>Muut aineelliset hyödykkeet</i>	20 687,84	20 687,84
<i>Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat</i>	538 334,93	471 989,14
Aineelliset hyödykkeet	11 666 955,19	12 169 777,30
Sijoitukset		
<i>Osakkeet ja osuudet</i>	4 077 624,09	4 700 525,13
<i>Muut lainasaamiset</i>	7 377 476,59	6 979 055,53
<i>Muut saamiset</i>	54 928,28	50 792,28
Sijoitukset	11 510 028,96	11 730 372,94
PYSYVÄT VASTAAVAT	23 245 911,93	23 937 870,89
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen varat	430,79	406,44
Muut toimeksiantojen varat	114 729,67	125 966,24
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	115 160,46	126 372,68
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	22 760,82	11 643,19
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
<i>Muut siirtosaamiset</i>	7 968,36	7 968,36
Lyhytaikaiset saamiset		
<i>Myyntisaamiset</i>	1 006 908,52	1 026 804,62
<i>Lainasaamiset</i>		
<i>Muut saamiset</i>	200 212,35	384 295,40
<i>Siirtosaamiset</i>	180 946,76	14 334,30
Saamiset	1 396 035,99	1 433 402,68
Rahat ja pankkisaamiset	9 976 017,59	7 830 942,82
VAIHTUVAT VASTAAVAT	11 394 814,40	9 275 988,69
VASTAAVAA	34 755 886,79	33 340 232,26

TASE	31.12.2021	31.12.2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	8 650 692,41	8 650 692,41
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	14 820 814,08	14 017 126,99
Tilikauden yli-/alijäämä	1 917 961,18	803 687,09
OMA PÄÄOMA	25 389 467,67	23 471 506,49
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	2 011 015,89	2 263 719,02
Vapaaehtoiset varaukset		
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	2 011 015,89	2 263 719,02
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	430,79	406,44
Muut toimeksiantojen pääomat	392 926,37	340 907,30
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	393 357,16	341 313,74
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
<i>Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta</i>	<i>1 443 100,38</i>	<i>1 457 078,38</i>
<i>Lainat julkisyhteisöiltä</i>	<i>1 378 815,84</i>	<i>1 394 733,36</i>
<i>Muut velat</i>	<i>990 543,43</i>	<i>990 543,43</i>
Pitkäaikainen	3 812 459,65	3 842 355,17
Lyhytaikainen		
<i>Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksille</i>	<i>13 978,00</i>	<i>13 978,00</i>
<i>Lainat julkisyhteisöiltä</i>	<i>15 917,52</i>	<i>15 917,52</i>
<i>Saadut ennakot</i>	<i>2 350,18</i>	<i>557,83</i>
<i>Ostovelat</i>	<i>1 072 138,95</i>	<i>918 601,83</i>
<i>Muut velat</i>	<i>307 310,78</i>	<i>335 685,41</i>
<i>Siirtovelat</i>	<i>1 737 890,99</i>	<i>2 136 597,25</i>
Lyhytaikainen	3 149 586,42	3 421 337,84
VIERAS PÄÄOMA	6 962 046,07	7 263 693,01
VASTATTAVAA	34 755 886,79	33 340 232,26

14 Konsernilaskelmat**14.1 Konsernituloslaskelma**

KONSERNITULOSLASKELMA	1.1. - 31.12.2021 1000 euroa	1.1. - 31.12.2020 1000 euroa
Toimintatuotot	17 465	16 447
Toimintakulut	-38 787	-38 750
TOIMINTAKATE	-21 322	-22 303
Verotulot	12 294	11 510
Valtionosuudet	12 955	13 340
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	12	10
Muut rahoitustuotot	915	704
Korkokulut	-73	-70
Muut rahoituskulut	-146	-163
Rahoitustuotot ja -kulut	708	481
VUOSIKATE	4 635	3 028
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 434	-2 323
Poistot ja arvonalentumiset	-2 434	-2 323
Satunnaiset erät	-2	-2
TILIKAUDEN TULOS	2 199	703
Tilinpäätössiirrot	4	-14
Laskennalliset verot	79	-3
Vähemmistöosuudet		
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	2 282	686

14.2 Konsernirahoituslaskelma

KONSERNIRAHOTUSLASKELMA	31.12.2021 1000 euroa	31.12.2020 1000 euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 635	3 029
Satunnaiset erät	-2	-2
Tilikauden verot	79	-3
Tulorahoituksen korjauserät	-36	-209
Toiminnan rahavirta	4 676	2 815
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 085	-2 641
Rahoitusosuudet investointimenoihin	139	185
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	52	3
Investointien rahavirta	-1 894	-2 453
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 782	362
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		227
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-409	-440
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-34	194
Lainakannan muutokset	-443	-19
Oman pääoman muutokset	-1	-6
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	34	57
Vaihto-omaisuuden muutos	7	-33
Saamisten muutos	163	794
Korottomien velkojen muutos	-692	-285
Muut maksuvalmiuden muutokset	-488	533
Rahoituksen rahavirta	-932	508
Rahavarojen muutos	1 850	870
Rahavarat 31.12.	12 428	10 578
Rahavarat 1.1.	10 578	9 708
Rahavarojen muutos	1 850	870

14.3 Konsernitase

KONSERNITASE	31.12.2021 1000 euroa	31.12.2020 1000 euroa
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	427	347
Muut pitkävaikutteiset menot	46	57
Ennakkomaksut		
Aineettomat hyödykkeet	473	404
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 497	1 460
Rakennukset	11 368	12 236
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 960	10 895
Koneet ja kalusto	680	758
Muut aineelliset hyödykkeet	104	36
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 149	976
Aineelliset hyödykkeet	25 758	26 361
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	10	10
Muut osakkeet ja osuudet	1 765	1 766
Muut lainasaamiset		
Muut saamiset		1
Sijoitukset	1 775	1 777
PYSYVÄT VASTAAVAT	28 006	28 542
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	126	35
Lahjoitusrahastojen varat		
Muut toimeksiantojen varat	258	465
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	384	500
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	205	211
Valmiit tuotteet/tavarat	5	5
Ennakkomaksut		1
Vaihto-omaisuus	210	217
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset		16
Muut saamiset	59	4
Siirtosaamiset	8	8
Pitkäaikaiset saamiset	67	28
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 667	1 642
Lainasaamiset		
Muut saamiset	533	924
Siirtosaamiset	339	176
Lyhytaikaiset saamiset	2 539	2 742
Saamiset	2 606	2 770
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	105	26
Rahat ja pankkisaamiset	12 324	10 551
VAIHTUVAT VASTAAVAT	15 245	13 564
VASTAAVAA	43 635	42 606

KONSERNITASE	31.12.2021 1000 euroa	31.12.2020 1000 euroa
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	8 651	8 651
Muut omat rahastot	95	97
Edellisten tilikausien yli/alijäämä	16 946	16 260
Tilikauden yli-/alijäämä	2 282	686
OMA PÄÄOMA	27 974	25 694
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset		1
Muut pakolliset varaukset	390	424
PAKOLLISET VARAUKSET	390	425
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	126	35
Lahjoitusrahastojen pääomat	5	5
Muut toimeksiantojen pääomat	535	707
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	666	747
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 803	4 196
Lainat julkisyhteisöiltä	1 312	1 329
Saadut ennakot		4
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	2 404	2 322
Siirtovelat	66	70
Pitkäaikainen	7 585	7 921
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 225	1 260
Lainat julkisyhteisöiltä	16	16
Saadut ennakot	58	17
Ostovelat	1 838	1 736
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	814	778
Siirtovelat	2 739	3 609
Laskennalliset verovelat	330	403
Lyhytaikainen	7 020	7 819
VIERAS PÄÄOMA	14 605	15 740
VASTATTAVAA	43 635	42 606

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

15 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

15.1 Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoituksena on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatiota oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tuloksesta ja taloudellisesta asemasta ja rahoituksesta sekä toiminnasta.

Tilinpäätöksessä noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät:

- Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.
- Kunnanvaltuusto on 14.12.2017 (132 §) hyväksynyt uuden poistosuunnitelman kuntajaoston yleisohjeen mukaisesti. Uutta ohjetta on noudatettu 1.12.2017 alkaen.
- Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.
- Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa.
- Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihankintahintaan.
- Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.
- Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa.
- Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenoa vähennykseksi.

15.1.1 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus:

* Suomen Terveystalo on vastannut 1.10.2018 lähtien perusterveyden huollon päivystyksestä, lääkärin ja hoitajan vastaanottopalveluista, neuvolapalveluista, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollosta, kuntoutuspalveluista, mielenterveyspalveluista, röntgenpalveluista, suunterveydenhuollosta ja perheneuvolapalveluista.

* Kunnan saama korona-avustus vuodelle 2021 oli 365 470 euroa, josta loppuvuoden arvioitu osuus on 152 754 €. Lisäksi yhteisöveron kuntaryhmän jako-osuutta pidettiin edelleen 10 prosenttiyksikköä korkeampana, joten yhteisöveroa saatiin n. 150 000 euroa enemmän.

* Sosiaali- ja terveystoimen vuoden 2021 maksutuotot sisältävät vuoden 2020 tuottoja 352 544,28 €.

15.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt sekä kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Kunnan osakkuusyhteisöä ei ole yhdistelty konsernitilinpäätökseen, koska yhdistely ei ole tarpeen oikean ja riittävän kuvan antamiseksi konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistö-osuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiden aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden ero aikaisemmilta tilikausilta on kirjattu konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- /alijäämää oikaisuksi.

Kuntayhtymät

Kuntayhtymien tilinpäätökset ja niiden liitetiedot on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Konsernirakenteen muutos

Tervolan Vesi Oy sulautui Tervolan Energia ja Vesi Oy:öön 30.11.2021. Tervolan Vesi Oy:n tuloslaskelma 1.1.–30.11.2021 on mukana konsernilaskelmissa. Tase on sulautunut Tervolan Energia ja Vesi Oy:öön tilikauden aikana, jonka vaikutus konsernilaskelmiin on eliminoitu.

Kuntayhtymän alijäämävastuun käsittely

Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on päättänyt kattaa alijäämän 9 195 332,75 euroa alentamalla kuntayhtymän peruspääomaa. Tervolan kunnan osuus alijäämästä 622 901,04 € on kirjattu arvonalennuksena kuntayhtymäosuuksia vastaan.

16 Tuloslaskelman liitetiedot**Toimintatuotot tehtäväalueittain**

Toimintatuotot (ulkoiset)	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Kunnanhallitus	1 043 056	859 034	648 478	476 933
Keskusvaalilautakunta	3 291		3 291	
Maaseutulausakunta	179 477	195 981	179 477	195 981
Tekninen lautakunta	4 088 682	4 310 880	988 123	996 318
Sivistyslautakunta	702 391	594 939	340 655	285 364
Sosiaali- ja terveyslautakunta	11 448 471	10 486 059	2 073 116	1 219 715
Toimintatuotot yhteensä	17 465 368	16 446 893	4 233 140	3 174 311

Toimintakulut tehtäväalueittain

Toimintakulut (ulkoiset)	2021	2020
Kunnanvaltuusto	28 532	19 780
Kunnanhallitus	2 876 649	2 728 081
Tarkastuslautakunta	12 088	20 832
Keskusvaalilautakunta	17 114	
Maaseutulausakunta	237 581	209 731
Tekninen lautakunta	3 889 709	4 024 855
Sivistyslautakunta	4 941 502	4 770 703
Sosiaali- ja terveyslautakunta	13 126 856	13 070 191
Toimintakulut yhteensä	25 130 031	24 844 173

Verotulojen erittely

	2021	2020
Kunnan tulovero	8 765 699	8 476 594
Osuus yhteisöveron tuotosta	874 488	557 684
Kiinteistövero	2 680 494	2 501 861
Verotulot yhteensä	12 320 681	11 536 139

Valtionosuuksien erittely

	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	9 897 363	10 143 034
Siitä: verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	2 436 996	2 409 900
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-159 774	-30 209
Verotulomenetyksen korvaus	1 623 948	1 626 204
Valtionosuudet ja verotulomenetyksen korvaukset yhteensä	11 361 537	11 739 029

Palvelujen ostojen erittely

	2021	2020
Asiakaspalvelujen ostot	8 207 703	7 839 904
Muiden palvelujen ostot	2 651 641	2 710 472
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	10 859 344	10 550 376

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Kunta	
	2021	2020
Muut toimintatuotot		
Rakennuksien luovutusvoitot		
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>		
Muut toimintakulut		
Rakennuksien luovutustappiot		
Osakehuoneiston luovutustappiot		
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>		

Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Potilasvahinkovakuutusmaksut 1.1.	486 667	693 663		
Lisäykset				
Vähennykset	-32 762	-206 996		
Potilasvahinkovakuutusmaksut 31.12.	453 905	486 667		

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti.

(KVALT 132 §/2017. Suunnitelmapoistot 1.12.2017 alkaen.)

	Poisto	Poistoaika/ prosentti
Aineettomat hyödykkeet		
Kehittämismenot	Tasapoisto	3 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5 vuotta
Liikearvo	Tasapoisto	3 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	3-30 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	Tasapoisto	15 - 30 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Menoj.poisto	10 % - 25 %
Koneet ja kalusto	Tasapoisto	3 - 15 vuotta

17 Tasetta koskevat liitetiedot**17.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot****Pysyvät vastaavat**

Aineettomat hyödykkeet	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkävaik. menot		Yhteensä
Poistamaton h-meno 1.1.	25 946	11 775		37 721
Lisäykset tk:n aikana	64 882			64 882
Tilikauden poistot	-28 052	-5 623		-33 675
Poistamaton h-meno 31.12.	62 776	6 152		68 928
Kirjanpitoarvo 31.12.	62 776	6 152		68 928

Aineelliset hyödykkeet	Maa-alueet ja vesi- alueet	Rakennuk- set	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Kesken- eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton h-meno 1.1.	1 308 043	8 169 463	1 891 645	307 949	20 688	471 989	12 169 777
Lisäykset tk:n aikana	85 425	197 873	348 906	77 290		341 578	1 051 072
Rahoitusos. tk:lla							0
Vähennykset tk:n aikana	-47 954					-275 232	-323 186
Siirrot erien välillä							0
Tilikauden poistot		-654 691	-430 155	-145 862			-1 230 708
Poistamaton h-meno 31.12.	1 345 514	7 712 645	1 810 396	239 377	20 688	538 335	11 666 955
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 345 514	7 712 645	1 810 396	239 377	20 688	538 335	11 666 955

Sijoitukset	Kunta- yhtymä- osuudet	Osakkeet/ osuudet konserni- yht.	Osakkeet osak- kuus- yhtiöt	Osakkeet Lapin Sähkö- voima	Muut osakkeet ja osuudet	Muut laina- saamiset tytäryht.	Muut saami- set	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 469 250	1 579 679	9 750	1 568 632	73 214	6 979 056	50 792	11 730 374
Lisäykset tk:n aikana						500 000	4 136	504 136
Vähennykset tk:n ai- kana	-622 901					-101 580		-101 580
Hankintameno 31.12.	846 349	1 579 679	9 750	1 568 632	73 214	7 377 476	54 928	11 510 029
Kirjanpitoarvo 31.12.	846 349	1 579 679	9 750	1 568 632	73 214	7 377 476	54 928	11 510 029

Kunnan pysyvät vastaavat yhteensä**23 245 912**

Maa- ja vesialueet erittely	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	15 137	15 137	15 137	15 137
Muut maa- ja vesialueet	1 482 626	1 445 155	1 330 377	1 292 906
Maa- ja vesialueet yhteensä	1 497 763	1 460 292	1 345 514	1 308 043

Omistukset muissa yhteisöissä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Yhteisön nimi	Kotipaikka	Kunnan omistuos.	Konsernin omistuos.	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tk:n voitosta /tappiosta
Tytäryhteisöt						
Riverbank Oy	Tervola	100 %	100 %	48	39	-4
Tervolan Energia ja Vesi Oy	Tervola	100 %	100 %	889	6 301	86
Tervolan Palveluverkot Oy	Tervola	100 %	100 %	341	2 214	24
Tervolan vuokratilat Oy	Tervola	100 %	100 %	592	3 966	
Kiinteistö Oy Heikkeli	Tervola	52,67 %	52,67 %	100	40	1
			Yhteensä	1 970	12 560	107
Kuntayhtymät						
Länsi-Pohjan sairaanhoitopiiri	Kemi	6,77 %	6,77 %	488	2 009	73
Kemi-Tornionlaakson kky Lappia	Tornio	6,18 %	6,18 %	2 032	312	-25
Kolpeneen palvelukeskuksen ky	Rovaniemi	3,08 %	3,08 %	147	429	36
Lapin liitto	Rovaniemi	1,69 %	1,69 %	27	63	-4
			Yhteensä	2 694	2 813	80
Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt						
Kiinteistö Oy Paakonkari	Tervola	25,10 %	25,10 %	tietoja ei ole saatu		
			Yhteensä			

Saamiset

Kunnan saamisten erittely	2021		2020	
	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		445 184,80		492 728,81
Lainasaamiset	7 377 476,59		6 979 055,53	
Muut saamiset (liittymismaksut)	54 928,28		50 792,28	
Siirtosaamiset				
Yhteensä	7 432 404,87	445 184,80	7 029 847,81	492 728,81
Saamiset kuntayhtymistä, joissa kunta jäsenenä				
Myyntisaamiset		63,00		120,34
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		63,00		120,34
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		63 777,89		50 405,05
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		63 777,89		50 405,05
Saamiset yhteensä	7 432 404,87	509 025,69	7 029 847,81	543 254,20

Saamisiin sisältyvät olennaiset erät			Kunta	
			2021	2020
Lyhytaikaiset saamiset				
Muut saamiset/Tulojäämät				
Alv saatavat			141 230,53	279 666,20
Kivalojen Seutuopisto			30 858,15	57 221,54
Avustus ARA				
Muut tulojäämät			28 123,67	47 407,66
<i>Muut saamiset yhteensä</i>			<i>200 212,35</i>	<i>384 295,40</i>
	Konserni			
	2021	2020		
Muut siirtosaamiset				
Korona-avustukset 1.9.–31.12.2021	152 754,00		152 754,00	
Ely palkkatuet		660,38		660,38
Tapaturmavak.- ja ryhmähenkivak. pal.	13 806,04	13 473,36	13 806,04	13 367,27
Kela työterveyshuolto	33 670,32	25 408,55		
Potilasvakuutusmaksu	44 164,96	32 313,34		
Valtionavustus		37 559,00		
Muut siirtosaamiset	94 866,60	66 487,31	14 386,72	306,55
<i>Muut siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>339 261,92</i>	<i>175 901,94</i>	<i>180 946,76</i>	<i>14 334,20</i>

17.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	8 650 692,41	8 650 692,41	8 650 692,41	8 650 692,41
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Peruspääoma 31.12.	8 650 692,41	8 650 692,41	8 650 692,41	8 650 692,41
Muut omat rahastot 1.1.	97 212,33	103 746,33		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-1 676,00	-6 534,00		
Muut omat rahastot 31.12.	95 536,33	97 212,33		
Edellisten tilikausien yli/alij. 1.1.	16 259 791,44	17 335 000,76	14 017 126,99	13 688 119,64
Ed. vuoden yli/alijäämä	686 031,20	-1 075 209,32	803 687,09	329 007,35
Ed. tilikauden oikaisu				
Edellisten tilikausien yli/alij. 31.12.	16 945 822,64	16 259 791,44	14 820 814,08	14 017 126,99
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 281 834,12	686 032,20	1 917 961,18	803 687,09
Oma pääoma yhteensä	27 973 885,50	25 693 728,38	25 389 467,67	23 471 506,49

Kertynyt ylijäämä	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Edellisten tilikausien yli/alij. 31.12.	16 945 822,64	16 259 791,44	14 820 814,08	14 017 126,99
oikaisut				
Tilikauden ylijäämä	2 281 834,12	686 032,20	1 917 961,18	803 687,09
Kertynyt ylijäämä yht. 31.12.	19 227 656,76	16 945 823,64	16 738 775,26	14 820 814,08

Vieras pääoma

Kunnan pitkäaikaisten velkojen erittely	2021	2020
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	1 443 100,38	1 457 078,38
Lainat julkisyhteisöiltä	<u>1 378 815,84</u>	<u>1 394 733,36</u>
	2 821 916,22	2 851 811,74
Muut pitkäaikaiset velat		
Sähköliittymät	950 918,55	950 918,55
Kaukolämpöliittymät	36 624,88	36 624,88
Muut velat	<u>3 000,00</u>	<u>3 000,00</u>
	990 543,43	990 543,43
Pitkäaikaiset velat yhteensä	3 812 459,65	3 842 355,17

Yli 5 vuoden kuluttua erääntyvät velat	2021	2020
Pitkäaikaiset velat		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	1 378 164,00	1 399 418,00
Lainat julkisyhteisöiltä	1 301 931,24	1 324 456,02
Pitkäaikaiset velat yhteensä	2 680 095,24	2 723 874,02

Kunnan lyhytaikaisten velkojen erittely	2021	2020
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	78 729,07	23 059,56
Muut velat	0,00	0,00
Yhteensä	78 729,07	23 059,56
Velat kuntayhtymille, joissa kunta jäsenenä		
Ostovelat	307 919,76	-120 928,40
Yhteensä	307 919,76	-120 928,40
Velat osakkuus- tai muille omistusyhteisyyksille		
Ostovelat	85,16	90,63
P.a. lainojen lyhennysosuudet seur. tilikaudella		
Lainat rahoitus- ja vak.laitoksilta	13 978,00	13 978,00
Lainat julkisyhteisöiltä	<u>15 917,52</u>	<u>15 917,52</u>
Yhteensä	29 895,52	29 895,52
YHTEENSÄ	416 629,51	-67 882,69

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset				
siirtyvät korot	5 436,88	6 378,14	4 579,36	5 518,88
jaksotukset (palkat + sivukulut)	1 581 747,06	1 888 579,55	1 046 466,66	1 322 167,16
valtionosuusennakot/palautukset	366 161,31	496 609,69	366 131,31	496 609,69
Verohallinto		3 146,63		
potilasvakuutusmaksuennakot	64 590,64	62 907,00		
muut siirtovelat	720 777,12	1 151 540,83	312 301,52	312 301,52
Siirtovelat yhteensä	2 738 713,01	3 609 161,84	1 729 478,85	2 136 597,25

18 Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**Vuokra- ja leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä oleva määrä (KPA 2: 7.2 § 2-kohta)**

Vuokra- ja leasingvastuiden yhteismäärä	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	247 306,37	361 708,32	196 814,55	262 500,85
-siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	123 438,40	112 635,38	99 287,05	89 311,20
*vastuut voimassa 28.2.2024 saakka (Aspa)				
*vastuut voimassa 16.11.2022 saakka (väistötila)				
Leasingvastuut yhteensä	234 652,84	261 097,21	12 807,12	18 640,78
-siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	65 610,87	66 681,79	3 501,12	7 927,18
Vastuut yhteensä	481 959,21	622 805,53	209 621,67	281 141,63

Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

Pantti	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	665 146,53	778 718,52		
Panttatut kiinnitykset	4 507 334,42	4 507 334,42		
Pantit yhteensä	4 507 334,42	4 507 334,42		

Kunnan antamat vastuusitoumukset konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta (KPA 2: 7.2 § 3-kohta)

	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	6 101 824,29	6 101 824,29
Jäljellä oleva pääoma	1 692 000,00	1 969 225,22

Muut kunnan antamat vastuusitoumukset (KPA 2: 7.2 § 4-kohta)

<i>Tervolan kunnan osuudet</i>	2021	2020
Jäljellä oleva pääoma yhteensä	179 438,93	240 888,88

Osuus kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	20 680 392,00	20 018 527,00
Kunnan osuus kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahd. vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	13 547,00	12 473,00
	20 693 939,00	20 031 000,00

Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt (KPA 2: 7.2. § 5-kohta)

		Osuus 2021
Ympäristöluvan vakuus Perämeren jätehuolto Oy	Takaussitoumus: edunsaaja Lapin Ely-keskus	55 420,45
Liiketoimintajärjestely Tenergia Oy	Takaussitoumus: edunsaaja Oomi Oy	600 000,00

Tervolan kunta on antanut kokonaan omistamalleen tytäryhtiölle Tervolan Energia ja Vesi Oy:lle 2.488.658,48 euron rahalainan, josta 31.12.2021 on avoimena 2.067.589,19 euroa ja 480.000 euron rahalainan, josta 31.12.2021 on avoimena 408.000 euroa.

2.488.658,48 euron lainasta ei peritä korkoa eikä lyhennystä kunnanvaltuuston päätöksellä ajalta 1.1.2015 - 31.12.2024. 480.000 euron rahalainasta ei peritä korkoa eikä lyhennystä kunnanvaltuuston päätöksellä ajalta 1.1.2015 - 31.12.2022. Kunnan arvion mukaan lainoihin ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Tervolan kunta on antanut kokonaan omistamalleen tytäryhtiölle Tervolan Energia ja Vesi Oy:lle 500.000 euron rahalainan, josta 31.12.2021 jäljellä 500.000 euroa. Lainaehtojen mukaan laina maksetaan takaisin kerralla 31.12.2048. Kyseisestä lainasta ei peritä korkoa kunnanvaltuuston päätöksellä ajalta 1.1.2015 - 31.12.2024. Kunnan arvion mukaan lainaan ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Tervolan kunta on antanut kokonaan omistamalleen tytäryhtiölle Tervolan Palveluverkot Oy:lle 2.500.000 euron rahalainan, josta 31.12.2021 on avoimena 1.600.000 euroa. Kyseisestä lainasta ei peritä korkoa eikä lyhennystä kunnanvaltuuston päätöksellä ajalta 1.1.2019 - 31.12.2023. Tervolan Palveluverkot Oy:lle on annettu 225.000 euron rahalaina, josta 31.12.2021 on avoimena 225.000 euroa. Kunnanvaltuuston päätöksellä lainan laina-aikaa jatkettiin viidellä vuodella siten, että laina erääntyy 31.12.2024. Kunnan arvion mukaan lainoihin ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

Kunnanvaltuusto on myöntänyt kuntakonserniin kuuluvan Tenergia Oy:n puolesta Oulun Sähkönmyynti Oy:n liiketoimintajärjestelyihin 1,6 miljoonan euron vakuuden. Oulun Sähkönmyynti Oy:n, Lahti Energia Oy:n, Oulun Seudun Sähkö Keskusosuuskunnan, Pori Energia Oy:n ja Vantaan Energia Oy:n sähkönmyyntiliiketoiminnan yhdistyminen tapahtui 1.4.2020, jolloin vakuus asetettiin. Vakuudesta on käytössä tällä hetkellä 0,6 milj.

Tervolan kunnan ja kunnanjohtajan välillä on johtajasopimus, joka on tullut voimaan vuonna 2017. Sopimukseen sisältyy erokorvaus, joka vastaa yhdeksän kuukauden palkkaa.

19 Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2021	2020
Hallinto-osasto	30	29
Sosiaali- ja terveystoimi	125	128
Sivistystoimi	84	84
Tekninen toimi	49	46
Yhteensä	288	287

Henkilöstökulut	2021	2020	2019
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	11 729 349,73	11 710 975,50	11 303 028,37
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	27 995,99	33 679,54	9 005,05
Yhteensä	11 757 345,72	11 744 655,04	11 312 033,42

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2021	2020
Keskusta Tervolan kunnallisjärjestö ry	3 837,67	4 300,00
Vasemmistoliiton Tervolan kunnallisjärjestö ry	1 548,09	1 276,27
Tervolan Sos.-Dem. työväenyhdistys ry	43,00	15,00
Tilitetyt yhteensä	5 428,76	5 591,27

Tilintarkastajan palkkiot	2021	2020
<u>Ernst & Young Oy</u>		
Tilintarkastuspalkkiot	4 200,00	10 500,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	3 500,00	4 987,50
Muut palkkiot		350,00
Yhteensä	7 700,00	15 837,50

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat

		<u>Säilytys:</u>
• Tasekirja	atk-tuloste	pysyvästi
• Pääkirja	atk-tuloste	10 v.
• Päiväkirja	atk-tuloste	10 v.
• Palkkakortit	atk-tuloste	50 v.

Sovelluksista/ohjelmista on listattu kuukausi- ja/tai vuosilistat/raportit arkistointia varten.

Listojen ja raporttien säilytysajat ovat Kuntaliiton suositusten ja Arkistolaitoksen määräysten mukaiset. (KH 23.6.2003 § 195)

Kirjanpidossa (pää-, sivu- ja osakirjanpidot) käytetyt ohjelmistot ja sovellukset:

- Populus
henkilöstöhallinto
liittymä Pro Economica
- Pro Economica Premium:
pääkirjanpito, ostoreskontra, myyntireskontra, laskutus, konsernikirjanpito, käyttöomaisuuskirjanpito ja web-ostolaskukierrätys
- Pegasos-palkat:
henkilöstöhallinto
liittymä Pro Economica
- MD-Titania:
työvuorosuunnitteluohjelma
liittymä Pegasos-palkat
- Pro Consona "sosiaali":
liittymä Pro Economica
liittymä Pegasos-palkat
- Winfile-luotonhallinta
ottolainaseuranta
- Maksuliikenne:
pankkiliikenne (lähetys, vastaanotto)
- Mediatri (hammashuolto):
laskutus, reskontra
- Winhit (hammashuolto) 1.7.2018 alkaen
laskutus
- Tk-Pegasos:
laskutus
liittymä Pro Economica, Pegasos-palkat
- Web-tallennus (keskeytykset):
liittymä Pegasos-palkat

Tositteiden säilytysaika 10 vuotta. Eri projektien kirjanpidon säilytysvelvollisuudet käyvät ilmi hanketukien päätöksistä.

ALLEKIRJOITUKSET JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

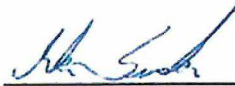
Allekirjoitukset

Tervolassa, 31. päivänä maaliskuuta 2022

TERVOLAN KUNNANHALLITUS

kunnanhallituksen puheenjohtaja

kunnanjohtaja

Riikka Oinas

Pii Palonen

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Jyväskylässä 27. päivänä touko kuuta 2022

Ernst & Young Oy, tilintarkastusyhteisö

Sanna-Mari Pääkkönen

Sanna-Mari Pääkkönen

JHT, KHT

